

AZƏRBAYCAN

№ 168 (9913) 13 avqust 2025-ci il ÇƏRŞƏNBƏ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

QƏZETİN ƏSASI 1918-ci ildə qoyulmuşdur

Sözünün sahibi, xalqının sevimlisi

İlham Əliyev söz vermişdi ki, işğal altındakı torpaqları geri qaytaracaq!
Qayıtdı!
İlham Əliyev söz vermişdi ki, məcburi köçkünləri doğma yurd-yuvalarına qaytaracaq!
Qayıtdı!
İlham Əliyev söz vermişdi ki, Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru cənnətə çevirəcək!
Çevirdi!
Artıq 18 minə yaxın keçmiş məcburi köçkün doğma torpaqlara qayıdaraq dövlətin onlar üçün inşa etdiyi yeni mənzillərdə xoşbəxtcəsinə ömür sürür.
Prezidentimiz heç zaman onları tərk qoymur!
Cənab İlham Əliyevin ən çox səfər etdiyi məkan Qarabağdır!
Yeni obyektlərin təməlini qoyur.
İnşası başa çatdı binaların açılışını edir.
Beynəlxalq tədbirlərdə iştirak edir.
Dost dövlətlərin rəhbərlərini Qarabağa qonaq aparır.
Yeni köçmüş sakinlərlə görüşlər keçirir.
Bu səfərlərin və görüşlərin hər biri Qarabağın "köhnə-təzə" sakinləri üçün bayrama, unudulmaz günlərə çevrilir.
Artıq Prezidentin daim onların yanında olmasına adət də etmişlər.

Bu həm də xalq-rəhbər birliyinin Azərbaycan məxsus xüsusi formasına çevrilmişdir.
Prezident İlham Əliyev Azərbaycana rəhbərliyi dövründə gördüyü işlərlə sübut edib ki, o, bütün azərbaycanlıların Prezidentidir!
Həm də təkcə Azərbaycanda yaşayanlar deyil, dünyanın istənilən nöqtəsindəki hər bir azərbaycanlı ona güvənə, arxalana bilər!
Qroznada ölkəmizə məxsus səmşin təyyarəsi namərdcəsinə vuruldu.
Prezidentin tapşırığı ilə dərhal hadisə yerinə Azərbaycanın nümayəndə heyəti, müvafiq strukturların əməkdaşları yollandılar.
İlk növbədə yaralıları zəruri tibbi yardımlar göstərildi, həlak olanlarla bağlı müvafiq addımlar atıldı, onların ailə üzvlərinə lazımi diqqət yetirildi.
Sonra Prezidentimiz beynəlxalq qanunlara müvafiq olaraq zəruri addımların atılmasını, faciənin törədilməsində günahı olanların əşkara çıxarılaraq cəzalandırılmasını, üzr istənilməsinə və dəyən zərəərə görə kompensasiya ödənilməsinə tələb etdi.
Hələ ki Rusiya imperiya ambisiyalarından çıxış edərək hadisəni ört-basdır etməyə, məsuliyyətdən yayınmağa çalışır.
Lakin Azərbaycan Prezidenti öz mövqeyində qətidir!

Hətta III Şuşa Qlobal Media Forumunda məsələyə münasibət bildirərkən mövqeyinin qəti və dəyişməz olduğunu bir daha açıq şəkildə söylədi:
"Təəssüflər olsun ki, biz Rusiya rəsmilərinə heç bir cavab almamışıq. Artıq bu hadisədən yeddi ay keçibdir. Bizim üçün hər şey aydındır, biz birliklə nə baş verib. Biz bunu sübut edirik və bilir ki, Rusiya rəsmiləri də bundan xəbərdardır. Onlar da gözəl bilirlər nə baş verib. Ona görə də istənilən qonşu bunu etməli idi. Bizim tələbimiz təbii tələb idi. Qoy öz günahlarını etiraf etsinlər. Bizim təyyarəni vuranlar cəzalandırılsın və ailələrə təminat ödənilsin, qurbanların və yaralıların ailələrinə, AZAL-ın təyyarəsinə görə də təminat ödənilməlidir".
Yekaterinburqda baş verən vəhşilik və zorakılıq, qanunsuz hadisələrlə bağlı da Prezidentimizin mövqeyi qəti, dəyişməz və prinsipialdır!
Dünyanın heç bir yerində, heç bir azərbaycanlıya qarşı haqsızlıq, qanunsuzluq və ədalətsizlik edilməz!
Azərbaycan dövləti və Azərbaycan Prezidenti hər bir vətəndaşının, hər bir azərbaycanlının arxasındadır və sonadək onların hüquqlarını müdafiə edərək ədalətə nail olacaqdır!

5

Bayram Beqay İlham Əliyevə zəng edib

Avqustun 12-də Albaniya Respublikasının Prezidenti Bayram Beqay Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

Bayram Beqay Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması, həmçinin ABŞ Prezidentinin şahidliyi ilə bəyannamənin və digər sənədlərin imzalanması ilə bağlı dövlətimizin başçısını təbrik edib. O, bu prosesdə nümayiş etdirdiyi öz məvəziyyəti və liderliyi görə Azərbaycan Prezidentinin rolunu xüsusi vurğulayıb. Eyni zamanda Bayram Beqay ABŞ Prezidentinin prosesə verdiyi dəstəyi yüksək qiymətləndirib.

Prezident İlham Əliyev təbriklərə görə təşəkkürünü

bildirib. Dövlətimizin başçısı regionda sülh gündəliyinin təşəbbüskarının və sülh müqaviləsinin mətninin müəllifinin də məhz Azərbaycan olduğunu vurğulayıb. Vaşinqtonda keçirilən görüş əsnasında qəbul edilmiş sənədlərin sülh gündəliyinin irəli aparılması baxımından önəminə toxunub. Prezident İlham Əliyev bu prosesə gös-

tərdiyi dəstəyə görə ABŞ Prezidentinin rolunu qeyd edib.

Telefon söhbəti zamanı Azərbaycan ilə Albaniyanın beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində uğurlu əməkdaşlığı və qarşılıqlı dəstəyi yüksək qiymətləndirilib.

*Prezidentin
Mətbuat xidməti*

Əldə olunan razılaşmalar mehriban qonşuluq münasibətlərinin inkişafına zəruri əsas yaradacaq

Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti zati-aliləri
cənab İlham Əliyevə

Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Ermənistan Respublikası ilə iki ölkə arasında möhkəm sülhə nail olunmasına yol açan Birgə Bəyannamənin imzalanması münasibətilə Sizi və dost Azərbaycan xalqını səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Bu tarixi hadisəni alqışlayır, böhranların və münaqişələrin həllində yeganə vasitə olan sülh dialoqunun əhəmiyyətini vurğulayıram.

Əminlik ki, əldə olunan razılaşmalar mehriban qonşuluq münasibətlərinin inkişafına zəruri əsas yaradacaq, eyni zamanda Qafqazda sabitliyin və təhlükəsizliyin əsaslarının möhkəmlənməsinə və konstruktiv regionlararası əməkdaşlığın genişlənməsinə kömək edəcəkdir.

Hörmətli İlham Heydər oğlu, fürsətdən istifadə edərək, Sizə möhkəm cansağlığı və dost Azərbaycan xalqının rifahı naminə ali dövləti fəaliyyətinizdə yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Hörmətlə,

*Emoməli RƏHMON,
Tacikistan Respublikasının Prezidenti*

Azərbaycan lideri sülhü də qazandı

Vaşinqton görüşü ilə Cənubi Qafqazın 30 ilə yaxın davam edən qanlı və qanlı günləri geridə qaldı. Qarşıda bizə yekun sülh sazişinin imzalanması gözləyir ki, bu sənəd hər iki xalqın və dövlətin önündə zəngin perspektivlər açır. İlk növbədə o baxımdan ki, xalqların müasir tarixinə düşmüş qanlı hərbi qarşıdurmaya son verilir və dövlətlərin bir-birlərinin ərazi bütövlüyünü tanımasını gələcəkdə ərazi zəminində hər hansı

münaqişəni istisna edir. Prezident İlham Əliyevin sülh missiyası ilk növbədə bununla dəyərlidir ki, bərqərar olmuş gerçəklik on minlərlə insan həyatının xilas deməkdir. İndi bölgəni müharibə qorxusu olmadan yaşayan, öz rifah halını düşünən və bu məramla fırvan sabaha doğru irəliləməkdən qorxmayan xalqların yeni inkişaf mərhələsinə keçdi gözləyir.

7

Sülh sazişinin mətni Azərbaycanın şərtləri əsasında formalaşdır

Azərbaycanın əsas şərtlərindən biri olan Ermənistanın ölkəmizə qarşı ərazi iddialarına son qoyması məsələsi paraflanmış layihənin ikinci bəndində öz əksini tapır. Belə ki, tərəflər bu sənədə imza atmaqla bir-birinə qarşı hər hansı ərazi iddialarının olmadığını və gələcəkdə belə iddialar qaldırmayacaqlarını təsdiq edirlər. Eyni zamanda digər tərəfin ərazi bütövlüyü və ya siyasi birliyi tamamilə və ya qismən parçalamaya yönəlməmiş hər hansı bir hərəkətə, o cümlədən belə hərəkətlərin planlaşdırılmasına, hazırlanmasına, həyata keçirilməsinə və dəstəklənməsinə yol verməyəcəklər.

9

Ukraynaya dost yardımı

Azərbaycan Respublikası humanizm prinsiplərinə söykənərək ikitərəfli və çox-tərəfli əsasda dünyanın bir çox ölkəsinə humanitar yardım göstərir. Bu ölkələr sırasında Ukrayna da birinci, nə də sonuncudur. Azərbaycan təkcə COVID-19 pandemiyası ilə bağlı 30-dan çox ölkəyə humanitar və maliyyə yardımı göstərib.

Təəssüf ki, ölkəmizin humanizm və insanlıq naminə başçarı dəyərlərə söykənən humanist addımı bəzi ölkələr tərəfindən qışqançılıqla qarşılanır. Xüsusilə qonşu Ru-

siya Federasiyasında məsələyə siyasi don geyindirmək istəyən qüvvələr kifayət qədər çoxdur.

Son günlər Rusiya Silahlı Qüvvələri Ukraynanın Odessa vilayətində SOCAR-a məxsus yanacaq anbarına beş "Şahed" kamikadze dronu ilə zərbə endirməsinə təsədüfi hadisə hesab etmək olmaz. Əksinə, bu, ölkəmizə təzyiq göstərmək məqsədi ilə dəqiq hesablanmış terror aktıdır.

11

azerbaijan-news.az

Lənkəran rayonunun Hirkan-Daştatük-Biləsər avtomobil yolunun təmiri ilə bağlı tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Yeddi min nəfər əhalinin yaşadığı 3 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Hirkan-Daştatük-Biləsər avtomobil yolunun dağılmış hissəsinin bərpaası və istinad divarlarının tikintisi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 10 yanvar tarixli 445 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.19.21-ci yarımbəndində göstərilmiş məbləğin ilkin olaraq 1,5 milyon (bir milyon beş yüz min) manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılısın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən avtomobil yolunun təmirinin davam etdirilməsi üçün zəruri olan maliyyə vəsaitini Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi layihəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə nəzərdə tutsun.

4. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 avqust 2025-ci il

H.K.Hüseynovanın 1-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında xidmətlərinə görə Hicran Kamran qızı Hüseynova 1-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 avqust 2025-ci il

"Qarabağ Dırçəliş Fondunun Müşahidə Şurasının tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 4 yanvar tarixli 2407 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

"Qarabağ Dırçəliş Fondunun Müşahidə Şurasının tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 4 yanvar tarixli 2407 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 1, maddə 46 (Cild I) birinci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. İkinci-onuncu abzaslar hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

"Muxtar Babayev - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin iqlim məsələləri üzrə nümayəndəsi".

2. Dördüncü abzas ləğv edilsin.

3. Altıncı abzasdan "Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı İcması İctimai Birliyinin sədri," sözləri çıxarılsın.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 3 may tarixli 1361 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Rayon (şəhər) məhkəmələrinin və hərbi məhkəmələrin baxdığı inzibati xətalər haqqında işlər üzrə protokol tərtib etmək səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslərin Siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 3 may tarixli 1361 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 5, maddə 765 (Cild I); 2024, № 4, maddə 381, № 6 (I kitab), maddə 649, № 7, maddələr 812, 814, 815, № 12 (I kitab), maddə 1294, (II kitab), maddə 1367; 2025, № 2, maddə 127, № 3, maddə 232, № 4 (I kitab), maddə 325, № 5, maddə 463, № 6, maddələr 541, 561) ilə təsdiq edilmiş "Rayon (şəhər) məhkəmələrinin və hərbi məhkəmələrin baxdığı inzibati xətalər haqqında işlər üzrə protokol tərtib etmək səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslərin Siyahısı"nın 31-11.4-cü bəndində "bu Siyahının 34.1-ci bəndində nəzərdə tutulan vəzifəli şəxslər" sözləri "gənclər və idman naziri, onun müavini, Aparatın rəhbəri, şöbə müdiri, onun müavini, sektor müdiri, baş məsləhətçi, aparıcı məsləhətçi, məsləhətçi" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Ünvanlı dövlət sosial yardımı sisteminin təkmilləşdirilməsi haqqında" 2015-ci il 23 fevral tarixli 477 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında Apellyasiya Şuralarının yaradılması haqqında" 2016-cı il 3 fevral tarixli 762 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasında ipoteka kreditləşməsinin bəzi məsələləri haqqında"2016-cı il 22 iyun tarixli 940 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin fəaliyyəti ilə bağlı bəzi məsələlər haqqında" 2016-cı il 16 noyabr tarixli 1113 nömrəli, "Sosial sığorta ehtiyatından istifadə Qaydası"nın və "Sığortaolunanlar üzrə xüsusi hesaba əlavə vəsaitlərin ödənilməsi Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" 2017-ci il 12 sentyabr tarixli 1597 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında"2017-ci il 29 noyabr tarixli 1691 nömrəli, "Övladlığötürmə sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" 2018-ci il 10 dekabr tarixli 393 nömrəli, "Milli məkan məlumatlarının formalaşdırılması və integrasiyası Qaydaları"nın təsdiq edilməsi haqqında" 2018-ci il 28 dekabr tarixli 448 nömrəli və "Dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərdə apellyasiya şuralarının yaradılması haqqında"2019-cu il 6 may tarixli 681 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "Ünvanlı dövlət sosial yardımı sisteminin təkmilləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 23 fevral tarixli 477 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 2, maddə 139 (Cild I) 5-ci hissəsində "Elektron hökumət" portalına" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sistemində" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. "Azərbaycan Respublikasının mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında Apellyasiya Şuralarının yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 3 fevral tarixli 762 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (II kitab), maddə 226 (Cild I); Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 1 iyun tarixli 429 nömrəli Fərmanı) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının Apellyasiya Şuraları haqqında Nümunəvi Əsasnamə"nin 4.6.10-cu yarım-bəndində və 6.10-cu bəndində "Elektron hökumət" portalındakı" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sistemində integrasiya edilən" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Yerli icra hakimiyyəti orqanlarının Apellyasiya Şuraları haqqında Nümunəvi Əsasnamə"nin 4.6.10-cu yarım-bəndində və 6.10-cu bəndində "Elektron hökumət" portalındakı" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sistemində integrasiya edilən" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 22 iyun tarixli 940 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 6, maddə 1036 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 529, № 9, maddə 998; 2025, № 4 (I kitab), maddə 333; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 16 iyun tarixli 443 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun vəsaiti hesabına ipoteka kreditinin, o cümlədən güzəştli ipoteka kreditinin verilməsi Qaydası"nın 4.2-ci bəndində "Elektron hökumət" portalında olan" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sistemində integrasiya edilən" sözləri ilə əvəz edilsin.

Arđ 3-cü səh.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Zati-aliləri!

Ermenistan Respublikası ilə iki ölkə arasında münasibətlərin normallaşması istiqamətində mühüm addım olan Birgə Bəyannamənin imzalanması münasibətilə Sizə səmimi təbriklərimi çatdırıram. Bu tarixi nailiyyət cəsarət, müdriklik və region xalqları üçün sülh, sabitlik və əməkdaşlığın gələcəyinin formalaşdırılmasına sadıqlıq nümayiş etdirir. Həmçinin beynəlxalq ictimaiyyətə vacib mesaj verir ki, dialoq və diplomatiya həttə ən mürəkkəb problemlərin həlli üçün ən güclü vasitə olaraq qalır.

Siz bu önəmli yolda irəliləyərək əminliyimi bildirirəm ki, Birgə Bəyannamə etimadın qurulması, qarşılıqlı anlaşmanın möhkəmləndirilməsi və Cənubi Qafqazda inkişaf və firavanlıq üçün yeni imkanların açılmasında əsas rol oynayacaqdır.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sivilizasiyalar Alyansı Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası arasında münasibətlərdə yeni səhifənin açılması məsələsində dəstək və əməkdaşlığa sadıq qalır.

Zati-aliləri, ön səmimi təbriklərimi və göstərilən səylərin davamlı uğuru ilə bağlı ən xoş arzularımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Hörmətlə,

Migel Anxel MORATİNOS,
BMT Baş katibinin müavini,
BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında bu yaxınlarda əldə olunmuş, münasibətlərin normallaşmasına və davamlı sülhün gələcəyinə aydın yol göstərən razılaşma münasibətilə Sizə ön səmimi təbriklərimi çatdırıram. Bu uğur həmin razılaşmanın əldə edilməsi üçün yorulmadan çalışan bütün insanların cəsarətini və uzaqgörənliyini əks etdirən tarixi bir mərhələdir.

Sülhün faydaları siyasi sahədə çox-çox kənara çıxır. Təkmilləşdirilmiş əlaqələr, daha geniş regional inteqrasiya, açıq və dayanıqlı ticarət yollarının təşviqi iqtisadi şəxələndirmə, davamlı artım və sosial inkişaf üçün həlledici ola bilər. BMT-nin Ticarət və İnkişaf Konfransı (UNCTAD) investisiyaların təşviqinə, istehsal potensialının artırılmasına və sülhün dividendlərinin bütün icmalar arasında geniş şəkildə bölüşdürülməsinə yardım etməyə hazırdır. Sərhədlərin delimitasiyası, təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlıq və davamlı sülh üçün möhkəm zəmin yaradan münasibətlərin normallaşdırılması daxil olmaqla, sazişin müddəalarının regionu dəyişdirə biləcək potensialını xüsusilə alqışlayıram.

UNCTAD-in rəhbəri kimi mən bu sənədi təkcə diplomatik bir mərhələ kimi deyil, həm də davamlı inkişafa və regional əməkdaşlığa açılan qapı kimi görürəm. Gücləndirilmiş ticarət dəhlizləri, infrastrukturun inkişafı və iqtisadi əlaqə regionda tərəqqinin sürətləndirilməsi, investisiyaların artırılması və yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün həyati əhəmiyyət kəsb edir. Bu tarixi fürsətdən faydalanmaqda liderliyinizi və baxışınızı yüksək qiymətləndirirəm.

UNCTAD bu fürsəti inklüziv və davamlı inkişaf nəticələrinə çevirməkdə Azərbaycanı və daha geniş regional tərəfdaşları dəstəkləməyə sadıq qalır. Bu istiqamətdə biz artıq Sevilyada keçirilən İnkişaf üçün Maliyyələşdirmə üzrə Dördüncü Beynəlxalq Konfransda çox mühüm nəticələr əldə etmiş Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi ilə güclü və konstruktiv əməkdaşlığımızdan çox məmnunuq. Biz daha inklüziv, dayanıqlı və davamlı inkişafı təşviq etmək məqsədilə sentyabr ayında Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyası çərçivəsində bu təşəbbüsləri gücləndirməyi səbirsizliklə gözləyirik.

Sülh, sabitlik və ümumi firavanlığa doğru davamlı tərəqqi üçün ən xoş arzularla.

Zati-aliləri, ön yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Rebeka QRİNSPAN,
BMT-nin Ticarət və İnkişaf Konfransının Baş katibi

◆ ◆ ◆

Zati-aliləri!

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Azərbaycandakı nümayəndəliyi adından Sizə Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan ilə Birgə Bəyannamənin uğurla imzalanması münasibətilə səmimi təbriklərimi çatdırıram. Bu mühüm razılaşma Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşmasında tarixi mərhələdir, eyni zamanda Cənubi Qafqazda davamlı sülh və sabitliyin təmin olunmasını vəd edir.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı regionda sülhün, dialoqun və etimadın qurulmasına yönəldilmiş bütün səyləri qətiyyətlə dəstəkləyir. Biz həm Sizin, həm də Baş nazir Paşinyanın davamlı dialoqa sadıqlılığını, eləcə də uzun müddətdir davam edən məsələlərin sülh yolu ilə həlli istiqamətində cəsarətinizi və liderliyinizi təqdir edirik.

Bu xoş fürsətdən istifadə edərək, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Azərbaycanla tərəfdaşlıq və əməkdaşlığının xüsusilə də BMT-nin 2026-2030-cu illəri əhatə edən Dayanıqlı İnkişaf üzrə Əməkdaşlığa dair Çərçivə Sənədinin həyata keçirilməsi vasitəsilə davam et-

dirilməsinə olan möhkəm sadıqlılığını bir daha vurğulayıram. Hazırda Azərbaycan Hökuməti ilə sıx əməkdaşlıq şəraitində hazırlanmaqda olan Əməkdaşlığa dair Çərçivə Sənədi milli inkişaf prioritetləri və Dayanıqlı İnkişaf üzrə 2030 Gündəliyi ilə uyğun şəkildə davam edəcəkdir.

Bu sənəd Azərbaycanın inklüziv sosial-iqtisadi inkişafına, iqlimlə bağlı fəaliyyətinə və davamlı sülhə dəstək verən strateji əməkdaşlıq üçün platforma rolunu oynayacaqdır.

Bu tarixi nailiyyət münasibətilə Sizi bir daha təbrik edirəm. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Cənubi Qafqazda sülhün, təhlükəsizliyin və davamlı inkişafın dəstəklənməsi, xüsusilə davam edən təşəbbüslərdə qadınların və gənclərin əsas rol oynamalarının təmin olunması istiqamətində Azərbaycana dəstəyini davam etdirməyə hazır olduğunu bildirir.

Hörmətlə,

Vladanka ANDREYEV,
BMT-nin Azərbaycandakı rezident əlaqələndiricisi

◆ ◆ ◆

Möhtərəm cənab Prezident!

Cənabınızı salamlamaqdan, səmimi arzu və xeyir-dualarınıza Sizə yetirməkdən şərəf duyuruq.

Zati-aliləri, "Konstitusiya və Suvverenlik İli" elan etdiyiniz 2025-ci ildə - Böyük Qarabağ Zəfərinin 5-ci ildönümü ərəfəsində Azərbaycan xalqına yaşıadığınız misilsiz qürur və sevincə görə Azərbaycan din xadimlərinin və din-darlarının dərin minnətdarlığını Cənabınıza ifadə etməkdən böyük şərəf duyuruq. Sizin dünyanın lider ölkəsində yüksək səviyyədə qəbulunuz zamanı imzalanmış sənədlərin dəyər və məhiyyəti onun tarixi əhəmiyyətini müəyyən edir.

Müdrik dövlətçilik təfəkkürü və dəmir siyasi iradə ilə Azərbaycanın ərəzi bütövlüyünü və əzəli torpaqları üzərində suverenliyini tam bərpa etmiş Zati-aliniz beynəlxalq müstəvidə Qələbəmizin manifestini dünyanın birnömrəli siyasi ofisində bütün beynəlxalq ictimaiyyətə nümayiş etdirdi. Haqq-ədalət öz yerini tutdu, Azərbaycana qarşı qərəz

nümunəsi olan 907-ci düzəlişin ABŞ Prezidenti Donald Tramp tərəfindən Sizin iştirakınızla nümayişkarənə şəkildə aradan qaldırılması Zati-alinizə olan ehtiram və etimadın təcəssümü, Sizin şəxsinizdə Azərbaycan dövlətinə edilən mühüm jest oldu. Azərbaycanla ABŞ arasında strateji əməkdaşlığın təməlinin qoyulması ölkəmizin dövlət müstəqilliyinin möhkəmlənməsi, siyasi, iqtisadi güdrətinin artması yönündə həlledici amil olub, Zati-alinizin uğurlu dövlətçilik siyasətinin məntiqi nəticəsidir.

Möhtərəm cənab Prezident, Siz Azərbaycan xalqına dünyamiqyaslı daha bir Zəfər bəxş etdiniz, qlobal siyasi-diplomatik müstəvidə tarixi ədalətin bərpasına, suverenliyimizin ali məqamda təsdiqinə nail oldunuz. Uca Allah müqəddəs kitab olan "Qurani-Kərim"də buyurur: "Həqiqətən biz sənə açıq-aydın bir fəth (zəfər) bəxş etdik". (Fəth surəsi, 1). Uca Allah hər zaman Zati-alinizi zirvədə qərar versin!

Zati-aliləri, biz - Azərbaycanla fəaliyyət göstərən dini konfessiya rəhbərləri hər zaman fəxr hissi duyuruq ki, Sizin beynəlxalq müstəvidə insan həmrəyliyinə xidmət edən davamlı əməli səyləriniz, yüksək səviyyəli dövlət-din münasibətləri sayəsində Azərbaycan dinlərarası, məzhəblərarası harmoniya mühitində birgə yaşayış təcrübəsi ilə dünyada model kimi təqdir olunur. Sizin mənəvi irsə, dini abidələrə, bütün dinlərə məxsus məbədlərə müstəsna qayğı və diqqətiniz Zati-alinizin müdrik dövlətçilik təfəkkürünün bəhərləri olaraq dünya üçün nümunədir. Azərbaycanın dövlət başçısı olaraq hər zaman bölgədə sülh, əmin-amanlıq, iqtisadi tərəqqi və əməkdaşlıq ideyalarına sadıqlılıyınız, bu istiqamətdə dəyərli səyləriniz, mükəmməl siyasi xəttiniz öz bəhrəsini verir. Əmin ola bilərsiniz, Azərbaycanın din xadimləri, bütün din-darlar hər zaman Zati-alinizin yanında-dırlar, Sizin müdrik daxili və xarici siyasətinizi dəstəkləyirlər və daimi həmişə Sizinlədir.

Zati-aliləri, Azərbaycan üçün daha bir misilsiz qələbə münasibətilə Sizi səmimi-qəlbədən təbrik edir, Azərbaycan xalqı və dövləti naminə fədakar fəaliyyətinizə Uca Yaradandan uğurlar diləyirik. Milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərlərə ehtiram ilə seçilən Öndərimizin, dünya müstəvisində ölkəmizə fəxarət yaşadan müzəffər Liderimizin səy və əməllərinə Ulu Rəbbimizdən rəvac diləyirik. Amin!

Dərin hörmət və ehtiramla,
Şeyxülislam Allahşükür PAŞAZADƏ,
Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri

ALEKSİY,

Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və

Azərbaycan yepiskopu

Yepiskop Vladimir FEKETE,

Roma Katolik Kilsəsinin

Azərbaycandakı Apostol

prefekturasının ordinarisi

Milix YEVDAYEV,

Azərbaycandakı Dağ Yohudiləri

İcmasının rəhbəri

Aleksandr ŞAROVSKI,

Bakıdakı Avropa Yohudiləri

İcmasının rəhbəri

Robert MOBİLİ,

Alban-udi Xristian Dini

İcmasının sədri

Zamir İSAYEV,

Səfərad yəhudiləri Bakı dini

icmasının rəhbəri

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Ünvanlı dövlət sosial yardımı sisteminin təkmilləşdirilməsi haqqında" 2015-ci il 23 fevral tarixli 477 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında Apellyasiya Şuralarının yaradılması haqqında" 2016-cı il 3 fevral tarixli 762 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasında ipoteka kreditləşməsinin bəzi məsələləri haqqında"2016-cı il 22 iyun tarixli 940 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaati Dövlət Agentliyinin fəaliyyəti ilə bağlı bəzi məsələlər haqqında" 2016-cı il 16 noyabr tarixli 1113 nömrəli, "Sosial sığorta ehtiyatından istifadə Qaydası"nın və "Sığortaolunanlar üzrə xüsusi hesaba əlavə vəsaitlərin ödənilməsi Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" 2017-ci il 12 sentyabr tarixli 1597 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında"2017-ci il 29 noyabr tarixli 1691 nömrəli, "Övladlığötürmə sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" 2018-ci il 10 dekabr tarixli 393 nömrəli, "Milli məkan məlumatlarının formalaşdırılması və integrasiyası Qaydaları"nın təsdiq edilməsi haqqında" 2018-ci il 28 dekabr tarixli 448 nömrəli və "Dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərdə apellyasiya şuralarının yaradılması haqqında"2019-cu il 6 may tarixli 681 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Əvvəli 2-ci səh.

4. "Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaati Dövlət Agentliyinin fəaliyyəti ilə bağlı bəzi məsələlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 16 noyabr tarixli 1113 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 11, maddə 1820 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 529, № 6 (I kitab), maddə 654; 2025, № 6, maddə 560) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. 6.1-ci bənddə "Elektron hökumət" portalına" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə" sözləri ilə əvəz edilsin;

4.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaati Dövlət Agentliyinin səroncəməndə olan mənəzilləri vətəndaşların güzəştə əldə etməsi Qaydası" üzrə:

4.2.1. 4.1-ci bəndin ikinci cümləsində "internet saytında,"Elektron hökumət" portalında və Fondun internet saytında" sözləri "Agentliyin və Fondun rəsmi internet saytlarında və Elektron Hökumət İnformasiya Sistemində" sözləri ilə əvəz edilsin;

4.2.2. 5.2-ci bənddə "Elektron hökumət" portalında olan" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə integrasiya edilən" sözləri ilə əvəz edilsin.

5. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il

12 sentyabr tarixli 1597 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 9, maddə 1644 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Sığortaolunanlar üzrə xüsusi hesaba əlavə vəsaitlərin ödənilməsi Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

5.1. 2.1-ci bəndin birinci cümləsində "Elektron hökumət portalı" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi" sözləri iləəvəz edilsin;

5.2. 4-cü hissənin birinci cümləsində "Elektron hökumət" portalına" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə" sözləri ilə əvəz edilsin.

6. "Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 29 noyabr tarixli 1691 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 11, maddə 2030 (Cild I); 2024, № 2, maddə 159; 2025, № 2, maddə 113) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

6.1. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Sahibkarlar tərəfindən manatla alınan kreditlərə təminat verilməsi Qaydası"nın 5.2.1-ci yarımbəndində "Elektron hökumət" portalında olan" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə integrasiya edilən" sözləri ilə əvəz edilsin;

6.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunda kredit reytingi sisteminin və digər risk menecmenti alətlərinin tətbiqi Qaydası"nın 9.1-ci bəndinin birinci abzasında "Elektron hökumət" portalında olan" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə integrasiya edilən" sözləri ilə əvəz edilsin;

6.3. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Sahibkarlar tərəfindən manatla alınan kreditlərə hesablanmış faizlərə görə subsidiya verilməsi Qaydası"nın 5.1-ci bəndinin birinci abzasında "Elektron hökumət" portalında olan" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə integrasiya edilən" sözləri ilə əvəz edilsin.

7. "Övladlığötürmə sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 10 dekabr tarixli 393 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 12 (I kitab), maddə 2550 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 654) 4-cü hissəsində"Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi, elektron xidmətlər göstərilməsinin isə "Elektron hökumət" portalı" sözləri "və elektron xidmətlər göstərilməsinin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi" sözləri ilə əvəz edilsin.

8. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 28 dekabr tarixli 448 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 12 (I kitab), maddə 2605 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 654;2025, № 1, maddə 21) ilə təsdiq edilmiş "Milli məkan məlumatlarının formalaşdırılması və integrasiyası Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

8.1. 1-ci hissə üzrə:

8.1.1. 1.2-8-ci yarımbənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"1.2.8. "Geoportal" - Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminin (bundan sonra - EHİS) milli məkan məlumatlarının axtarılmasını, əldə edilməsini və xidmətlərin göstərilməsini təmin edən xidmət kanalı;"

8.1.2. 1.5-ci bənddə "Elektron hökumət" portalının (bundan sonra - Portal) altsistemi olan Geoportalin" sözləri "Geoportal"ın" sözü ilə əvəz edilsin;

8.2. 3-cü hissə üzrə:

8.2.1. 3.1-ci bənddə"Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə integrasiya və Portal" sözləri "EHİS" sözü ilə əvəz edilsin;

8.2.2. 3.4-cü bənddə "Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə" sözləri "EHİS-ə" sözü ilə əvəz edilsin;

8.2.3. 3.5-ci bəndin birinci və ikinci (hər iki halda) cümlələrində, 3.6-cı bənddə, 3.7-ci bəndin bi-

rinci və ikinci cümlələrində və 3.14-cü bənddə ismin müvafiq hallarında "Portal" sözü ismin müvafiq hallarında "EHİS" sözü ilə əvəz edilsin;

8.3. 4-cü hissə üzrə:

8.3.1. 4.1-ci bəndin birinci, ikinci cümlələrində və 4.2-ci bənddə ismin müvafiq hallarında "Elektron Hökumət informasiya sistemi" sözləri ismin müvafiq hallarında "EHİS" sözü ilə əvəz edilsin;

8.3.2. 4.3-cü bənddə, 4.4-cü bəndin ikinci cümləsində və 4.5-ci bəndin birinci cümləsində ismin müvafiq hallarında "EHİS" sözü ilə əvəz edilsin.

9. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 6 may tarixli 681 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 5, maddə 833(Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Dövlətə məxsus olan hüquqi şəxsin Apellyasiya Şurası haqqında Nümunəvi Əsasnamə"nin 4.6.10-cu yarımbəndində və 6.10-cu bəndində "Elektron hökumət" portalındakı" sözləri "Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə integrasiya edilən" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığı məsələlərinə baxılması və onların həlli qaydaları haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" 1999-cu il 30 avqust tarixli 189 nömrəli, "Xidməti və mülki silah haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 21 fevral tarixli, 679 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi haqqında" 2002-ci il 24 avqust tarixli 769 nömrəli, "Pasportlar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi haqqında" 2013-cü il 11 iyun tarixli 908 nömrəli, "Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi haqqında"2013-cü il 23 oktyabr tarixli 3 nömrəli, "Açıq məkanda reklam fəaliyyəti ilə bağlı bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi haqqında" 2017-ci il 19 dekabr tarixli 1743 nömrəli, "Elmi dərəcələr verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin və "Elmi adlar verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" 2019-cu il 11 iyun tarixli 728 nömrəli və "Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin klasterləri haqqında Nümunəvi Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" 2022-ci il 15 dekabr tarixli 1905 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 30 avqust tarixli 189 nömrəli Formanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 9, maddə 539 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 529) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığı məsələlərinə baxılması və onların həlli qaydaları haqqında Əsasnamə"də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. aşağıdakı məzmununda 19-1-ci hissə əlavə edilsin:

"19-1. Bu Əsasnamənin 2-ci, 8-ci, 10-cu, 17-ci və 19-cu hissələrində qeyd edilən sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər ərizəçidən tələb edilmir. Belə sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadığı hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir.";

1.2. həmin Əsasnaməyə 1, 2 və 3 nömrəli əlavələrə aşağıdakı məzmununda 1-1-ci hissə əlavə edilsin:

1-1. Fərdi identifikasiya nömrəniz	
------------------------------------	--

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 769 nömrəli Formanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 8, maddə 489 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 511; 2025, № 6, maddə 552) ilə təsdiq edilmiş "Xidməti və mülki silahın uçuotu, saxlanılması, gözdürülməsi, daşınması, göndürülməsi və təyinatı üzrə istifadə olunması Qaydaları"nın III hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 3.4-cü bəndin ikinci abzasına "anket göstəriciləri" sözlərindən sonra "və fərdi identifikasiya nömrəsi" sözləri, "atasının adı," sözlərindən sonra "fərdi identifikasiya nömrəsi," sözləri əlavə edilsin;

2.2. aşağıdakı məzmununda 3.4-1-ci bənd əlavə edilsin:

"3.4-1. Bu Qaydaların 3.4-cü bəndində qeyd edilən sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər ərizəçidən tələb edilmir. Belə sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadığı hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir.".

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 11 iyun tarixli 908 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 6, maddə 636 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Pasportlar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Əsasnamə"də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. aşağıdakı məzmununda 3.3-1-ci bənd əlavə edilsin:

"3.3-1. Bu Əsasnamənin 3.2-ci və 3.3-cü bəndlərində qeyd edilən sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər ərizəçidən tələb edilmir. Belə sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadığı hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir.";

3.2. həmin Əsasnaməyə 1 və 2 nömrəli əlavələrə aşağıdakı məzmununda 1.1.1.3-1-ci abzas əlavə edilsin:

1.1.1.3-1. Fərdi identifikasiya nömrəsi	
---	--

4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 23 oktyabr tarixli 3 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 10, maddə1148 (Cild I); Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 25 iyul tarixli 453 nömrəli Formanı) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Əsasnamə"də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. 2-ci hissə üzrə:

4.1.1. 2.4-cü bəndin ikinci cümləsinə "edilir" sözündən sonra "və bu barədə məlumatlar real vaxt rejimində Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə ötürülür" sözləri əlavə edilsin;

4.1.2. 2.7-ci bəndin ikinci cümləsinə "tərəfindən" sözündən sonra "Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə" sözləri əlavə edilsin;

4.1.3. 2.8-ci bəndə "vasitəsilə" sözündən sonra "Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi üzərindən" sözləri əlavə edilsin;

4.1.4. 2.11-ci bəndin birinci cümləsinə "saytında" sözündən sonra " , xidmətin reqlamentində" sözləri əlavə edilsin;

4.1.5. aşağıdakı məzmununda 2.23-1-ci bənd əlavə edilsin:

"2.23-1. Bu Əsasnamənin 2.2-ci və 2.23-cü bəndlərində qeyd edilən sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər ərizəçidən tələb edilmir. Belə sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadığı hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir.";

4.2. 3.3-cü bəndin ikinci cümləsinə "dəyişdirilir" sözündən sonra "və bu barədə məlumatlar real vaxt rejimində Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə ötürülür" sözləri əlavə edilsin.

5. "Açıq məkanda reklam fəaliyyəti ilə bağlı bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 19 dekabr tarixli 1743 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, №12 (I kitab), maddə 2311 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 661; 2025, № 6, maddə 540) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

5.1. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Açıq məkanda reklam yerləşdirilməsində icazə verilməsi və bu sahədə nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası"nın 2-ci hissəsi üzrə:

5.1.1. 2.2-ci bəndin birinci abzasında ("müvafiq qurum özü bu Qaydanın 2.2.1-2.2.3-cü yarımbəndlərində nəzərdə tutulmuş sənədlər barədə məlumatları "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 18.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada əldə edə bildikdə həmin sənədlərin ərizəyə əlavə edilməsi tələb olunmur") sözləri çıxarılısın;

5.1.2. aşağıdakı məzmununda 2.2-1-ci bənd əlavə edilsin:

"2.2-1. Bu Qaydanın 2.2-ci bəndində nəzərdə tutulmuş sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər ərizəçidən tələb edilmir. Belə sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadığı hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir.";

5.1.3. 2.3-cü bəndin ikinci cümləsinə "edildikdə" sözündən sonra "(bu Qaydanın 2.2-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

5.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində tikintisinə icazə tələb olunanmayan reklam qurğularının quraşdırılması və sökülməsi Qaydası"nın 2-ci hissəsi üzrə:

5.2.1. aşağıdakı məzmununda 2.2-1-ci bənd əlavə edilsin:

"2.2-1. Bu Qaydanın 2.2-ci bəndində nəzərdə tutulmuş sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər ərizəçidən tələb edilmir. Belə sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadığı hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir.";

5.2.2. 2.3-cü bəndin ikinci cümləsinə "edildikdə" sözündən sonra "(bu Qaydanın 2.2-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

6. "Elmi dərəcələr verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin və "Elmi adlar verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 11 iyun tarixli 728 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 6, maddə 1020 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

6.1. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Elmi dərəcələr verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin 9.1-ci bəndinin ikinci cümləsində "və atasının adı (şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti əlavə olunmaqla)" sözləri ", atasının adı və fərdi identifikasiya nömrəsi (əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin surəti əlavə olunmaqla)" sözləri ilə əvəz edilsin;

6.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Elmi adlar verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin 8.1-ci bəndinin ikinci cümləsində "və atasının adı (şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti əlavə olunmaqla)" sözləri ", atasının adı və fərdi identifikasiya nömrəsi (əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin surəti əlavə olunmaqla)" sözləri ilə əvəz edilsin.

7. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 15 dekabr tarixli 1905 nömrəli Formanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 12, maddə 1415 (Cild I); 2025, № 2, maddə 136) ilə təsdiq edilmiş "Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin klasterləri haqqında Nümunəvi Əsasnamə"də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

7.1. 4-cü hissə üzrə:

7.1.1. 4.3-cü bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"4.3. Bu Əsasnamənin 4.2-ci bəndində qeyd olunan sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər ərizəçidən tələb edilmir. Belə sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadığı hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir.";

7.1.2. 4.5-ci bəndin birinci cümləsinə "edildikdə" sözündən sonra "(bu Əsasnamənin 4.3-cü bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

7.2. aşağıdakı məzmununda 6.1-1-ci bənd əlavə edilsin:

"6.1-1. Bu Əsasnamənin 6.1-ci bəndində qeyd olunan sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər ərizəçidən tələb edilmir. Belə sənədlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadığı hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir.".

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 21 oktyabr tarixli 1862 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyinin Nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası-nın 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 21 oktyabr tarixli 1862 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 10, maddə 1139 (Cild I); 2025, № 3, maddə 227) ilə təsdiq edilmiş "İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyinin Nizamnaməsi"ndə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 1.1-ci bəndə "(o cümlədən nəzarət və tənzimləmə)," sözlərindən sonra "elektron hökumətin inkişafının təmin olunması, rəqəmsal hökumətə keçidin sürətləndirilməsi," sözləri əlavə edilsin.

2. 2.1.5-ci yarımbənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.5. Nazirliklə birgə elektron xidmətlər, habelə dövlət orqanlarının (qurumlarının) informasiya ehtiyatları və sistemləri barədə qiymətləndirmələr aparmaq;"

3. 3-cü hissə üzrə:

3.1. 3.1.5-ci yarımbənddə "sahəsində" sözü ", habelə "elektron hökumət" sahələrində" sözləri ilə əvəz olunsun və həmin yarımbəndə ikinci halda "texnologiyaların" sözündən sonra ", o cümlədən informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının" sözləri əlavə edilsin;

3.2. 3.1.6-cı yarımbəndə "texnologiyaların" sözündən sonra ", o cümlədən informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının" sözləri əlavə edilsin;

3.3. 3.1.7-ci yarımbənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"3.1.7. dövlət orqanlarının (qurumlarının) rəqəmsal texnologiyalardan,o cümlədən informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının istifadə imkanlarının artırılması üçün tədbirlər görmək, habelə informasiya təhlükəsizliyinin (kritik informasiya infrastrukturunu istisna olmaqla) təmini ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsində iştirak etmək;"

3.4. 3.1.8-ci yarımbəndə "inkişaf" sözündən sonra ", habelə "elektron hökumət" sözləri əlavə edilsin;

3.5. 3.1.9-cu yarımbəndə "etmək" sözündən sonra ", eləcə də yardımcı dövlət informasiya sistemlərinin siyahısının müəyyən olunması ilə bağlı Nazirliyə təkliflər vermək" sözləri əlavə edilsin;

3.6. 3.1.10-cu və 3.1.12-ci yarımbəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"3.1.10. dövlət informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, integrasiyası və ya arxivləşdirilməsi ilə bağlı aidiyyəti dövlət orqanından (qurumundan) sənədləri (texniki məlumatları) almaq;"

"3.1.12. dövlət informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, integrasiyası və arxivləşdirilməsi proseslə-

rində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, integrasiyası və arxivləşdirilməsi qaydaları"na uyğun olaraq iştirak etmək;"

3.7. 3.1.14-cü yarımbənddə "sistemlərinin və ehtiyatlarının" sözləri "ehtiyatlarının və sistemlərinin" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.8. 3.1.16-cı yarımbəndə"ehtiyatlarında" sözündən sonra "və sistemlərində" sözləri əlavə olunsun və həmin yarımbənddə"keçilməsilə" sözü "keçilməsi ilə, eləcə də "kağızsız hökumət"ə keçid və dövlət orqanlarında (qurumlarında) kağızdan istifadənin minimalaşdırılması ilə" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.9. aşağıdakı məzmununda 3.1.16-1-3.1.16-19-cu və 3.2.3-1-3.2.3-5-ci yarımbəndlər əlavə edilsin:

"3.1.16-1. "elektron hökumət"in inkişafı, o cümlədən "elektron hökumət" layihəsinin həyata keçirilməsi üçün zəruri tədbirlərin görülməsində iştirak etmək;

3.1.16-2. elektron xidmət təminatçısı, dövlət informasiya ehtiyatının və sisteminin sahibi və operatoru ilə birgə həmin informasiya ehtiyatından və sistemindən səmərəli və effektiv istifadə imkanlarının artırılması məqsədilə texniki və təkmilləşdirici tədbirlər görmək;

3.1.16-3. dövlət informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, integrasiyası və arxivləşdirilməsi, eləcə də elektron xidmətlər göstərilməsi ilə bağlı texniki tələblərə dair Nazirliyə təkliflər vermək;

3.1.16-4. "Dövlət informasiya ehtiyatlarının, sistemlərinin və elektron xidmətlərinin vahid reyestri"nin və İnformasiya Mənbələrinin Reyestrinin aparılmasında iştirak etmək;

3.1.16-5. dövlət orqanlarının (qurumlarının) göstərdikləri xidmətlərin elektron formada təşkili və təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsində normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğun olaraq iştirak etmək;

3.1.16-6. elektron xidmətlərlə, habelə dövlət informasiya ehtiyatları və sistemləri ilə bağlı dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən təqdim olunan layihələrə onların texniki cəhətdən və səmərəlilik baxımından məqsəduyğunluğu barədə rəy verilməsində iştirak etmək;

3.1.16-7. elektron xidmətlər, habelə dövlət informasiya ehtiyatı və sistemi onların yaradılmasına, həmçinin formalaşdırılmasına, genişləndirilməsinə, bölünməsinə və ya birləşdirilməsinə dair layihələrə uyğun olma-dıqda, texniki normalara, standartlara və tələblərə cavab vermədikdə, onlarda zəruri dəyişiklik və təkmilləşdirmə aparılması üçün Nazirliyə təkliflər vermək, dövlət orqanları-

na (qurumlarına) əməli və metodiki kömək göstərmək;

3.1.16-8. dövlət orqanlarının (qurumları-nın) informasiya ehtiyatları və sistemləri arasında informasiya mübadiləsinin, habelə elektron xidmətlərin göstərilməsinin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə təşkilində iştirak etmək;

3.1.16-9. elektron xidmətlərin, eləcə də integrasiya olunan dövlət informasiya ehtiyatının və sisteminin təhlükəsiz, dayanıqlı və fasiləsiz fəaliyyətinin elektron xidmət təminatçısından, dövlət informasiya ehtiyatının və sisteminin sahibindən, operatorundan və iştirakçısından tələb edilməsi ilə bağlı Nazirliyə müraciət etmək;

3.1.16-10. integrasiya olunan dövlət informasiya ehtiyatının və sisteminin sahibi və ya operatoru tərəfindən normativ hüquqi aktların tələbləri pozulduqda və ya dövlət informasiya ehtiyatının və sisteminin fəaliyyətini ləngidəcək, dayandıracaq və ya onlara zərər vura biləcək davranışlara yol verildikdə, məlumat mübadiləsinin bu nöqsanlar aradan qaldırılmaqda dayandırılması məqsədilə Nazirlik qarşısında məsələ qaldırmaq;

3.1.16-11. informasiyanın ilkin mənbələrinin müəyyənləşdirilməsini, həmin mənbələrdən əldə edilməsini və istifadəsini təşkil etmək;

3.1.16-12. elektron xidmətlərin təşviqi məqsədilə əhəlinin maarifləndirilməsi istiqamətində tədbirlər görmək;

3.1.16-13. operatoru olaraq müəyyən edildiyi dövlət informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin idarə olunması, fəaliyyətinin təmin edilməsi və təkmilləşdirilməsi ilə əlaqədar zəruri tədbirləri həyata keçirmək;

3.1.16-14. ölkə üzrə rəqəmsal inkişafın arxitekturasının (informasiya proseslərinin həyata keçirilməsini təmin edən informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin, informasiya-kommunikasiya şəbəkəsinin, rəqəmsal tətbiq və platformaların əlaqələndirilmiş formada layihələndirilməsi və fəaliyyətinin təmini) qurulmasını təmin etmək və rəqəmsallaşmanın həmin arxitekturağa uyğun həyata keçirilməsinə nəzarət olunmasına iştirak etmək;

3.1.16-15. dövlət xidmətlərinin həyata keçirilməsinin keyfiyyət standartlarına dair Nazirliyə təkliflər vermək;

3.1.16-16. rəqəmsal inkişaf və elektron hökumətlə bağlı görülən işlərə və həyata keçirilən tədbirlərə (o cümlədən dövlət informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin formalaşdırılmasına və təkmilləşdirilməsinə, eləcə də elektron xidmətlərin təşkilinə və təkmilləşdirilməsinə) dair ildə iki dəfə Nazirliyə hesabat vermək;

3.1.16-17. biliklərin əsaslanan iqtisadiyyatın, o cümlədən sosial-iqtisadi fəaliyyətin yə-

ni formalarının (e-ticarət, telesəhiyyə, teleiş və sair) inkişafı ilə bağlı Nazirlik və digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) ilə birlikdə zəruri tədbirlər həyata keçirmək;

3.1.16-18. ölkə kodlu yüksəkseviyyəli domen adlarının qeydiyyatını və onlardan istifadəni beynəlxalq normalara uyğun olaraq Nazirlik və digər aidiyyəti dövlət orqanları-nın (qurumlarının) iştirakı ilə tənzimləmək;

3.1.16-19. dövlət orqanlarının (qurumları-nın) elektron xidmətləri barədə vətəndaşlardan daxil olan irad və təklifləri təhlil edərək, aidiyyəti dövlət orqanlarına (qurumlarına) məlumat göndərmək;"

"3.2.3-1. normativ hüquqi aktlarda müəyyən edilmiş hallarda dövlət orqanlarının (qurumlarının) malik olduqları informasiya ehtiyatlarına və sistemlərinə çıxış əldə etmək, dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən göstərilən xidmətlərin elektron formada təşkili ilə bağlı müvafiq proqram təminatını hazırlamaq məqsədilə həmin orqanların (qurumların) xidmət prosesini öyrənmək və müvafiq təkliflər vermək;

3.2.3-2. elektron xidmətlərin təşkili və təkmilləşdirilməsi ilə bağlı layihələrin təşəbbüsünü, icraçıları və ya sifarişçisi kimi çıxış etmək;

3.2.3-3. dövlət orqanlarının (qurumları-nın) informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin formalaşdırılması zamanı onların təsdiq olunmuş layihələrə, texniki normalara, standartlara və tələblərə uyğun həyata keçirilməsinə nəzarət olunmasına və istismara qəbulunda Nazirliklə birlikdə iştirak etmək;

3.2.3-4. dövlət orqanlarının (qurumları-nın) informasiya ehtiyatları və sistemləri arasında informasiya mübadiləsinin həyata keçirilməsi məqsədilə yaradılmış infrastruktur qoşulmaları üçün dövlət orqanlarına (qurumlarına) təkliflər vermək;

3.2.3-5. elektron xidmətlərin təşkili və təkmilləşdirilməsi ilə bağlı dövlət orqanları-nın (qurumlarının) təkliflərini toplamaq, onları təhlil etmək və rəy vermək;"

3.10.3.2.4-cü yarımbənddə "fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq dövlət informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının qiymətləndirilməsində və onların istismara qəbulunda" sözləri "dövlət orqanlarında (qurumlarında) elektron xidmətlərin təşkili və göstərilməsi, habelə dövlət orqanlarının (qurumlarının) informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin təşkili və fəaliyyəti üzrə qiymətləndirilmələr aparılmasında" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 avqust 2025-ci il

Prezident Ərdoğan Türkiyə-Azərbaycan-Gürcüstan üçtərəfli formatının əhəmiyyətini vurğulayıb

Türkiyə və Gürcüstan regionda və onun hüddurlarından kənarda sülh, əməkdaşlıq və inkişafa töhfə vermək üçün birgə səylərini davam etdirəcəklər. Ölkələrimiz çiyin-çiyinə hərəkət edəcəkdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan avqustun 12-də Ankarada Gürcüstan Prezidenti Mixeil Kavelaşvili ilə birgə mətbuat konfransında bildi-rib.

Türkiyə liderinin sözlərinə görə, An-kara Tbilisi ilə iqtisadi əməkdaşlığı daha da genişləndirməyi və birgə ticarət dövriyyəsinə ildə 5 milyard dollara çatdırmağı hədəfləyir.

"Bu gün Gürcüstanda 2 mindən çox türk şirkəti fəaliyyətini davam etdirir. Gürcüstan iqtisadiyyatına yatırılan türk sərmayələrinin həcmi 1,5 milyard dollara yaxınlaşıb. Türkiyəli podratçılar bu günə qədər Gürcüstanda ümumilikdə 5,5 milyard dollar dəyərində 300 layihə həyata keçirib", - deyər Ərdoğan bildirib.

Eyni zamanda o, Orta dəhlizin ən mühüm halqası kimi Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun xüsusi əhəmiyyətini vurğulayıb. "Bu dəmir yolunun tam gücü ilə işə salınması bütün tərəflərin maraqlarına cavab verir", - deyər Türkiyə Prezidenti vurğulayıb.

Ərdoğan Ankaranın Gürcüstanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinin dəstəklənməsinə dair mövqeyinin möhkəmlini söyləyib, həmçinin Türkiyə, Azərbaycan və Gürcüstanın iştirakı ilə dialoqun vacibliyini qeyd edib.

"Türkiyə-Azərbaycan-Gürcüstan üçtərəfli formatının mexanizmi regional sülhə və əməkdaşlığa mühüm töhfə verir", - deyər Türkiyə lideri ya-xın vaxtlarda Türkiyədə üç ölkənin xarici işlər nazirlərinin görüşünün keçiriləcəyini bildirib.

"Türkiyə Böyük Millət Məclisinin payız sessiyasının açılışından sonra Türkiyə, Azərbaycan və Gürcüstan parlamentlərinin sədrlərinin görüşünü də planlaşdırırıq", - deyər Ərdoğan əlavə edib.

Azərbaycanın və Ermənistanın xarici işlər nazirləri arasında telefon danışığı olub

Avqustun 12-də Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə Ermənistan Respublikasının xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan arasında telefon danışığı aparılıb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, nazirlər telefon danışığında Vaşinqton Zirvə görüşü zamanı imzalanmış Birgə Bəyannamənin icrasını, eləcə də etimad quruculuğu tədbirlərini müzakirə ediblər.

Nazirlər həmçinin regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıb və birbaşa dialoqun davam etdirilməsinə hazır olduqlarını bir daha təsdiqləyiblər.

caq. Eyni zamanda təkmilləşdirilmiş infrastruktur və tranzit vaxtının azalması Azərbaycanı Avropaya əsas enerji təchizatçısı roluna gücləndirəcək, çünki Avropa alıcıları üçün qiymətlər aşağı düşəcək. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycan əsas ixrac sektorunu zəiflətmədən iqtisadiyyatını diversifikasiya edə biləcək. Tranzit haqları və ticarət marşrutu üzrə xidmətlərdən gəlirlər əlavə gəlir mənbəyi kimi fəaliyyət göstərəcək. Dəhliz Avropanın yeni tərəfdaşları və bazarları axtarışına da uyğundur, baxmayaraq ki, bəzi ölkələr, məsələn Fransa, bir müddət Bakı ilə rəqəbatlı münasibətdə olub. Ümumilikdə bu, Azərbaycanın iqtisadiyyatını diversifikasiya etməsi üçün enerji təsirini qoruyan böyük bir imkandır.

- Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı layihələrə investisiya qoyan amerikalı şirkətlər hansı faydaları əldə edə bilərlər?

- Amerikalı şirkətlər Zəngəzur dəhlizinin iqtisadi potensialından böyük fayda, infrastruktur və mühəndislik firmaları dəhlizin tikintisi, inkişafı üçün uzunmüddətli müqavilələr əldə edə bilərlər. ABŞ-nin texnologiya şirkətləri isə gömrük proseslərini avtomatlaşdırmağa və kiber təhlükəsizliyi təmin etməyə imkan verən süni intellekt və məlumat analizi xidmətləri üçün müqavilələr bağlaya bilərlər.

Energetika şirkətləri də uzunmüddətli enerji ehtiyacını olan layihələrə, xüsusən logistikanın idarə olunmasında süni intellekt texnologiyalarının tətbiqi planlaşdırılırsa, investisiya qoya bilərlər. Amerikalı investorlar üçün bu, Orta dəhlizin əhəmiyyətinin artması və Azərbaycanın Əbrahəm Sazişlərinə qoşulma ehtimalı ilə birlikdə, uzunmüddətli və gəlir gətirən ticarət layihəsinin bir hissəsi olmaq şansıdır.

AZƏRTAC ABS-nin siyasi elmlər üzrə doktoru, beynəlxalq münasibətlər üzrə ekspert, Beynəlxalq Vergi və İnvestisiya Mərkəzinin "Energetika, İnkişaf və Təhlükəsizlik" proqramının icraçı direktoru, Atlantika Şurasının qonaq aparıcı eksperti Ariyel Koenlə müsahibəni təqdim edir.

- Vaşinqtonda imzalanmış sazişin, o cümlədən "Beynəlxalq Sülh və Rifah üçün Tramp Marşrutu" (TRIPP) adlı nəqliyyat, enerji və rəqəmsal dəhlizin yaradılmasının iqtisadi perspektivlərini necə qiymətləndirirsiniz?

- Bu, geosiyasi və geoiktisadi bir sıçrayışdır. Üç liderin müdrikliyi böyük töhfə layiqdir. Prezident Əliyev həm müharibə, həm də sülh dövrlərində tarixi liderlik nümayiş etdirdi. Baş nazir Paşinyan anlıyır ki, Ermənistanın gələcəyi bərpa və regiona, eləcə də dünyaya reinteqrasiyadır. Prezident Tramp isə sülhə sadıqlığını və danışq bacarıqlarını göstərir. TRIPP təşəbbüsü nəqliyyat, enerji və rəqəmsal infrastrukturuları bütün Cənubi Qafqaz boyu vahid, integrasiya olunmuş bir şəbəkəyə birləşdirmək potensialına malikdir. Əgər bu reallaşdırılsa, Ermənistan və Azərbaycan əvəzolunmaz tranzit qovşaqlarına çevrilə bilərlər. İnvestorlar üçün TRIPP Mərkəzi Asiya ilə Avropa arasındakı tranzit vaxtını azaldacaq, effektivliyi artıracaq ki, bu da mənfəətin çoxalmasına gətirib çıxaracaq.

Bundan əlavə, yükdaşıma və ticarət dövryyəsinin həcmi artacaq, yeni gəlirlər də yüksələcək. Bu dəhliz təchizat zəncirlərini Rusiya və İrandan yana keçməklə şəxələndirməyə yönəlmiş qlobal səylərə üst-üstə düşür. Biznes üçün üstünlüklər aydındır və əsas sual - bu iqtisadi imkanın həyata keçirilməsini təmin edəcək təhlükə-

Amerikalı ekspert: "Zəngəzur dəhlizi regional ticarət xəritəsini yenidən cızacaq"

sizlik zəmanətlərini kim verəcək? ABŞ-nin bu məsələdə rolu əvəzizdir.

- Nəqliyyat istiqamətindən başqa Vaşinqtonda Azərbaycanla iqtisadi sahədə də sazişlər imzalanıb. Hansı perspektivli sahələr (energetika, infrastruktur, süni intellekt) ikitərəfli əməkdaşlığın sürətvericisi ola bilər?

- Avropanın Rusiya qazına etibarlı alternativə ehtiyacını nəzərə alaraq, energetika ABŞ ilə Azərbaycan arasında iqtisadi əlaqələrin əsasını təşkil edəcək. Lakin real artım infrastrukturada və texnologiyada olmalıdır de ola bilər. Amerika, Türkiyə, İsrail, BƏƏ və Avropa şirkətləri qabaqclı tikinti texnologiyaları, süni intellekt üzrə tədqiqatlar və ağıllı gəmiçilik texnologiyaları götürə bilərlər - Azərbaycan isə bu sahələrdə modernləşməyə hazırdır. Süni intellekt daşımanın vaxtını azalda, enerji istehsalını optimallaşdırır və gömrük prosedurlarını modernləşdirə bilər. Beləliklə, yüksək texnologiya üzrə əməkdaşlığın yeni sahəsi qurulur. Azərbaycan üçün bu diversifikasiya iqtisadi dayanıqlığı gücləndirir, Amerika şirkətləri üçün isə perspektivli texnologiyalar üzrə yeni bazarlar açır, bu da qarşılıqlı faydalı ikitərəfli münasibətlər yaradır. İqtisadi inkişaf həm Azərbaycanda, həm də Ermənistanda yaşayan insanlar üçün faydalı olacaq.

- Avropa ilə Asiya arasındakı nəqliyyat əlaqələrinin genişləndirilməsi kontekstində Zəngəzur dəhlizinin (TRIPP) Azərbaycan üçün iqtisadi potensialını necə qiymətləndirirsiniz?

- Zəngəzur dəhlizi Azərbaycan üçün uzun müddətdir arzuladığı Naxçıvan, Türkiyə və daha sonra Avropa ilə birbaşa quru əlaqəsinin təmin edəcək. Bu, nəqliyyat xərclərinin azalması, daha sürətli çatdırılma və ticarət üzərində daha böyük nəzarət deməkdir. İxracatçılar üçün məhsulları Avropaya rəqiblərindən həttə bir gün əvvəl çatdırmaq böyük üstünlükdür.

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu kimi mövcud marşrutlarla birlikdə bu, Avropa bazarlarına istiqamətlənən Mərkəzi Asiyadan əhəmiyyətli yük axınlarını cəlb edə bilər. Daha çox qatar, daha çox məhsul və daha çox yığılan rüsumlar - bu, həmcəmlərə əsaslanan sərfəli biznes modelidir. Dəhliz həmçinin Azərbaycanın artıq xarici investisiyaları cəlb etmiş Orta dəhlizdə əsas rolunu daha da gücləndirəcək və Zəngəzur dəhlizi yaradıldıqdan sonra daha çox investisiya cəlb edəcəyinə şübhə yoxdur.

- Ermənistan layihədə iştirakından hansı real faydalar əldə edə bilər?

- Ermənistan üçün sülh bir sıra yeni imkanlar açacaq. Birbaşa təhlükə və risklər aradan qalxacaq, nəqliyyat əlaqələri və investisiya imkanları artacaq. Dəhlizdə iştirak ölkəni yeni bazarlara çıxaracaq. Uzun illər ərzində Ermənistanın xarici dünyaya yeganə quru əlaqəsi Gürcüstan və ya İrandan keçirdi, Azərbaycan və Türkiyə ilə əlaqələrin bərpası isə mütləq iqtisadi faydalar gətirəcək. Tranzit marşrutlarının şəxələndirilməsi Gürcüstan lımanlarının asılılığı azaldacaq, Türkiyənin Aralıq dənizi sahilindəki li-

manlarından birbaşa daşımaları mümkün edəcək, daha proqnozlaşdırıla bilən gəmiçilik qrafikləri və aşağı sigorta tarifləri təmin edəcək. Artan nəqliyyat əlaqələri logistika, anbarlar və emal müəssisələrinə sərmayələrin cəlb olunmasına, eləcə də dəhlizin tikintisi və istismarı üçün uzunmüddətli müqavilələr üzrə investisiyaların artırılmasına gətirib çıxara bilər.

Bundan əlavə, nəqliyyat xərclərinin azalması erməni məhsullarını xarici bazarlarda daha rəqəbatqabiliyyətli edəcək. Zaman keçdikcə dəhliz həm Azərbaycanın, həm də Ermənistanın iqtisadi potensialını gücləndirər, hər iki ölkə üçün əhəmiyyətli qarşılıqlı faydalar gətirə bilər.

- Sizcə, ABŞ dəhliz infrastrukturunun inkişafını necə dəstəkləyər?

- ABŞ dəhlizlə əlaqəli riskləri əhəmiyyətli dərəcədə azalda bilər ki, bu da özəl investorların iştirakını təşviq edər. Bunun üçün Vaşinqton maliyyələşdirmə, sigorta, investisiya zəmanətləri və texniki ekspertiza təmin edə bilər. Amerika mühəndislik və logistika şirkətləri yerli podratçılarla əməkdaşlıq edərək müasir quru li-manlar, dəmir yolu və avtomobil yolları qura bilərlər. ABŞ-nin texnologiya şirkətləri gömrük prosedurlarını modernləşdirər, yük idarəetməsinin rəqəmsallaşdırma və marşrut boyunca təhlükəsiz idarəetməni təmin edə bilərlər. Bu cür dəhliz ABŞ dəhlizini uğurlu olmasını təmin edə və amerikalı biznes üçün yeni, yüksək həcmli bir marşrut açması olar.

Hər bir xalq müəyyən dövrdə dövləti idarə etməsi üçün özünü lider seçir. Sonra öz taleyini ona etibar edir. Xalqa rəhbərlik etmək çox böyük məsuliyyətdir! İnsanlar müxtəlif, arzular çox, tələb və tələbat da get-gedə artır.

Əlbəttə, hamını razı salmaq, hər kəsi istəyinə çatdırmaq bəlkə də mümkün olan məsələ deyil! Amma xalqın gözü mizan-tərəzidir, - demişlər.

Xalq edilənləri, görülməli işləri dəyərləndirməyi bacarır.

Həm də seçiqabağı kampaniyalarda verilən vədlərin necə icra olunduğunu da izləyir, yoxlayır. Mətbuatda, kütləvi tədbirlərdə, sosial şəbəkələrdə görülməli işlərə öz qiymətini açıq şəkildə verərək, münasibətini bildirir.

Əsl münasibət isə növbəti seçkilərdə qutuya atılan bülletenlərdə daha dəqiq ifadə olunur.

İlham Əliyev Azərbaycanın heç də asan və rahat olmayan günlərində dövlət başçısı seçilmişdi.

İqtisadiyyat zəif, problem və çətinliklər çox, imkanlar isə aşağı idi.

Lakin o öz xalqı ilə açıq və səmimi oldu, hər zaman onunla düz danışdı, açıq danışdı.

Xalqna verdiyi vədin məsuliyyətini düzgün dəyərləndirdi!

Ən əvvəl "Mən hər bir azərbaycanlının Prezidenti olacağam" dedi.

Artıq onun ilk dəfə prezident seçildiyindən 20 ildən çox müddət keçib.

Xalq beş dəfə öz sevimli rəhbərinə etimad göstərib.

İlham Əliyev isə daim verdiyi sözün üstündə durub!

Daim xalqla görüşüb, onun arzu və istəklərini reallaşdırmağa çalışıb və gözənləndiyindən də çox nailiyyətlərə imza atıb!

Bu xüsusiyyətlərinə görə Azərbaycanda da, dünyada da onu çoxu sevirlər!

Dünya azərbaycanlıları harada yaşamalarından asılı olmayaraq, onu özlərinin lideri, arxası və köməyi hesab edirlər.

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev jurnalistlərə açıq siyasi liderdir!

İstənilən zaman, istənilən mövzuda ona ünvanlanan bütün sualları məharətlə, məntiqlə, faktlar əsasında və qanəedici şəkildə cavablandırmışdır!

Həm də təkcə ölkə jurnalistlərinin deyil, dünyanın hər yerindən Azərbaycana gəlmiş bütün insanların.

Dəfələrlə belə maraqlı sual-cavabların şahidinə çevrilmişik.

İlk dəfə belə görüşlər kütləvi şəkildə 44 günlük Zəfər müharibəsi davam etdiyi zaman baş verdi.

Azərbaycan Prezidenti dünyanın fərqli ölkələrindən gəlmiş, ən müxtəlif qəzetlərdə, televiziya kanallarında, informasiya agentliklərində çalışan jurnalistlərə 30-dan çox müsahibə verdi.

Ona ünvanlanan sualların heç də hamısı xoş niyyətlə verilmirdi, hətta "feyk informasiyalar" a əsaslanırdı da vardı.

Bir sualı da cavabsız qoymadı:

● Azərbaycanın ədalətli müharibəsi barədə əsl həqiqətləri göstərdi.

● "Feyk xəbərlər"lə bizi borclu çıxarmağa çalışanları konkret faktlarla yerlərində oturtdu.

● Qoruzlu suallarla üstümüzdə gəlmək istəyənləri öz dövlətlərindən gətirdiyi fakt və misallarla susdurdu.

● Həqiqəti öyrənmək istəyənləri isə tarixi faktlar və məlumatlar əsasında bilgiləndirdi.

44 günlük Zəfər müharibəsi möhtəşəm qələbə ilə başa çatdıqdan, Ermənistan kapitulyasiya aktını imzaladıqdan sonra isə 26 fevral 2021-ci ildə

Sözünün sahibi, xalqının sevimlisi

Xarici İşlər Nazirliyində dünyanın hər tərəfindən gəlmiş jurnalistlərin iştirakı ilə mətbuat konfransı keçirildi.

COVID-19 hələ də davam etdiyindən tədbir onlayn formatda keçirildi.

Bu sual-cavab, iştirakçılardan birinin söylədiyi kimi, beş saatadək davam etdiyindən "Ginnesin Rekordlar Kitabı"na düşə bilərdi.

Daha bir özəllik isə ondan ibarət idi ki, cənab İlham Əliyev sualları üç dildə - Azərbaycan, rus və ingilis dillərində cavablandırırdı.

İlham Əliyevin verdiyi cavablar dolğun, faktlara söykənən, maraqlı, uzagqörən olduğundan, proqnoz və öncəsöyləmələri isə özünü doğrultduğundan onunla görüşə can atanların sayı da get-gedə artır.

Artıq hər il dünyanın fikir və strateji araşdırma mərkəzlərində çalışanların və İlham Əliyevin iştirakı ilə ADA Universitetində beynəlxalq forumun keçirilməsi ənənə şəklini almışdır.

Daha bir tədbir isə bir neçə müddət əvvəl üçüncü dəfə Şuşada keçirilən Qlobal Media Forumudur.

Sonuncu forumda suallardan birini cavablandırarkən cənab İlham Əliyev maraqlı bir məqama da toxunaraq dedi:

"Hesab edirəm ki, biz obyektiv və dürüst olmaqlıq, yalan danışmamalıyıq. Düşünürəm ki, bu, yaqın ki, əsas prinsiplərdən biridir: ilk növbədə öz xalqına həqiqəti söyləmək".

Bəli, bu həm də İlham Əliyevin həyat və fəaliyyət prinsipidir!

Azərbaycana rəhbərlik etdiyi ilk günlərdən indiyədək həmişə xalqna düz söz söyləyib, verdiyi bütün vədləri şəərəflə yerinə yetirib!

Heç zaman sözünün arxasından qaçmayıb!

● İlham Əliyev bu gün təkcə ölkəmizdə deyil, bütün dünyada sözünün sahibi olan lider kimi tanınır.

● İlham Əliyev ilk dəfə Prezident seçilərkən andicmə mərasimindən üzü bəri xalqna verdiyi bütün vədlərinə əməl edib.

Ən böyük vədi isə "Mən hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidenti olacağam" söyləməsi idi.

Bu gündəək həmin vədinə də dönmədən əməl edir!

Ulu Öndər Heydər Əliyevin vəsiyyətinə sadıq qalan Azərbaycan xalqı böyük ümid və həvəslə İlham Əliyevə səs verdi.

Azərbaycanda sabitlik bərpa olunsada, müstəqilliyimiz əbədiyyə və dönməzliyə çevrilsə də, müəyyən təhlükə və problemlər hələ də mövcud idi.

Elə prezident seçkilərindən dərhal sonra xain xislətlilər hərəkətə keçərək bizi sınağa başladılar.

ABŞ-nin Milli Demokratiya İnstitutu hökuməti devirmək planı qurmuşdu.

O dövrdə "rəngli inqilablar" və "ərəb baharları" dəbdə idi.

Azərbaycanda 2005-ci ildə keçirilməsi nəzərdə tutulan "narıncı inqilab" ABŞ Dövlət Departamenti tərəfindən təşkil olunmuşdu.

Vətən xainlərindən ibarət "5-ci kolon" gen-bol maliyyələşdirildiyindən xeyli fəallaşmışdı.

Həmin dövrdə xeyli iqtisadi çətinlik və problem vardı.

Bütün bunların həlli xeyli vəsait və zaman, ən əsası möhkəm iradə, gərgin iş və səmərəli fəaliyyət tələb edirdi.

İlham Əliyev prezidentliyinin ilk günlərində xalqla açıq danışdı.

● Düz danışdı!
● Sonadək verdiyi sözün üstündə dayandı!
● Dediklərinə əməl etdi!
● Hətta bəzən mümkün olmayanları mümkünə çevirdi!

AXC-Müsavat iqtidarı sözdə demokratiyadan, insan hüquq və azadlıqlarından, mətbuat azadlığından, bazar iqtisadiyyatından danışsa da, əməldə onların təmini üçün heç bir iş görmədi və ya görə bilmədi.

Bütün bunların təminatı sayılan yeni Konstitusiya qəbul olunmadı, müharibədə məğlubiyyətə uğrayaraq yeni məcburi köçkün dəstələri yaradıldı və onların bir qismi yaşamaq üçün Bakıya buraxılmadı.

Mətbuata senzura nəzarəti ləğv olunmadı, əksinə, "hərbi senzura" adı ilə ikinci bir senzura yaradılaraq azad söz tamamilə dövlət nəzarətinə keçirildi.

Dövlət əmlakının özgenkiləşdirilməsi prosesinə başlanılmadı, bazar iqtisadiyyatına keçid baş vermədi.

Azərbaycanın karbohidrogen ehtiyatlarının dünya bazarına çıxarılması təmin edilmədi və s.

Qısa zamanda bu problemləri böyük ustalıqla yoluna qoyan, ölkədə möhkəm və dönməz sabitlik yaradan, dövlət müstəqilliyimizi əbədiyyə və dönməzliyə çevirən, yeni Konstitusiya qəbul edərək özəlləşdirməyə dair iki dövlət proqramını reallaşdıran, "Əsrin müqaviləsi" və Bakı-Tbilisi-Ceyhan kimi nəhəng neft layihələrini həyata keçirən Ulu Öndər Heydər Əliyev yarımçıq qalan işləri siyasi varisi cənab İlham Əliyevə vəsiyyət edərək əbədiyyə qovuşdu.

İlham Əliyev həm yarımçıq qalan işləri başa çatdırmalı, həm də dövrün tələblərindən irəli gələn problem və vəzifələri yerinə yetirməli idi.

Xoşbəxtlikdən bütün bunları uğurla həyata keçirməyə onun zəkası da, gücü də, siyasi iradəsi və qətiyyəti də yetərinə idi.

Azərbaycan xalqı isə onun gördüyü işləri böyənərək daim dəstəklədi.

Bir neçə məqama diqqət yetirək.

Aqrar islahatlar uğurla həyata keçirilərək torpaq özəlləşdirilsə də, regionların inkişafında kifayət qədər problemlər vardı.

İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair 4 dövlət proqramı hazırlanaraq uğurla həyata keçirildi.

Regionlarda sahibkarlıq inkişaf etdi, yeni iş yerləri yaradıldı, beləliklə, həm də ölkə üzrə işsizlik və yoxsulluq 49-50 faizdən 4-5 faizədək endirildi.

Elektrik enerjisi çatışmazlığından bölgələrə enerji böyük fasilələrlə verilir, bu da kənd təsərrüfatında və məişətdə ciddi çətinliklər yaradırdı.

Qısa müddətdə bu sahədəki çatışmazlıqlar aradan qaldırıldı, İlham Əliyevin vəd etdiyi kimi, Azərbaycanın bütün nöqtələrində günün istənilən vaxtında elektrik enerjisi oldu.

Rusiya Azərbaycana təbii qazın ixracını dayandırıldığından istehsalatda və məişətdə problemlər yaşanırdı.

İlham Əliyev bu vədini da tez bir zamanda yerinə yetirdi - Azərbaycanın bütün yaşayış məntəqələri qazlaşdırıldı və hazırda bu göstərici 95 faizi üstələyir.

İlham Əliyev dövlətə rəhbərliyinin ilk günlərindən daim qaçqın və məcburi köçkünlərin yanında oldu, çadır düşərgələrinə getdi, onların bir sıra problemlərini yerində həll etdi, eyni zamanda "Bir nəfər də qaçqın şəhərciyində qalmayacaqdır" vədini verdi.

116 qaçqın şəhərciyi və yaşayış massivsi salınaraq qısa zamanda 300 mindən çox insanın yaşayış şəraitini yaxşılaşdırdı.

Yeni yol şəbəkəsi yaradıldı, Azərbaycanın bütün guşələrinə, yaşayış məntəqələrinə asfalt yollar çəkildi, körpülər salındı, hər bir rahatlıq və təhlükəsizlik təmin edildi.

Bütün bunlar Azərbaycan xalqının, onun hər bir vətəndaşının arzusu, istəyi idi.

Bütün bunları gərçəyə çevirməklə İlham Əliyev həm də "Mən hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidenti olacağam" vədini də yerinə yetirmiş oldu.

Ən çətin, ən mürəkkəb məsələ torpaqların erməni işğalından azad edilməsi idi!

Azərbaycan bunu takbaşına həyata keçirməli idi.

Çünki BMT-nin 4 qətnaməsi icra olunmur, ATƏT-in Minsk qrupu boş danışıqları ilə, əslində, işğalı əbədləşdirməyə çalışır, həmsədr dövlətlər açıq şəkildə erməni mövqeyində dayanır, beynəlxalq hüquq ayaqlar altında tapdalanır, Ermənistanla hər hansı bir təzyiq göstərilərək sanksiya tətbiq olunmurdu.

Torpaqların geri qaytarılması, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası təkcə məcburi köçkünlərin deyil, bütün xalqın arzusu idi.

Və İlham Əliyev məcburi köçkünləri istənilən yolla doğma el-obalarına qaytaracağına söz vermişdi.

Güclü iqtisadiyyat quran, yeni gənclər nəslini təbiiyə edən, qüdrətli ordu yaradaraq onu ən yeni və

müasir silahlarla silahlandıran, milli birliyə nail olan İlham Əliyev daha bir möcüzə yaradı!

44 gün ərzində "dəmir yumruq"la düşməni ordusunu məhv etdi, Ermənistanı qarşısında diz çökürdü, ona kapitulyasiya aktını imzaladıdıraraq ərazi bütövlüyünü bərpa etdi!

Lakin möcüzə bununla bitmədi!

● Laçın dəhlizinə nəzarət ələ keçirilərək ölkənin ərazi bütövlüyünə də nail olundu!

● Daha sonra bir neçə saatlıq lokal xarakterli antiterror tədbirləri sayəsində dövlət suverenliyi və konstitusiyası əsasları da təmin edildi!

● Daha sonra bütün münaqişə dövründə erməniperəst mövqə tutan Rusiya sülhməramlı qüvvələri də xoşluqla, çalib oxuya-oxuya ərazilərimizi tərk etdilər.

Hərbi möcüzə bu gün bərpa və quruculuq meydanında sürətlə və ürəklə davam etdirilir.

İlham Əliyev söz vermişdi ki, işğal altındakı torpaqları geri qaytaracaq!

Qaytarıldı!

İlham Əliyev söz vermişdi ki, məcburi köçkünləri doğma yurd-yuvalarına qaytaracaq!

Qaytarıldı!

İlham Əliyev söz vermişdi ki, Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru cənnətə çevirəcək!

Çevirildi!

Artıq 18 minə yaxın keçmiş məcburi köçkün doğma torpaqlara qayıdaraq dövlətin onlar üçün inşa etdirdiyi yeni mənzillərdə xoşbəxtcəsinə ömür sürür.

Prezidentimiz heç zaman onları tərk qoymur!

Cənab İlham Əliyevin ən çox səfər etdiyi məkan Qarabağdır!

● Yeni obyektlərin təməlini qoyur.
● İnşası başa çatan binaların açılışını edir.
● Beynəlxalq tədbirlərdə iştirak edir.
● Dost dövlətlərin rəhbərlərini Qarabağa qonaq aparır.
● Yeni köçmüş sakinlərlə görüşlər keçirir.

Bu səfərlərin və görüşlərin hər biri Qarabağın "köhnə-tazə" sakinləri üçün bayrama, unudulmaz günlərə çevrilir.

Artıq Prezidentin daim onların yanında olmasına adət də etmişlər.

Bu həm də xalq-rəhbər birliyinin Azərbaycanca məxsus xüsusi formasına çevrilmişdir.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycana rəhbərliyi dövründə gördüyü işlərlə sübut edib ki, o, bütün azərbaycanlıların Prezidentidir!

Həm də təkcə Azərbaycanda yaşayanlar deyil, dünyanın istənilən nöqtəsindəki hər bir azərbaycanlı ona güvənə, arxalana bilər!

Qroznda ölkəmizə məxsus səmişin təyyarəsi namerdcəsinə vuruldu.

Prezidentin tapşırığı ilə dərhal hadisə yerinə Azərbaycanın nümayəndə heyəti, müvafiq strukturların əməkdaşları yollandılar.

İlk növbədə yarallara zəruri tibbi yardımlar göstərildi, həlak olanlarla bağlı müvafiq addımlar atıldı, onların ailə üzvlərinə lazımi diqqət yetirildi.

Sonra Prezidentimiz beynəlxalq qanunlara müvafiq olaraq zəruri addımların atılmasını, faciənin törədilməsində günahı olanların aşkara çıxarılaraq cəzalandırılmasını, üzr istənilməsinə və dəyən zərərlərə görə kompensasiya ödənilməsinə tələb etdi.

Hələ ki Rusiya imperiya ambisiyalarından çıxış edərək hadisəni ört-basdır etməyə, məsuliyyətdən yayınmağa çalışır.

Lakin Azərbaycan Prezidenti öz mövqeyində qətidir!

Hətta III Şuşa Qlobal Media Forumunda məsələyə münasibət bildirərkən mövqeyinin qəti və dəyişməz olduğunu bir daha açıq şəkildə söylədi:

"Təəssüflər olsun ki, biz Rusiya rəsmilərindən heç bir cavab almayışdıq. Artıq bu hadisədən yeddi ay keçibdir. Bizim üçün hər şey aydındır, biz bilirik nə baş verib. Biz bunu sübut edirik və bilirik ki, Rusiya rəsmiləri də bundan xəbərdardır. Onlar da gözəl bilirlər nə baş verib. Ona görə də istənilən qonşu bunu etməli idi. Bizim tələbimiz təbii tələb idi. Qoy öz günahlarını etiraf etsinlər. Bizim təyyarəni vuranlar cəzalandırılsın və ailələrə təminat ödənilsin, qurbanların və yaralıların ailələrinə, AZAL-ın təyyarəsinə görə də təminat ödənilməlidir".

Yekaterinburqda baş verən vəhşilik və zorakılıq, qanunsuz hadisələrlə bağlı da Prezidentimizin mövqeyi qəti, dəyişməz və prinsipsaldır!

Dünyanın heç bir yerində, heç bir azərbaycanlıya qarşı haqsızlıq, qanunsuzluq və ədalətsizlik edilə bilməz!

Azərbaycan dövləti və Azərbaycan Prezidenti hər bir vətəndaşının, hər bir azərbaycanlının arxasındadır və sonadək onların hüquqlarını müdafiə edərək ədalətə nail olacaqdır!

Azərbaycan xalqı ən böyük arzusuna çatmışdır! Müstəqil dövlətimizdə firavan ömür sürür, 44 günlük Zəfər müharibəsindəki qələbənin qürurunu yaşayır, sabahına və gələcəyinə sonsuz ümidlərlə baxır!

Bütün bunları ona sevimli və snanmış rəhbəri İlham Əliyev bəxş etmişdir!

● Xalq sınağını sevir!
● Xalq sevdinə inanır!
● Xalq inandığına arxalanır!
● Xalq arxalandığını daim dəstəkləyir!

Hələ qarşıda nə qədər gediləs yol, çatılmalı hədəflər və fəth ediləcək zirvələr vardır!

Xalqın rəhbərə məhəbbəti və onun ətrafında sıx milli birliyi bu günün, həm də gələcək qələbələrin əsasıdır!

Bəxtiyar SADIQOV

Sülh prosesində tarixi mərhələ

Qlobal liderliyin İLHAM ƏLİYEV nümunəsi

Cənubi Qafqazın təmsalında Avrasiya regionunda yeni strateji dövr, fərqli reallıq başlanır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin ABŞ Prezidenti Donald Tramp və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla Vaşinqtonda - Ağ Evdəki görüşündə Birgə Bəyannamənin imzalanması və sülh sazişinin paraflanması yalnız regionun tarixinə deyil, ümumiyyətlə, qlobal diplomatiya və siyasət salnaməsinə əbədi həkk olunmuş möhtəşəm hadisədir. Azərbaycanla Ermənistan arasında uzun illərdən sonra əbədi sülhün əldə olunmasına, bölgəmizdə bütün tərəflər üçün qarşılıqlı əməkdaşlıq, dayanıqlı inkişaf mühitinin yaranmasına, bu torpaqlarda yaşayan insanların rifah və xoşbəxtliyinə yol açan belə bir mühüm addımla Cənubi Qafqazın təmsalında Avrasiya regionu üçün yeni strateji dövr, fərqli reallıq başlanır.

2020-ci ildə 44 günlük müharibə nəticəsində qazandığımız tarixi Zəfər, 2023-cü ildə həyata keçirilmiş 23 saatlıq antiterror əməliyyatı ilə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün, dövlət suverenliyinin tam təmin olunması, Qələbəmizin bütün dünyada qəbul edilməsi kimi bu yeni gerçəkliyin müəllifi isə gücü, qətiyyəti xalqımızın sarsılmaz dəstəyindən, Vətənə, xalqa sevgisindən gələn Prezident İlham Əliyevdir.

Artıq qlobal miqyaslı siyasi nüfuz aktoruna çevrilmiş cənab İlham Əliyevin ölkəmiz adına son bir neçə ildə əldə etdiyi əlahiddə nəticələrin mahiyyətinə diqqət yetirdikdə, həmin nailiyyətlərin bu qədər çəvik şəkildə - qısa zaman ərzində qazanılmasına bəzən heyrlənlənənlər də olur. Lakin son illərdən bu parlaq uğurlarına fokuslanarkən onlara gətirib çıxarmış hazırlıq proseslərinin mükəmməlliyini də diqqətdən kənarda qoymamalıyıq.

Bu proseslər hazırda göz önündəki tarixi nəticələr kimi qısa zamanda baş verməyib, hər birinə illorin, onilliklərin zəhməti, əziyyəti sərf olunub. 8 avqust 2025-ci ildə Ağ Evdə dövlət rəhbərimizin iştirakı ilə baş verən və qəlbə Vətənə bağlı bütün dünya azərbaycanlılarını qürurlandıran o unudulmaz anlar da, əslində, illərlə görülmiş uğurlu işlərin, düzgün atılmış strateji addımların, düzgün hesablanmış qərarların məntiqi nəticəsidir.

Ağ Evdəki o əzəmətli anların ilk epizodları, əslində, çox-çox əvvəldən - cənab İlham Əliyevin 2003-cü il oktyabrın 31-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti kimi ilk dəfə and içdiyi dəqiqələrdən başlanır...

Həmin andıcməqərasimindəki çıxış mətnini illər sonra tarixçi nəzəri ilə yenidən gözəndən keçirdikdə, hər cümləsi üzərində düşündükdə, təxminən 22 il əvvəl səsləndirilmiş kəlmələrlə müasir reallıqlar arasında paralellər aparıldıqca əmin olursan ki, cənab İlham Əliyev o zaman Azərbaycan xalqı qarşısında sadəcə and içmədi. O, 22 il ərzində tarixin ən qüdrətli Azərbaycanına gətirib çıxaraçaq böyük, çətin və əzab-əziyyətli, amma şərəf və qürur dolu yolun dəqiq strateji xəritəsini təqdim etdi.

8 avqust 2025-ci ildə dünyanın birməmrəli paytaxtı Vaşinqtonda, birməmrəli ofisi Ağ Evdə, dünyanın ən qüdrətli dövlətinin Prezidenti D.Trampın iştirakı ilə yaşanan o anlar, həmin məqamları əbədləşdirən görümlər tarixin ən güclü Azərbaycanının möhtəşəm rəsmidir...

Ən əsası isə Prezident İlham Əliyevin qüdrətli liderliyinin, müzəffər komandanlığının, peşəkar diplomatiyasının, məhir siyasətinin ən parlaq rəmzi, təntənəsidir!..

Güclü Liderlə böyük hədəflərə doğru

Cənab İlham Əliyev 22 il əvvəl dilə gətirdiyi bütün sözləri, verdiyi bütün ümidləri bu illərdə ona inanan, ardınca addım-addım milli məqsədlərə doğru irəliləyən milyonlarla vətəndaşımızla birgə reallığa çevirdi.

Azərbaycan Prezidenti deyirdi ki, *"biz hamımız birləşərək və bir nöqtəyə vuraraq Azərbaycanı zəngin, qüdrətli dövlətə çevirəcəyik"*. Bu gün Azərbaycan müasir dünyanın ən zəngin, qüdrətli dövlətləri sırasındadır və dayanıqlı inkişafı ilə öz mövqeyini gətirdikcə yüksəlir.

Bu həqiqət Ağ Evin binasından daha aydın görünürdü!

Dövlətimizin lideri belə bir zərurəti diqqətə çatdırırdı ki, *"Azərbaycan çox güclü ordusu olmalıdır. O, qarşıda duran bütün məsələləri həll etmək iqtidarında olmalıdır"*. Azərbaycan Prezidenti düşüncələ-

rinkdəki belə bir ordunu qurmağı bacardı. Azərbaycan Ordusunu hərbi qüdrətinə, maddi-texniki təchizatına, döyüş ruhuna görə dünyanın ən güclü orduları cərgəsində qərarlaşdırdı.

Ağ Evdə Müzəffər Ali Baş Komandanın möğrur və qalib görkəmi bu hədəfin necə reallaşdığını ən xırda cəhənlərdə bütün dünyaya boyan etdi!

Azərbaycan Prezidenti əminliyini ifadə edirdi ki, *"Azərbaycanın iqtisadi potensialı ordumuzun ən yüksək standartlara cavab verəsinə və qarşıda duran bütün vəzifələri yerinə yetirməsinə imkan verəcəkdir"*. Cənab İlham Əliyev Ulu Öndərin müəyyən etdiyi inkişaf kursunu davam etdirərək, onun formalaşdırdığı ilkin əsaslar üzərində Azərbaycanı qısa zamanda sosial-iqtisadi inkişaf göstəricilərinə görə regionun və dünyanın lider ölkələrindən biri pilləsinə yüksəltdi. Ölkəmizdə həyat standartlarını dəyişən, respublikamızı başdan-başa inkişaf və abadlıq meydanına çevirən bu nailiyyətlər ordu quruculuğu üçün də geniş imkanlar açdı. Eyni zamanda Azərbaycanın gətirdikcə güclənən beynəlxalq nüfuzu, geostrateji proseslərdə oynadığı əhəmiyyətli rol, etibarlı tərəfdaş kimi qura bildiyi strateji əlaqələr ordumuzun maddi-texniki təchizatının ən müasir standartlar əsasında aparılmasına şərait yaratdı.

Ağ Evdə cənab İlham Əliyevə dünya lideri D.Trampın səmimi dost münasibəti, baş nazir N.Paşinyanın isə qıtbə ilə baxması bu alı məqsədin Şuşa, Xankəndi zirvəsinə çatmasını nümayiş etdirdi!

Qətiyyət təntənəsi

Bu kəlmələr isə ölkəmizin ərazi bütövlüyü, suverenliyi, üzlaşdırdığı işğal probleminin həlli məsələsinə baxışla bağlı qətiyyətli mövqeyin ifadəsi kimi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti statusunda and içdiyi ilk dəqiqələrdən cənab İlham Əliyevin fəaliyyət kredisinə çevrildi: "Azərbaycanın torpaqları işğaldan azad olunmalıdır, bir milyondan artıq qaçqın və köçkün öz doğma yurdlarına qayıtmalıdır, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. Azərbaycan öz doğma torpaqlarını nəyin bahasına olursa-olsun, azad edəcəkdir".

Müzəffər Ali Baş Komandan 2020-ci ilin Vətən müharibəsində, 2023-cü ilin antiterror əməliyyatında ordumuzun gücü ilə əldə etdiyimiz şanlı Qələbəyə, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin bütün dünyada - hətta Ermənistanda da qəbul edilməsi faktına qədər bu mövqeyindən bir addım da olsun geri çəkilmədi.

Həyata keçirdiyi siyasəti, diplomatiyanı, strateji gedişləri məhz belə bir haqlı mövqə, belə bir aydın həqiqət ətrafında

qurdu. İllərlə Azərbaycan və dövlət rəhbəri kimi şəxsinə yönələn təzyiq və təhdidlər onun qətiyyətini sarsıda bilmədi. Nəticədə cənab İlham Əliyev dövlətimiz, xalqımız adına istədiyinə nail oldu.

Bu, qətiyyətin təntənəsidir: Azərbaycan Prezidenti əsrlərin müşkülünü yoluna qoydu, təkcə Azərbaycanı deyil, ümumilikdə Cənubi Qafqazı böyük bir çıxılmazlıqdan aydın, rəvan inkişaf yoluna çıxardı!

Öz maraqları üçün regionumuzu qan çanağına döndərmək istəyən və əfsuslar olsun ki, buna zaman-zaman nail olan xarici dairələrin oyununu pozdu, onların əsrlərdən bəri reallaşdırdıqları layihələri sonlandırdı, eyni zamanda bütün bunların bir də heç zaman baş verməməsi üçün möhkəm təminatlar formalaşdırdı!

Ümumiyyətlə, bu məqam Azərbaycan Respublikası Prezidentinin məsələlərə strateji yanaşmasında diqqəti cəlb edən ən xarakterik xüsusiyyətlərdəndir: cənab İlham Əliyev işi və prosesləri öz axarına, təsədüflərin, ehtimalların ümidinə buraxmır. Nəticələrin arzu edilən kimi alınmasından ötrü hər cür risklərə hesablanmış dayanıqlı təməllər yaradır.

Ermənistanla illərdən bəri davam edən hərbi münaqişənin Azərbaycanın tarixi qələbəsi ilə başa çatmasından dərhal sonra məhz qalib tərəfin, yəni rəsmi Bakının sülh təşəbbüsü ilə çıxış etməsi və bu istiqamətdə danışıqların başlanması, iki ölkə arasında əbədi sülhün əldə olunmasından ötrü Azərbaycanın 5 əsas prinsipi irəli sürməsi və sülh müqaviləsinin layihəsini hazırlaması, bəlli bir müddət bu prinsiplər əsasında aparılan danışıqlar, nəhayət, Ağ Evdə bu prinsiplər əsasında, ölkəmizin maraqlarına tam uyğun məzmununda imzalanmış Birgə Bəyannamə və sülh sazişinin paraflanması bunun daha bir nümunəsidir.

Artıq məsələ Ermənistan tərəfdədir, yekun sülh sazişinin imzalanmasından ötrü rəsmi İrəvan Konstitusiyasında dəyişiklik edərək Azərbaycanca qarşı ərazi iddialarını ehtiva edən müddəanı çıxarmalıdır. Ermənistanla verilmiş belə bir "ev tapşırığı" qətiyyətin həlli mümkünəşməsi deyil.

Daim ardıcıl, məntiqi, əsaslı mövqə nümayiş etdirən Azərbaycan heç vaxt Ermənistan qarşısında qeyri-reəl, qəbul edilə bilməyəcək şərtlər qoymayıb. Ermənistan "ev tapşırığı"nın verilməsi isə iki xalq arasında zaman-zaman müxtəlif maraqlarla salınan nifaqın artıq birdəfəlik aradan qalxmasına, gələcək nəsillərin bir daha düşmənçilik münasibətlərindən əziyyət çəkməsinə, regionumuzda əbədi sülh məqsədinə xidmət edir.

Belə bir məqsədin reallaşdırılması, "Azad Qafqaz Evi" ideyasının gerçəyə, bölgəmizin sülh və inkişaf cənnətinə çevrilməsi Cənubi Qafqazın ən güclü Liderinin - Azərbaycan Prezidentinin üzünə götürdüyü yeni tarixi missiyadır!

Naxçıvanın yeni həyatı başlanır

Hələ Vətən müharibəsindəki Zəfərimizin ilk rəsmi təsdiqi - 10 noyabr Bəyanatında Azərbaycan liderinin sülh gündəliyinə daxil etməyi nail olduğu Zəngəzur dəhlizi layihəsi də bu missiyanın son dərəcə əhəmiyyətli parçasıdır.

Azərbaycan Prezidentinin dahiyənə gedişlərindən olan Zəngəzur dəhlizi təşəbbüsü ilə ilk vaxtlarda Laçın yoluna qarşı əks-balanın yaradılması da nəzərdə tutulurdu. Ermənistanla isə sadələşməsinə düşündürüldü ki, Azərbaycan Qarabağda öz məqsədlərinə tam nail olandan sonra Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı mövqeyindən geri çəkilmədi.

Rəsmi İrəvanın təxminən 5 ilə qədər müddətdə məsələni yubutması, "Sülh təşəbbüsü" adlı utopik layihələrlə baş qatmağa çalışması da bu təşəbbüsü tədricən gündəlikdən çıxarmaq məqsədi güdürdü. Amma Azərbaycan Lideri yenə geri addım atmadı, bu məsələni daim gündəmdə saxladı.

Nəhayət, ABŞ-də imzalanmış Birgə Bəyannamə ilə ən böyük məqsədlərimizdən birinə - Zəngəzur dəhlizinin açılması, Azərbaycanın əsas hissəsindən Naxçı-

van Muxtar Respublikasına - Azərbaycanla Azərbaycanca maneəsiz çıxışın təmin edilməsinə nail ola bildi.

Elmi-filoloji prinsiplərə əsaslanaraq, əslində, bütün adlar şərti səciyyə daşıyır. Belə məqamlarda isə xüsusilə əhəmiyyət verilən məqam addan çox məhz mahiyyətdir. Kommunikasiya xətti "Beynəlxalq Sülh və Rifah üçün Tramp Marşrutu" (Trump Route for International Peace and Prosperity - TRIPP) adlandırılsa da, əslində, söhbətin mahiyyət etibarilə məhz Zəngəzur dəhlizindən - Azərbaycanın nail olmağa çalışdığı dəhlizdən gətirdiyi hər kəsə məlumdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikasına maneəsiz çıxışın Ermənistanın suverenliyi çərçivəsində nəzərdə tutulması, dəhlizin idarəetməsinin ABŞ-də olması isə bir tərəfdən Azərbaycanın guya Zəngəzur işğal edəcəyi iddiası ilə hay-küy salan ermənipəstlərə, o cümlədən keçmiş Bayden administrasiyasına, "Human Rights Watch", "Freedom House", USAID kimi bədxah QHT-lərə, "Azadlıq Radiosu"na, digər tərəfdən isə Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı hansısa "qırmızı xətlər"dən danışan məlum qonşularımıza ən tutarlı cavabdır.

Beləliklə, cənab İlham Əliyev əsrlərdən miras qalmış daha bir problemi aradan qaldırdı: uzun illərdən bəri blokada şəraitində yaşayan Naxçıvan Muxtar Respublikasının Azərbaycanın əsas hissəsi ilə maneəsiz keçidi təzliklə təmin ediləcək, Naxçıvan iqtisadi rayonu yeni bir strateji inkişaf dövrünə daxil olacaq, blokada vəziyyətinin yaratdığı bütün sosial-iqtisadi çətinliklər keçmişdə qalacaq.

Ədalətin zəfəri

Azərbaycanın illərdən bəri işğal altında qalmış torpaqlarının azadlığı uğrunda aparıldığı haqq mübarizəsi təkcə ölkəmizin ərazi bütövlüyü, suverenliyi uğrunda mübarizə deyildi, həm də ədalət naminə aparılan savaş idi. Ermənistan torpaqlarımızı işğal altında saxlamaqla, havadarları bu məsələdə işğalçılara dəstək verməklə ədalət normalarını, hüquq prinsiplərini pozur, milyonlarla insana ədalətə, hüquqa, birləşməyə qaydalarına inamsızlıq yaradırdı.

Azərbaycan öz tarixi qələbəsi ilə haqq-ədalətə nail oldu. Bu baxımdan cənab İlham Əliyevin ABŞ-yə səfəri zamanı ədalətin daha bir təntənəsinə yaşadıq. 1992-ci ilin oktyabrında Ermənistanın lobbı qruplarının təsiri altında konqresmenlərin təşəbbüsü ilə Azərbaycanca qarşı qəbul olunmuş "Azadlıq Dəstək Aktı"na 907-ci düzəliş ləğv edildi, eyni zamanda Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəldilməsi niyyəti liderlər tərəfindən təsdiqləndi.

Bu baxımdan Azərbaycan və ABŞ prezidentlərinin ölkələrimiz arasında Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyasının hazırlanması məqsədilə Strateji İş Qrupunun yaradılması haqqında imzalandığı Anlaşma Memorandumu çox mühüm əhəmiyyət daşıyır. Səndə yaxın gələcəkdə qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu, energetika, neqliyyat-kommunikasiya, tranzit, təhlükəsizlik, sənə intellekt, müdafiə sənayesi və müdafiə sahələrində çoxşəxli əməkdaşlıqları nəzərdə tutmaqla ölkəmiz üçün müasir çağırışlar mühitində geniş imkanlar açıq.

22 il əvvəl Azərbaycan Respublikasının Prezidenti kimi ölkə vətəndaşları qarşısında and içərək cənab İlham Əliyevin nitqində ümid dolu bu kəlmələr də səslənmişdi: "Mən Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyinə inanıram. Əminəm ki, ölkəmiz bundan sonra da inkişaf edəcək, daha da güclənəcəkdir".

Bunlar indi artıq ümid deyil, Azərbaycanın möhtəşəm nailiyyətləri miqyasında nəhəng reallıqdır. Hər keçən gün xoşbəxt gələcəyinə qovuşan, inkişaf edən, güclənən Vətənimizin təmsalında bu qürur dolu gerçəkliyin əhatə dairəsi də genişlənir.

Arzu ABDULLAYEV,
Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin sədr müavini,
tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Əgər Ermənistan "ev tapşırığı"nı qısa zamanda yerinə yetirərsə...

"Əminəm ki, bu gün Ağ Evdə paraf-lanan sülh sazişi artıq bölgəyə sülh gətirib.

Təbii ki, Ermənistanın, necə deyirlər, ev tapşırıqları da var. Bildiyiniz kimi, onların Konstitusiyasında Azərbaycana qarşı ərazi iddiası məsələsi imkan vermədi ki, bu gün sülh sazişi imzalanсын. Amma bu dəyişikliklər ediləndən sonra artıq sülh sazişi istənilən vaxtda imzalanıla bilər".

Avqustun 8-də Prezident İlham Əliyevin Vaşinqtonda Azərbaycanın media nümayəndələrinə müsahibəsi zamanı səsləndirdiyi kimi, Ağ Evdə keçirilən görüşdə yekun sülh sənədinin imzalanmamasının yeganə səbəbi İrəvanın Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa dayanan tələbini yerinə yetirməməsidir.

Məlum olduğu kimi, Ermənistan Konstitusiyasının preambula hissəsində müstəqillik bəyannaməsinə istinadən ölkəmizə qarşı ərazi iddiaları yer alır ki, bu məsələ həllini tapmadan sülh müqaviləsinin imzalanmasından söhbət belə gedə bilməz.

Bu məsələ yubadılmamalıdır

Prezident İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan, habelə şahid qismində ABŞ Prezidenti tərəfindən Vaşinqton sülh samitinin notəsi olaraq imzalanən Birgə Bəyannamədə də yekun sülh sazişinin imzalanması üçün əsas tələblərdən biri - Ermənistan Konstitusiyasının dəyişdirilməsinin zəruriliyi təsdiq olunur.

Bu mənada Ermənistan üzünə düşən məsuliyyəti yerinə yetirərək Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları olan Konstitusiyasında dəyişiklikliyi nə qədər tez edərsə, sülh müqaviləsi o qədər tez imzalanar.

Əks təqdirdə bu məsələnin yubadılması İrəvanın qəsdən sülhə maneə törətməsi kimi anlaşılaçaq. Eyni zamanda bu, ilk növbədə ABŞ-yə, şəxsən Prezident Donald Trampa həmrəzsizlik olacaq. Dünyada sülhün bərqərar olması üçün hakimiyyətdə olduğu hər iki dövrə müthəm cəba sərf edərək barış istiqamətində böyük ölçüdə işlər görçəklaşdirən Ağ Ev rəhbərinin regionda sülhə nail olunması üçün göstərdiyi səylər də artıq öz uğurlu bəhrəsini verir.

Cənubi Qafqazda Azərbaycanın liderliyi ilə irəlilənilən sülh prosesi Donald Trampın təşəbbüskarlığı ilə Vaşinqtonda sülh samitində iki ölkə arasında Birgə Bəyannamənin imzalanması kimi tarixi nailiyyətlə noticələndi. Burada əldə olunan razılaşmalar, sülh sazişinin mətninin paraflanması illərdir bölgədə heç cür əldə edilə bilməyən normalaşmanın, sülhün, sabitliyin başlanğıcını qoydu.

Yeri gəlmişkən, ABŞ Prezidenti Donald Tramp Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin Vaşinqtona səfəri, keçirilən tarixi görüşlər, imzalanmış sənədlər, o cümlədən çıxışlarla bağlı "Truth Social" hesabında çoxsaylı paylaşım lar edib.

Göründüyü kimi, dünyanın supergücü ABŞ-nin Prezidenti Cənubi Qafqazda normalaşmanın tərəfdarıdır və burada uzunmüddətli sülhün əldə edilməsi üçün şəxsi iradə ortaya qoyur, buna böyük soy göstərir.

ATƏT-in Minsk qrupu de-yure ləğv olunur

Avqustun 8-də Vaşinqtonda Azərbaycan Prezidenti, Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti və Ermənistanın baş nazirinin iştirakı ilə Azərbaycan və Ermənistanın xarici işlər nazirləri "Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında sülhün və dövlətlərarası münasibətlərin təsis olunması haqqında Saziş" in mətnini paraflayıblar.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin yaydığı məlumata əsasən, Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin ATƏT-in Minsk Prosesi və əlaqəli strukturların (ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin Minsk konfransının mü-

zakirəsində olan münaqişə üzrə şəxsi nümayəndəsi və Yüksək Səviyyəli Planlaşdırma Qrupu-nun) bağlanması ilə əlaqədar ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinə birgə müraciətindən sonra ATƏT Nazirlər Şurasının bağlanması ilə bağlı qərar layihəsi ATƏT iştirakçı dövlətləri arasında yayılıb və onlar qərarın qəbul edilməsi üçün lazımi prosedurları dəstəkləməyə çağrılıblar.

Reallıqdır ki, ATƏT-in Minsk qrupu üç onillik boyu münaqişənin danışıqlar yolu ilə həlli üçün heç bir iş görmədi. Yarıtmaz həmsədrlər bu müddət ərzində münaqişənin dondurulmasına, Azərbaycanın torpaqlarının işğalı ilə barışmasına çalışdılar.

Azərbaycan Minsk qrupunun 28 il ərzində danışıqlar yolu ilə həll edə bilmədiyi (oxu - həll etmək istəmədiyi) münaqişəyə cəmi 44 gün ərzində hərbi meydanında son qoydu. Ölkəmiz bu qələbəsi ilə üzünə götürdüyü missiyanı onilliklər ərzində həyata keçirməyən Minsk qrupunun da fəaliyyətinə de-fakto son qoydu. Məhz ATƏT-in Minsk qrupunun öz mandatına uyğun fəaliyyət göstərməməsi 44 günlük Vətən müharibəsini qaçılmaz etdi. Savaş nəticəsində insanlar həyatlarını itirdilər, yaralandılar...

Hələ 2022-ci ildə Prezident İlham Əliyev sözügedən qrupun yarıtmaz fəaliyyətini iki cümləsi ilə dəqiq ifadə etmişdi: "Minsk qrupu İkinci Qarabağ müharibəsinə qədər 28 il fəaliyyətdə idi və həmsədr ölkələr bu illər ərzində Azərbaycana, Ermənistanla belə də yüzlərlə səfər etməmişdi. Nəticə də göz qabağındadır, nəticə sıfır..."

Bir sözlə, tam iflasa uğramış ATƏT-in Minsk qrupunun hüquqi olaraq buraxılmasının vaxtı çoxdan yetişmişdi ki, artıq bu istiqamətdə əməli addımların atılması mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Al missiyanı fəaliyyətini dayandırmalıdır

Hazırda bölgə ilə bağlı baş verən tarixi proseslərin diktə etdiyi digər məsələ isə Avropa İttifaqının Ermənistandakı missiyanı artıq ehtiyac qalmamasıdır. 2020-ci ildən etibarən Azərbaycanın qazandığı silsilə qələbələr faktiki olaraq bölgədə münaqişələrdən uzaq sülh şəraitə formalaşdırıb. İndi iki ölkə aralarındakı məsələləri, problemləri dialoq yolu ilə həll etməyi üstün tuturlar. Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin Əbu-Dabida, Vaşinqtonda keçirdikləri görüşlər isə yekun sülh müqaviləsinin imzalanması istiqamətində atılmış mühüm addımlar oldu.

Ağ Evdə Birgə Bəyannamənin imzalanması beynəlxalq birlik tərəfindən də bölgədə sülh və sabitlik üçün yeni başlanğıcın qoyulması kimi dəyərləndirildi.

Bütün bunların fonunda isə Al-nin Ermənistandakı missiyanının iflasa uğraması gerçəkliyi aydın şəkildə göstərir. Bu missiya Azərbaycanca qarşı qorəzli mövqə tutan Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun məkrli layihəsi idi. Burada Al-nin, Qərbin Ermənistanda hərbi mövcudluğunu təşkil etmək, köşfiyyət işləri aparmaq, Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətləri gərginləşdirmək kimi çirkin məqsədlər güdüldü.

Xatırladaq ki, 2022-ci ilin dekabrından, əslində, qısa müddətlik zaman ərzində fəaliyyət üçün işə başlayan bu missiya Azərbaycanın razılığı olmadan hazırda da varlığını sürdürür. Otən müddətdə bu missiya sülhə töhfə vermək yox, ona mane olmaq missiyanı yerinə yetirib.

Bakı ilk gündən bu missiyanın varlığına heç bir lüzum olmadığını qətiyyətlə bildirib. Hazırda isə artıq iki tərəfin qəbul etdiyi sülh gündəliyi var. Paraflanmış sülh sazişinin VII maddəsində də deyilir ki, tərəflər qarşılıqlı sərhədə hər hansı üçüncü tərəfin qüvvələrini yerləşdirməyəcəklər. Buna görə də Al missiyanı dərhal fəaliyyətini dayandırmalıdır.

YasəməN MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan-ABŞ əməkdaşlığı strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin avqustun 8-də Vaşinqtonda ABŞ Prezidenti Donald Tramp və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla Birgə Bəyannamə imzalaması, görüş zamanı sülh sazişinin paraflanması ölkəmizin ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin bərpasından sonra Cənubi Qafqaz regionunun ən mühüm hadisəsidir. Birgə Bəyannamə regionumuzun ən uzun sürən münaqişəsinin başa çatmasının rəsmi-ləşdirilməsi istiqamətində atılmış tarixi addım oldu.

Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin sülhə dair saziş layihəsini paraflamaları və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinə birgə müraciət tərəfləri yekun sülh sazişinin imzalanmasına daha da yaxın etdi. Bu tarixi hadisənin reallığa çevrilməsi ABŞ liderinin səmimi vasitəçilik təşəbbüsləri və Azərbaycanın faktiki olaraq təkbəşinə onilliklər boyu əhəmiyyətsiz və diqqətdən kənarda qalmış BMT Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsinin icrasını öz üzərinə götürməsi hesabına mümkün oldu. Tərəflərin ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyətinə son vermələri üçün təşkilatın sədrinə müraciət etmələri bu istiqamətdə qurumun hər hansı səylərinə ehtiyacın qalmadığını və faktiki olaraq beynəlxalq birliyin illərboyu sərgilədiyi qeyri-konstruktiv siyasətin iflasını göstərir.

Ermənistan prosesi yubartmamalıdır

Vaşinqtonda imzalanmış sənədlər tərəflərin yekun sülhün astanasında olduqlarını göstərir. İndi, necə deyirlər, əsas iş Ermənistan tərəfdəridir və rəsmi İrəvanın ölkələr arasında bir vaxtlar real görünməyən, həttə mümkünəz hesab edilən, ancaq Azərbaycanın qətiyyəti və dönməzliyi hesabına yaranmış tarixi fürsət və formalaşmış reallıqdan maksimum yararlanması hazırda erməni xalqının qarşısında duran ən məsuliyyətli vəzifədir. Ötən illər göstərir ki, Ermənistanda hakimiyyətdə olan qüvvələrin münaqişənin həllini bilərəkdən uzatmaqla Azərbaycan torpaqlarının işğalını davam etdirərək yürütdükləri məkrli siyasətləri erməni xalqına baha başa gəlib. Bu gün Ermənistan geosiyasi dalanda, çətinliklər içində və iqtisadi bataqlıqda olan bir ölkədir. Onun bu müərkəb vəziyyətdən çıxması Azərbaycanla sabit sülh gündəmindən asılıdır.

Vətən müharibəsindəki tarixi Zəfərimizlə əslərin problemini aradan qaldırmış Azərbaycan Respublikasının Prezidenti gələcək nəsillərin də eyni münaqişədən əziyyət çəkməməsi, heç bir tərəfdən yeni insan faciələrinin baş verməməsi üçün strateji planda ən yüksək təminatları yaratmaq istəyir. Ermənistanın qarşısında qoyulmuş Konstitusiyaya dəyişikliyi tələbi də bu niyyətdən irəli gəlir. Müvafiq müddəaların Ermənistan Konstitusiyasından çıxarılması rəsmi İrəvanın bacarmayacağı bir iş deyil. Ümumiyyətlə, öz siyasətini daim reallıq prinsipini əsasında quraraq məntiqi, ardıcıl şəkildə davam edərdən, haqlı mövqeyi üzərində qətiyyətlə dayanan Azərbaycan Prezidenti heç zaman Ermənistan qarşısında həlli mümkünəz tələblər qoymayıb. Nə münaqişənin ən gərgin vaxtlarında, nə də sülh danışıqları prosesində belə qeyri-real şərtlər olmayıb. Azərbaycanın irəli sürdüyü bütün şərtlər reallığa, hər iki tərəf üçün maksimum faydalı nəticələrə hədəflənib.

Prezident İlham Əliyevin bu tarixi görüşdən dərhal sonra Azərbaycanın media nümayəndələrinə verdiyi müsahibədə bu kimi məqamları xüsusilə vurğulaması onu göstərir ki, rəsmi İrəvanın qarşısında duran vəzifələrin cəld və dayanmadan icrası xalqların dayanıqlı sülh şəraitində yaşamaqlarını daha da tezləşdirə bilər. "Ermənistanın, necə deyirlər, ev tap-

şıqları da var. Bildiyiniz kimi, onların Konstitusiyasında Azərbaycanla qarşı ərazi iddiası məsələsi imkan vermədi ki, bu gün sülh sazişi imzalanınsın. Amma bu dəyişikliklər edildəndən sonra artıq sülh sazişi istənilən vaxtda imzalana bilər. Lakin bu gün mən bəzi suallara münasibətimi bildirəndə dedim ki, bir halda Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri bu paraflamanı Ağ Evdə etməyi qəbul edəblərsə, deməli, hesab etmək olar ki, artıq bölgəməz dayanıqlı sülh gəlib. Hesab edirəm ki, bu həm Azərbaycan, həm Ermənistan, həm bütün bölgə üçün xüsusi

Azərbaycan lideri sülhü də qazandı

əhəmiyyətə malik olan məsələdir... Əlbəttə, hər kəs başa düşür ki, bunun nə qədər böyük əhəmiyyəti var, həm ölkəmiz üçün, həm bölgə üçün, həm geniş coğrafiya üçün. Biz haqq-ədaləti müharibə yolu ilə bərpa etdik. İndi isə buna siyasi müstəvidə də nöqtəni qoyduq".

Dövlət başçısının "Ermənistanın ev tapşırıqları da var" deməsi ilk növbədə Ermənistanın mövcud Konstitusiyasına işarədir. Rəsmi Bakının yekun sülh sazişinə dair prinsiplərin mövqeyi məhz Ermənistanda qüvvədə olan Əsas Qanunda Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı qanuniləşdirilmiş bəndlərin çıxarılması ilə bağlıdır. Əgər Ermənistan Konstitusiyasında Azərbaycanla qarşı ərazi iddiaları qalmaqda davam edərsə, onda hüquqi cəhətdən hansı yetkin sülh müqaviləsi bərəddə danışmaq olar? Məhz bu səbəbdən Azərbaycan lideri Ermənistan hökumətini gecikmədən bu problemi aradan qaldırmağa çağırır. Qlobal dünyada gündəm sürətlə dəyişir və geosiyasi çeviklik tələb edir. Ermənistanın sülh prosesində ən bədrəməsi, yaxud gedişatı uzunmüddətli proqnozlaşdırılması çətin olan proseslərə yol açar bilər. İrəvanda ABŞ kimi super güc mərkəzinin səyləri ilə əldə edilmiş bu böyük şansın dəyərləndirilməsinin əhəmiyyətinin ciddiliyinə varılmalıdır. Yekun sülh sazişinin imzalanması bütün tərəflər kimi bu dövlətin də xeyrinədir. Çünki əbədi sülhün əldə olunmasından sonra regionumuzda böyük layihələr gəzləyir, hər biri kifayət qədər zaman tələb edən bu əməkdaşlıq layihələrinə doğru çevik addımların atılmasından ötrü sonuncu böyük maneəni mümkün qədər tez aradan qaldırmaq lazımdır.

Ermənistan prosesi gecikdirə bilərmi?

Bu ölkədəki revansist dairələr 2020-ci ildən bəri əldə edilmiş həssas sülh imkanlarını dəfələrlə sabotaj etmiş, yəni yaranmış bu fürsəti neytrallaşdırmağa cəhdlər göstərmiş və göstərməkdədirlər. Bu səbəbdən Ermənistan hökumətinin öhdəsinə düşən vəzifələri operativ şəkildə həll etməməsi sülh prosesinə zərər vurmaq üçün ölkənin daxilində mövcudluqlarını qoruyub saxlamış dağıdıcı, radikal qüvvələrə im-

kan və şans verə bilər. Bu baxımdan Paşinyan hökuməti Vaşinqton görüşündən yərinə qədər nəticələr çıxarmalı və Azərbaycan Prezidentinin qeyd etdiyi kimi, üzərinə düşən "ev tapşırığı"nın dayandırma icrasını ilə məşğul olmalıdır.

Prezident İlham Əliyev hesab edir ki, Vaşinqton danışıqlarının nəticələrindən istənilən yayınma Ermənistan üçün arzu edilməz fəsadlar hesabına başa gələ bilər: "Bu gün bu paraflanma Ağ Evdə baş tutdu. Ona görə mən şübhə etmirəm ki, Ermənistan Konstitusiyası dəyişdiriləndə, - Ermənistan tərəfi özü bunu bildirir ki, belə dəyişikliklər edilməlidir, - Azərbaycanla olan ərazi iddiası oradan çıxarılacaq. Əks təqdirdə, bu, birinci növbədə Amerika Birləşmiş Ştatlarına hörmətsizlik olacaq. Hər kəs bilir və bizim mövqeyimiz, demək olar ki, bütün aparıcı beynəlxalq aktorlar, o cümlədən Amerika Birləşmiş Ştatları tərəfindən anlayışla qarşılanırlar. Çünki sülh sazişi imzalananda hər bir məsələ öz həllini tapmalıdır və bizə qarşı olan əsassız ərazi iddiası oradan çıxarılmalıdır. Ona görə mənəm bu məsələ ilə bağlı şübhəm yoxdur. Yenə də deyirəm, bunun nə vaxt olacağı Ermənistanın öz işidir. Biz burada hər hansı bir təklif irəli sürə bilmərik. Ancaq mən hesab edirəm ki, nə qədər tez olsa, o qədər yaxşıdır. Çünki mənə, vaxt itirmək lazım deyil. Bir halda ki, artıq Azərbaycanla Ermənistan sülh sazişini paraflayıb, onun rəsmi imzalanması da çox çətinləşir".

Cənubi Qafqazın sülh gündəmi

Vaşinqton görüşü ilə Cənubi Qafqazın 30 ilə yaxın davam edən qarantlıq və qanlı günləri geridə qaldı. Qarşıda bizi yekun sülh sazişinin imzalanması gözləyir ki, bu sənəd hər iki xalqın və dövlətin önündə zəngin perspektivlər açır. İlk növbədə o baxımdan ki, xalqların müasir tarixinə düşmüş qanlı hərbi qarşıdurmaya son verilir və dövlətlərin bir-birlərinin ərazi bütövlüyünü tanımalırlar gələcəkdə ərazi zəminində hər hansı münaqişəni istisna edir. Prezident İlham Əliyevin sülh siyasəti ilk növbədə bununla dəyərli bir, bərkəlməmiş gerçəklik on minlərlə insan həyatının xilas deməkdir. İndi bölgə-

ni müharibə qorxusu olmadan yaşayan, öz rifah halını düşünən və bu məramla fırayan sabaha doğru irəliləməkdən qorxmayan xalqların yeni inkişaf mərhələsinə keçdi gözləyir.

Azərbaycanın 2020-ci ilin Vətən müharibəsindəki möhtəşəm qələbəsi və bu zəfər hesabına regiona sülh reallığının gəlməsi bizim bir dövlət və xalq olaraq ötən illərdə əldə etdiyimiz hərtərəfli uğurların nəticəsidir. Azərbaycan özünü hərtərəfli təmin edən qüdrətli dövlətdir və bu gün biz yerləşdiyimiz coğrafiyadan çox-çox uzaqlarda böyük iqtisadi layihələrin iştirakçısı və payçısı olmaqla bu nailiyyətimizi bütün dünyaya nümayiş etdiririk. Güclü iqtisadiyyat, sabit və fırayan sosial həyat hesabına formalaşmış vətəndaş həmrəyliyi Azərbaycanın qazandığı hərbi-siyasi uğurların başlıca səbəbidir. Azərbaycan Cənubi Qafqazın ən qabaqcıl və inkişaf etmiş dövlətidir.

Biz təşəbbüskarı və icraçısı olduğumuz transmilli iqtisadi layihələrlə təkcə özümüz deyil, bütün region üçün perspektivli inkişaf üfqlərini açmışıq. Odur ki, Ermənistanla imzalanaacaq yekun sülh sazişi, habelə Vaşinqtonda əldə edilmiş nailiyyətlərdən məhz rəsmi İrəvan və erməni xalqı məhkəm tutmalı, bu tarixi fürsəti dəyərləndirməlidir. Sülh Ermənistan üçün hava-su kimi lazım olan iqtisadiyyatı deməkdir. Prezident İlham Əliyevin Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanla görüşündə bu məqamın üzərində xüsusilə dayanması Azərbaycanın sülhə və humanizmə sadıqlılığının daha bir nümayişidir və İrəvan bu imkandan yararlanmağı bacarmalıdır: "Mən Ermənistanın baş naziri ilə görüşlərin birində demişdim ki, Ermənistanın tranzit ölkə olmaq şansı yaranacaq. Dedim ki, siz tranzit ölkə olmağın mənasını bilirsiniz. Azərbaycan siz tranzit ölkə olmaq mümkün deyil və siz tranzit ölkə olmağın üstünlüyünü görəcəksiniz. Biz daha güclü tranzit ölkə olmağa çalışırıq. Biz istəyirik ki, ərazi-mizdən keçən dəhlizlər daha çox yükdaşıma qabiliyyətinə malik olsun. Bu, pul getirir, iş yerləri açır və siyasi imkanlar vəd edir. Söhbət Ermənistanın uzun illər özünü məhrum etdiyi imkanlardan gedir".

Tərəflər arasında əldə edilən bu tarixi sülh gündəmi böyük özəm və zəhmət hesabına başa gəlib. Bunun üçün uzun, kəsməkeşli və əzəbli illər sərf olunub. Azərbaycan hər zaman bu problemin tezliklə həllinə çalışıb, ancaq təəssüf ki, Ermənistanın keçmiş hakimiyyətləri və münaqişənin davamlı olmasında maraqlarını güdən bəzi xarici aktorlar dayanıqlı sülh çabalarının reallığa çevrilməsini maneələr yaradıblar. İndi yalnız Azərbaycan və Ermənistan deyil, bütün regionun sülh gündəmi ilə iqtisadi çiçəklənmə dövrünə start verilir. Ermənistanın üçün açılması bu pəncərədən, Azərbaycanın səyləri, iradəsi və humanizmi hesabına yaranmış tarixi imkanlardan istifadə etməlidir. İstənilən gecikmə, ertələmə və ya ləngimə kritik nəticələrə səbəb ola bilər.

Azərbaycan 30 ilə yaxın davam edən işğal, ədalətsizlik və beynəlxalq birliyin biganəliyinə öz gücü ilə son qoyub. Azərbaycan xalqının uzun illər davam edən istidab və əziyyətlərə baxmadan Vətən həsrətindən bir an belə geri dönməməsi, özəm və iradə nümayiş etdirməsinə qazanan bu qələbə tarixə qızıl hərfilərlə yazılacaq. Bu baxımdan sülh bizim üçün çox dəyərlidir, çünki onu qələbə götürüb. Ancaq bu yeni reallıqda daha bir vacib məqam var: Azərbaycan bütün dünyanın edə bilmədiyini bacarıb. Dünyanın buna qarşı olmasına, bunu etmək istəməməsinə rəğmən öndündəki məqsədinə nail olub.

Bu təbii ki, beynəlxalq hüququn və təşkilatların dərin böhran içində olduqlarını göstərir. Bu gün rəsmi Vaşinqtonun səmimiyyəti nümayiş etdirərək sülh prosesinə göstərdiyi güclü dəstək ilk növbədə onun lideri ilə bağlıdır, çünki Donald Trampdan öncə bunu heç kim ninki etməmişdi, heç bu bərəddə düşünməmişdi də. Məhz bu səbəbdən bu gün Azərbaycan yalnız işğala deyil, həm də dünyada dərin kök salmış ədalətsizlik konyunkturuna qalib gəlməyi bacarıb. İndi qarşıda bizi Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə təkcə Azərbaycan deyil, bütün regionun iqtisadi yüksəlişinə şəhidlik edəcəyimiz günlər gözləyir.

İradə ƏLİYEVƏ, "Azərbaycan"

Amerikada özəmətlə dalğalanan üçrəngli Azərbaycan bayrağı xalqımızın haqqının, zəfərinin nə qədər ədalətli və bəşəri olduğunu bütün dünyaya göstərdi.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında dünyanın baş şəhəri sayılan Vaşinqtonda Azərbaycan tarixinin ən şanlı və şəərəfli səhifələri yazıldı. Bütün dünyanın diqqət mərkəzində olan ABŞ-Azərbaycan rəhbərlərinin ikitərəfli görüşünün Vaşinqton sammitinin uğurla yekunlaşması, ölkəmizin böyük və tarixi diplomatik qələbəsi xalqımızı ürəkdən sevindirdi. Sabitlik, Cənubi Qafqazda sülh, iqtisadi imkanlar, investisiyalar, enerji təhlükəsizliyi və digər sahələr baxımından tarixi bir günə şahidlik etdik. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev döyüş meydanında qazanan zəfərləri Vaşinqtonda, diplomatiya meydanında təsdiqlədi. Üstəlik, bu uğur dünyanın ən güclü dövləti olan Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Trampın iştirakı və imzası ilə rəsmiləşdirildi.

Prezident İlham Əliyev Vaşinqtonda ABŞ səfirinin nəticələri ilə bağlı yerli mətbuata verdiyi müsahibəsində keçirilən görüşləri yüksək dəyərləndirərək bu günü tarixi hadisə hesab edir: "Bir halda Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri bu paraflamanı Ağ Evdə etməyi qəbul edəblərsə, deməli, hesab etmək olar ki, artıq bölgəmizə dayanıqlı sülh gəlib. Hesab edirəm ki, bu həm Azərbaycan, həm Ermənistan, həm bütün bölgə üçün xüsusi əhəmiyyətə malik olan məsələdir. Odur ki, bugünkü gün o cümlədən buna görə tarixi gün sayıla bilər. Həm Azərbaycan-Amerika ikitərəfli münasibətlərinin inkişafında, həm Azərbaycan-Ermənistan normallaşması işində atılan addımlar, Birgə Bəyannamənin qəbul edilməsi, imzalanması və dünyanın ən qüdrətli dövləti olan Amerikanın Prezidentinin buna dəstəyi və şəhidlik etməsi bir daha bu bəyannamənin önəmini göstərir. Mən bu gün mətbuat konfransında da qeyd etdim, biz dünyanın birimörməli paytaxtında, dünyanın birimörməli ofisində, dünyanın ən qüdrətli Prezidentinin iştirakı ilə bunu etdik. Əlbəttə, hər kəs başa düşür ki, bunun nə qədər böyük əhəmiyyəti var, həm ölkəmiz üçün, həm bölgə üçün, həm geniş coğrafiya üçün. Biz haqq-ədaləti müharibə yolu ilə bərpa etdik. İndi isə buna siyasi müstəvidə də nöqtəni qoyduq".

Bu uğurun tarixi əhəmiyyəti həm də ona görə böyükdür ki, xalqımızın 44 günlük Vətən müharibəsindəki, eləcə də birgünlük antiterror əməliyyatındakı möhtəşəm qələbələrindən mənəfi dəstəyi və şəhidlik etməsi bir daha bu bəyannamənin önəmini göstərir. Mən bu gün mətbuat konfransında da qeyd etdim, biz dünyanın birimörməli paytaxtında, dünyanın birimörməli ofisində, dünyanın ən qüdrətli Prezidentinin iştirakı ilə bunu etdik. Əlbəttə, hər kəs başa düşür ki, bunun nə qədər böyük əhəmiyyəti var, həm ölkəmiz üçün, həm bölgə üçün, həm geniş coğrafiya üçün. Biz haqq-ədaləti müharibə yolu ilə bərpa etdik. İndi isə buna siyasi müstəvidə də nöqtəni qoyduq".

Bu uğurun tarixi əhəmiyyəti həm də ona görə böyükdür ki, xalqımızın 44 günlük Vətən müharibəsindəki, eləcə də birgünlük antiterror əməliyyatındakı möhtəşəm qələbələrindən mənəfi dəstəyi və şəhidlik etməsi bir daha bu bəyannamənin önəmini göstərir. Mən bu gün mətbuat konfransında da qeyd etdim, biz dünyanın birimörməli paytaxtında, dünyanın birimörməli ofisində, dünyanın ən qüdrətli Prezidentinin iştirakı ilə bunu etdik. Əlbəttə, hər kəs başa düşür ki, bunun nə qədər böyük əhəmiyyəti var, həm ölkəmiz üçün, həm bölgə üçün, həm geniş coğrafiya üçün. Biz haqq-ədaləti müharibə yolu ilə bərpa etdik. İndi isə buna siyasi müstəvidə də nöqtəni qoyduq".

Bütün dünyaya, tərəqqipərvər ictimaiyyətlərə yaxşı bəllidir ki, Azərbaycanla ABŞ arasında münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəldilməsi istiqamətində iki ölkənin prezidentləri tərəfindən "Azərbaycan Respublikası ilə Amerika Birləşmiş Ştatları arasında Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyasının hazırlanması məqsədilə Strateji İşçi Qrupunun yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Amerika Birləşmiş Ştatları Hökuməti arasında Anlaşma Memorandumu"nın imzalanması böyük diplomatik qələbədir.

İki ölkə prezidentləri arasında keçirilən görüş çərçivəsində ABŞ Prezidenti tərəfindən "Azadlığa Dəstək Aktı"na 907-ci düzəlişin tətbiqinin dayandırılması bərəddə soruncamın imzalanması da ictimaiyyatda rəğbətə qarşılanmışdır.

Bu görüşlər çərçivəsində Azərbaycan-Ermənistan normallaşma prosesi kontekstində bir sıra digər məsələlər də uğurla nəticələnib. Dünyanın tanınmış politoloqlarının, habelə bu sahə ilə məşğul olan tarixçi-alimlərin fikrinə, dövlətimizin başçısının səfəri zamanı Azərbaycan, Amerika Birləşmiş Ştatları və Ermənistan liderlərinin Sammitinin keçirilməsi, hər iki ölkənin xarici işlər nazirləri tərəfindən "Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası arasında sülhün və dövlətlərarası münasibətlərin təsis edilməsi haqqında Saziş" layihə-

Qlobal diplomatiyada tarixi əhəmiyyət daşıyan uğur

sinin paraflanması, ATƏT-in Minsk Prosesi və əlaqəli strukturlarının bağlanması ilə bağlı ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin ünvanına birgə müraciət məktubunun imzalanması qlobal diplomatiyanın ən uğurlu yekunudur.

Redaksiyamıza daxil olan müraciətlərdə, telefon zənglərində, sosial şəbəkələrdəki çıxışlarda hər kəs, xüsusən də ziyalılarımız bu görüşlərdən məmnun qaldıqlarını, habelə Ermənistanın ərazisi vasitəsilə Azərbaycanın əsas hissəsi və onun Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında maneəsiz bağlantısının təmin edilməsi məqsədilə ABŞ tərəfindən həyata keçiriləcək layihənin reallaşmasının sülh prosesinə böyük töhfələr verəcəyinə əminliklərini bildirirlər. Prezident İlham Əliyevin nikbin notlarla vurğuladığı kimi: "ABŞ-də süni intellekt, rəqəmsal transformasiya sahələrində də six əməkdaşlıq etmək üçün böyük ümidlər var. Burada səfərim çərçivəsində komandamızın üzvləri ilə Amerika şirkətləri arasında ilkin təmaslar baş tutdu və gələcəkdə daha çox əməkdaşlıq olacaq. Bu gün, həqiqətən də, bütün aspektlərdən - təhlükəsizlik, sabitlik, Cənubi Qafqazda sülh, iqtisadi imkanlar, investisiyalar, enerji təhlükəsizliyi və digər sahələr baxımından tarixi bir günə şahidlik edirik".

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Vaşinqton görüşlərini çox əhəmiyyətli hesab edir: "Mən səfirin nəticələrini çox yüksək qiymətləndirirəm. İlk növbədə, Prezident Trampın dəvəti ilə Amerikada işğır sərəddə olmaq, əlbəttə ki, Azərbaycan-Amerika münasibətləri üçün çox önəmli bir məsələdir. Deyə bilərəm ki, bu gün Amerika-Azərbaycan münasibətlərində yeni səhifə açılır: əməkdaşlıq və strateji tərəfdaşlıq səhifəsi. Əlbəttə ki, Azərbaycanın milli maraqlarının qorunması üçün Amerika Birləşmiş Ştatları ilə bu səviyyədə münasibətlərin qurulması çox önəmli məsələdir".

Görüşdə Prezident Donald Trampın Azərbaycan Prezidentinin liderlik keyfiyyətləri ilə bağlı səsləndirdiyi sözlər xalqımız tərəfindən rəğbətə qarşılanıb: "Siz böyük lidersiniz. Siz gözəl danışıq aparırsınız... Sizə daha bir hədiyyəm var. Bu, Ağ Evin rəmzi açardır. Mən bunu nadir hallarda təqdim edirəm".

Ağ Evin rəmzi açarının dövlətimizin başçısına təqdim olunması yüksək etimadın və dostluğun ifadəsi hesab olunur. Bu açarı Böyük Britaniyanın keçmiş baş naziri Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş prezidenti Nelson Mandela demokratiya və insan haqları Uinston Çörçill İkinci Dünya müharibəsi zamanı ABŞ ilə six əməkdaşlığın simvolu kimi, Fransanın keçmiş prezidenti Şarl de Qoll Avropada müttəfiqlik münasibətlərinin rəmzi olaraq, həmçinin Cənubi Afrikanın keçmiş

Azərbaycan-ABŞ əməkdaşlığı strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlir

Donald Trampın 2024-cü ildə ikinci dəfə Amerika Birləşmiş Ştatlarının (ABŞ) Prezidenti seçilməsindən sonra Vaşinqtonun Cənubi Qafqaz siyasətində hiss olunan dəyişiklikləri Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinə yeni impuls verdi. Trampın xarici siyasətində fərdi diplomatiya və simvolik jestlər mühüm yer tutur.

Əgər əvvəlki administrasiyalar daha çox institusional yanaşma sərgiləyirdilərsə, Tramp dövründə liderlərarası şəxsi münasibətlər və qarşılıqlı siyasi etimad ön plana keçdi. Bu kontekstdə Azərbaycanla ABŞ arasında artan strateji dialoq təkcə enerji və təhlükəsizlik sahələrində deyil, həm də regionun gələcək siyasi memarlığının formalaşmasında mühüm rol oynamağa başladı.

Avqustun 8-də Ağ Evdə reallaşan üçtərəfli görüşü bu prosesin kulminasiyası kimi qiymətləndirmək olar. Bütün bunların təməlinə, təbii ki, Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli siyasi iradəsi durur və bu görüş Azərbaycanın dövlət başçısının növbəti siyasi uğurudur.

Vaşinqton görüşü təkcə Azərbaycan üçün tarixi əhəmiyyət kəsb etmir, o, bütövlükdə Cənubi Qafqaz və ABŞ üçün də xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Görüş zamanı "Azərbaycan Respublikası və Amerika Birləşmiş Ştatları arasında strateji tərəfdaşlığa dair xəttiyanın inkişaf etdirilməsi məqsədilə Strateji İşçi Qrupunun yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Amerika Birləşmiş Ştatları Hökuməti arasında Anlaşma Memorandumu"nun imzalanması ABŞ-Azərbaycan münasibətlərinin keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoymasına zəmin yaradır. Belə ki, artıq əməkdaşlıq strateji tərəfdaşlığa doğru irəliləyir. Bu memorandumla yeni Strateji İşçi Qrupu yaradılır və əsas istiqamətlər enerji, ticarət və tranzitə də daxil olduğu regional bağlantılardır. Eyni zamanda süni intellekt və rəqəmsal infrastrukturun da daxil olduğu iqtisadi sərmayə əsas istiqamət olaraq nəzərdə tutulur. Digər istiqamət isə müdafiə sahəsində satış, terrorizmə qarşı birgə mübarizə də daxil olmaqla təhlükəsizlik sa-

Cənubi Qafqazda sülh və inkişaf dövrü başlayır

həsində əməkdaşlıqdır. Yaradılacaq Strateji İşçi Qrupu regional bağlantılar infrastrukturunun və enerji sahəsində sərmayələrin genişləndirilməsi, eləcə də regional iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının inkişafı, həmçinin süni intellektin inkişafı kimi vacib məsələlərlə məşğul olacaq. Qeyd edilən sahələrdə dünyanın ən inkişaf etmiş ölkəsinin təcrübəsinin öyrənilməsi, təbii ki, ölkəmizin bütün sahələrdə daha sürətli inkişaf etməsinə təkan verəcəkdir. Bu uğurun digər aspekti Azərbaycanın dayanıqlı iqtisadiyyatında baş verəcək iqtisadi fəallıqdır. Çünki ABŞ-Azərbaycan strateji tərəfdaşlığı nəticəsində ABŞ texnologiyası ilə yanaşı, sərmayəsinin də ölkəmizə gəlməsi Azərbaycanın iqtisadiyyatına müsbət impluslar verəcəkdir.

Səfər çərçivəsində Prezident İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında ABŞ Prezidenti Donald Trampın şahidliyi ilə Vaşinqton görüşünün nəticəsi olaraq imzalanmış Birgə Bəyannamə Azərbaycan Prezidentinin siyasi iradəsinin və regionda davamlı sül-

hün, təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində prinsipial mövqeyinin bariz ifadəsidir. Birgə Bəyannamədə Minsk qrupunun ləğv edilməsi üçün ATƏT-in baş katibinə birgə müraciət ediləcəyi təsdiqlənir. Həmçinin Azərbaycan və Ermənistan arasında dövlətlərarası münasibətlərin və sülhün qurulmasına dair sazişin mətni parafirləndirilməsi və ratifikasiyasına nail olmaq üçün növbəti addımların atılmasının zəruriliyi tanınır. Bu isə o deməkdir ki, sülh müqaviləsinin imzalanması üçün lazım olan ikinci şərt - Ermənistan Konstitusiyasına dəyişiklik etmək şərti təsdiqlənir.

Bəyannamədəki digər mühüm məsələ Azərbaycanın əsas ərazisi ilə Naxçıvan arasında quru yolla maneəsiz keçidin təmin edilməsinin təsdiqlənməsidir. Bu isə Zəngəzur dəhlizinin ("Tramp yolu") reallaşması deməkdir. Bəyannamədə qeyd edilən bütün məsələlər, əslində, 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Prezident İlham Əliyevin sülh sazişi üçün Ermənistan hökuməti qarşısına qoyduğu əsas tələblər idi.

Prezident İlham Əliyevin ABŞ səfəri çərçivəsində baş tutan növbəti mühüm məsələ isə "Azərbaycan və Ermənistan arasında dövlətlərarası münasibətlərin və sülhün qurulmasına dair sazişin mətni parafirləndirilməsi və ratifikasiyasına nail olmaq üçün növbəti addımların atılmasının zəruriliyi tanınır. Bu isə o deməkdir ki, sülh müqaviləsinin imzalanması üçün lazım olan ikinci şərt - Ermənistan Konstitusiyasına dəyişiklik etmək şərti təsdiqlənir.

Səfər çərçivəsində ABŞ Prezidenti Donald Tramp tərə-

fəndən "Azadlıq Müdafiə Aktı"na 907 sayılı düzəlişin icrasının dayandırılması haqqında sənədin imzalanması da ölkəmiz üçün növbəti uğurdur. Belə ki, ABŞ Konqresi tərəfindən 1992-ci ildə qəbul olunmuş bu sənəd Azərbaycanın maraqlarına zidd və ədalətsiz qanunvericilik aktı idi və o, ABŞ hökumətinin ölkəmizə birbaşa yardımını qadağan edirdi. 33 ildən sonra bu ədalətsizliyin aradan qaldırılması Azərbaycanla ABŞ arasında münasibətlərin əməkdaşlıqdan strateji tərəfdaşlığa çevrilməsinin göstəricilərindən biri kimi hesab etmək olar.

Diplomatik görüşlərdə liderlərin yerləşmə mövqeləri və simvolik jestlər onların qarşılıqlı münasibətlərini və siyasi əhəmiyyətini əks etdirir. Ağ Evdə baş tutan görüşdə Prezident İlham Əliyevin ABŞ Pre-

zidenti Donald Trampın sağında oyləşməsi protokol qaydalarına əsasən xüsusi etimad və tərəfdaşlığın göstəricisidir ki, bu da Azərbaycanın ABŞ üçün mühüm strateji tərəfdaş olduğunu vurğulayır. Bundan əlavə, Ağ Evin simvolik açarının İlham Əliyevə təqdim olunması nadir hallarda baş verən və "yüksək etimad və dostluq" simvolu olan xüsusi bir jestdir. Bu, Vaşinqtonun Bakı ilə münasibətlərə strateji önəm verdiyini açıq şəkildə göstərir və iki ölkə arasında möhkəm və dərin əlaqələrin mövcudluğunu nümayiş etdirir.

Vaşinqton görüşü təkcə bir diplomatik tədbir deyil, həm də regionun geosiyasi arxitekturasında yeni mərhələnin başlanğıcıdır. ABŞ-nin fəal iştirakı, simvolik jestlər və protokol mesajları göstərir ki, Azərbaycan bundan sonra da Cənubi Qafqazda yalnız regional deyil, həmçinin global güc mərkəzlərinin diqqətində mərkəzi mövqeyə sahib olacaq.

Mirtəhməsin RƏHİMOV, Lerik rayonu

Vaşinqton sənədləri Cənubi Qafqazda yeni iqtisadi imkanlar yaradacaq

Avqustun 8-də Ağ Evdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və ABŞ Prezidenti Donald Trampın apardığı danışıqlar ölkələrimiz arasında siyasi və iqtisadi münasibətlərin yenidən yüksək səviyyəyə qaldırılması üçün geniş imkanlar açır. Bəs niyə yenidən? Bu sualın cavabı məlumdur.

C.Bayden administrasiyası dövründə ABŞ ilə Azərbaycan arasında münasibətlər, yunsaq desək, birincinin günahı üzündən sorin olub. Bu sorinlik yalnız D.Tramp ABŞ-nin prezidenti seçildikdən sonra istiləşməyə başlayıb. Okeanın o tayında anlayıblar ki, Cənubi Qafqazda lider dövlət Azərbaycanı və regionda maraqların təmin olunması üçün ölkəmizlə əməkdaşlıq edilməsi vacibdir. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin Vaşinqtonda apardığı danışıqlar və ABŞ lideri D.Trampa yeni siyasi və iqtisadi münasibətlərin qurulması barədə əldə olunan razılaşmalar iki ölkə arasında bütün strateji sahələri əhatə edən əlaqələrin yaranmasında yeni dövrün başlanmasından xəbər verir.

Həm də təkcə iki ölkə arasında yox. İqtisadi islahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin operatoru olduğu "Azexport" portalının rəhbəri Ayxan Qədoşov deyir ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında ABŞ dövlət başçısının iştirakı ilə sülh müqaviləsinin parafirlənməsi regionun siyasi mənzərəsini dəyişməklə yanaşı, həm də ixracatçılarımız üçün yeni imkanlar yaradır: "Artıq bir neçə ildir çalışırıq ki, "Azexport" portalının imkanlarından faydalanaraq Azərbaycan məhsullarını ən qısa zamanda və ən aşağı logistik xərclə dünya bazarlarına çıxış imkanları ilə təmin edək. Bu yeni geosiyasi realıq isə məhz buna xidmət edəcək. Naxçıvanın Azərbaycanın əsas ərazisi ilə birbaşa quru yolu vasitəsilə birləşməsi Azərbaycan istehsalatçıları üçün Türkiyə limanlarına çıxışı sürətləndirəcək ki, bu da öz növbəsində Avropa və Amerika bazarlarına daşınma müddətini əhəmiyyətli dərəcədə azaldacaq".

Portalın rəhbəri bildirir ki, "Amazon", "Etsy" və digər global platformalarda elektron ticarətə məşğul olan şirkətlər üçün logistik imkanların genişlənməsi təkcə qiymət üstünlüyü deyil, həm də ticarətdə zaman baxımından yeni imkanlar yaradır: "Azərbaycanın xüsusilə ərzaq məhsulları dünya bazarında təbii, keyfiyyətli və dadlı olması ilə seçilir. Həmçinin bu kateqoriyadan olan məhsulların əsasən məhdud istifadə müddəti ilə seçildiyindən ixracında zəruri tələblər daha sırt şəkildə nəzarətə saxlanılır. Belə olan halda logistika imkanlarının daha elçatan olması malların ixrac bazarında rəqəbat imkanlarını genişləndirməklə yanaşı, ixracı da stimullaşdırır. Məhdud istifadə müddəti olan məhsulların, məsələn, qida, çiçək və dərmanların artıq daha qısa müddətdə və keyfiyyət itikisi olma-

dan ABŞ və Avropa bazarlarına çatdırılma imkanı olacaq".

Portal rəhbəri onu da əlavə edib ki, yeni imkanlar Azərbaycan məhsullarına Amerika və Avropa bazarlarında daha möhkəm mövqə tutmağa yardım etmiş olacaq: "ABŞ-yə ixracımızda artıq mühüm paya sahib olan ərzaq məhsulları (cəm, mürəbbə, meyvə jelesi, meyvə püreləri), aqrar kimyəvi məhsullar (azot gübrələri), sənaye xammalı (ferrosilisiyum ərintiləri, ilkin polimerlər), eləcə də alüminium vərəqlər və konstruksiya qurğuları bu yeni dəhliz sayəsində daha ucuz, daha sürətli və daha rəqəbatədayamlı şəkildə bazara çıxacaq. Bununla yanaşı, "OTS Made" brendinin inkişafı və Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində birgə istehsal-ixrac təşəbbüslərinin genişlənməsi də yeni mərhələyə qədəm qoyur. Türk dövlətlərində istehsal olunan məhsullar artıq bu imkanlardan istifadə etməklə dünya bazarlarına daha sürətli və ucuz çıxış əldə edəcək. Bu həm regional ticarət əlaqələrinin möhkəmləndirəcək, həm də ixracatçıların rəqəbat üstünlüyü ilə təmin edəcək. Ən önəmli isə odur ki, formalaşan bu yeni logistika reallığı Azərbaycanı global e-ticarət platformaları üçün strateji əhəmiyyətli mərkəzə çevirir. ABŞ və Avropa bazarlarına daşınma vaxtının azalması, Türkiyə limanlarına sürətli çıxış və həm Şərqi, həm Qərbi bazarlarına eyni dərəcədə yaxın mövqeyimiz "Amazon", "eBay", "Alibaba" kimi nəhəng platformalar üçün ölkəmizi potensial regional logistika mərkəzinə çevirir bilər. Bu şirkətlər üçün Azərbaycanı anbar və paylama mərkəzləri qurmaq həm xərcləri azaldır, həm də Yaxın Şərqi, Mərkəzi Asiya və Avropa bazarlarına eyni nöqtədən xidmət göstərmək imkanı yaradır. Belə bir mərkəz həm Azərbaycan istehsalçıların məhsullarını daha asan ixrac etməsinə, həm də ölkəyə xarici investisiyaların artmasına xidmət edəcək".

Ayxan Qədoşov sonda onu da vurğulayıb ki, ABŞ ilə imzalanan strateji tərəfdaşlıq sənədində rəqəmsallaşma və süni intellektin inkişafı da prioritet istiqamət kimi müəyyən olunub: "Bu da öz növbəsində elektron ticarətdə innovativ həllərin tətbiqini sürətləndirəcək, Azərbaycan şirkətlərinin global bazarlarda mövqeyini gücləndirəcək. Investisiyaların, yeni texnologiyaların və kənd təsərrüfatında müasir aqro texnologiyaların ölkəmizə gətirilməsi həm istehsal həcmi, həm də ixrac keyfiyyətini artıracaq. Formalaşan yeni realıq təkcə sülhün deyil, eyni zamanda davamlı iqtisadi inkişafın, rəqəbatədayamlı ixracın və global elektron ticarət imkanlarının zəmanətcisi ola bilər. Rəhbər olduğum "Azexport" olaraq biz bu imkanların maksimum dərəcədə reallaşması üçün bütün ixracatçılarımızla birlikdə daha aktiv, daha hədəfli fəaliyyət göstərəcəyik".

Rüstəm KAMAL, "Azərbaycan"

Ermənistan siyasi iradə nümayiş etdirməli, konstruktiv mövqə sərgiləməlidir

"Avqustun 8-də Vaşinqtonda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan və ABŞ Prezidenti Donald Trampın iştirakı ilə mühüm sənədlər imzalanıb. Bu sənədlər arasında Azərbaycan ilə ABŞ arasında əlaqələrin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəldilməsi nəzərdə tutan qarşılıqlı Anlaşma Memorandumu, həmçinin üçtərəfli Birgə Bəyannamə xüsusi əhəmiyyətli daşıyır".

Bunu AZƏRTAC-ə açıqlamasında Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin aparıcı mütəxəssisi Sultan Zahidov bildirib. Onun sözlərinə görə, səfər iki mühüm aspektdən önəmli idi. Birincisi, Azərbaycan-ABŞ əlaqələrinin inkişaf etdirilərək yeni mərhələyə çatdırılmasıdır. Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, imzalanan sənədlər iki ölkə münasibətlərində yeni səhifə açır. Əvvəlki Bayden-Blinken administrasiyası dövründə erməni diasporasının təsiri ilə yürüdülmən erməniparəst siyasət ikitərəfli münasibətlərdə problemlər yaratmışdı. Donald Tramp Administrasiyası isə həmin siyasətin yanlışlığını görərək onu dəyişdirmək üçün addımlar atdı. Bu çərçivədə Prezident İlham Əliyevə məktublər göndərildi, telefon danışıqları aparıldı, Tramp tərəfindən 28 Mayda təbrik ünvanlandı və administrasiya nümayəndələrinin Bakıya səfərləri baş tutdu.

Sultan Zahidov bildirir ki, Tramp Baydendən fərqli olaraq Qafqazın və Azərbaycanın strateji əhəmiyyətini dərinlən dərk edir və bu səbəbdən qərəzsiz, konstruktiv mövqə nümayiş etdirir. Vaşinqton görüşü həm də Cənubi Qafqazda sülh və sabitlik baxımından mühüm addımdır. Lakin bu görüşün əsasında 2020-ci ildə İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın qazandığı Zəfər dayanır. Məhz həmin Qələbə bölgədə yeni geosiyasi reallıqlar yaradı, Ermənistanın Rusiyadan asılılığını azalmasına və sülh üçün zəmin formalaşmasına səbəb oldu. Politoloq əlavə edib ki, görüş zamanı Zəngəzur dəhlizi ("Tramp yolu") ilə bağlı vacib razılaşma əldə olub. Bu layihə Azərbaycanın Naxçıvanla maneəsiz əlaqəsini təmin etməklə yanaşı, Türkiyəni Qafqaz və Mərkəzi Asiya ilə, Avropamı isə Çinlə birləşdirəcək böyük nəqliyyat xəttinin mühüm hissəsidir.

O, həmçinin vurğulayıb ki, imzalanan sənədlərin tam icrası

üçün Ermənistan siyasi iradə nümayiş etdirməli, konstruktiv mövqə sərgiləməli və Konstitusiyə dəyişiklikləri həyata keçirməlidir. Bu dəyişikliklər çərçivəsində Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları konstitusiyadan çıxarılmalıdır.

Sultan Zahidovun sözlərinə görə, Vaşinqton görüşü həm də Azərbaycanın Zəfərini və güclənməsinə həzm edə bilməyən qüvvələrə, o cümlədən Fransa Prezidenti Makrona, Avropa İttifaqına və Avropa Parlamentinə ciddi mesaj oldu. Bu razılaşma ABŞ-nin Azərbaycanın yanında olduğunu və ölkənin yaratdığı yeni geosiyasi reallıqları tanıdığını göstərdi.

Politoloq yekun olaraq bildirib ki, Vaşinqtonda imzalanan razılaşma destruktiv qüvvələrin Azərbaycanı təcrid etmək planlarının iflasa uğradığını təsdiqləyir.

"Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Vaşinqton səfəri, ABŞ Prezidenti Donald Trampa keçirilmiş ikitərəfli görüş və ardınca imzalanmış üçtərəfli sülh bəyannatı beynəlxalq münasibətlər sistemində yeni geosiyasi reallıqlar yaradan mühüm tarixi hadisə kimi qiymətləndirilir".

Bu fikirləri AZƏRTAC-ə "Qarabağın Tərəqqisi Naminə" İctimai Birliyinin sədri Şəbnəm Səfərova söyləyib.

Onun sözlərinə görə, bu səfər təkcə ikitərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından deyil, həm də regionda sabitliyin və sülhün təmin olunması istiqamətində atılmış strateji addım kimi xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

"Məlumdur ki, Azərbaycanın müstəqilliyin ilk illərində üzvləşdiyi çətinliklər və xarici təzyiqlər ölkəmizin inkişafına ciddi maneələr törətmişdir. Xüsusilə 1992-ci ildə ABŞ Konqresində qəbul olunmuş və Azərbaycana birbaşa iqtisadi yardımın qarşısını alan "Azadlığa Dəstək Aktı"na edilmiş 907-ci düzəliş uzun illər beynəlxalq münasibətlərdə ikitərəfli standartların bariz nümunəsi kimi qalmaqda idi. Həmin dövrdə Azərbaycanın Ermənistanın işğalçılıq siyasəti ilə yanaşı, beynəlxalq hüququn kobud şəkildə pozulmasına rəğmən ədalətsiz qərarların qurbanına çevrilmişdi. Sonrakı mərhələlərdə də bözi

dairələrin Azərbaycana qarşı qeyri-obyektiv münasibəti müxtəlif formalarda davam edib. ABŞ-nin hazırkı administrasiyası, Fransa rəhbərliyi, eləcə də Avropa İttifaqı və Avropa Şurası çərçivəsində bözi dairələr uzun müddət ölkəmizə qarşı təzyiq və siyasi təcrid siyasəti həyata keçirib, birtərəfli güzəştlərə məcbur etməyə cəhd göstərirlər. Bu siyasətin tərkib hissəsi kimi, beynəlxalq mediada aparılan məqsədli kampaniyalar və sanksiya təhdidləri də diqqətdən kənarda qalmırdı. Lakin son dövrün reallıqları göstərdi ki, Azərbaycanın milli maraqları yalnız güclü liderlik, prinsipial siyasi mövqə və ardıcıl diplomatik strategiya ilə təmin oluna bilər. Məhz Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan uğurlu siyasət nəticəsində beynəlxalq aləmdə Azər-

baycanın mövqeyi möhkəmlənib, ölkəmizin regional və global məsələlərdə roluna fərqli yanaşma formalaşmış. Vaşinqton səfərinin nəticələrində bu mənadə əlamətdardır. Bir zamanlar Azərbaycana qarşı tənqidi mövqedə dayanan nüfuzlu siyasi şərhçilər, beynəlxalq media nümayəndələri və bir sıra ölkələrin yüksək vəzifəli rəsmiləri bu gün imzalanan sülh bəyannatını son onilliklərin ən mühüm diplomatik uğurlarından biri kimi dəyərləndirirlər", - deyər Ş.Səfərova əlavə edib.

O bildirir ki, bu bəyannat yalnız Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin tənzimlənməsi baxımından deyil, həm də Cənubi Qafqazdan başlayaraq bütövlükdə regionda və digər münaqişə zonalarında sülh modelinin təşəkkül tapması üçün presedent rolunu oynayır. Uzaq Şərqdən Avropaya qədər uzun nəqliyyat və kommunikasiya xətləri, o cümlədən Zəngəzur dəhlizi (TRIPP) kimi layihələr, regionun iqtisadi və geosiyasi arxitekturasının yenidən qurulmasına səbəb olacaq. Bu isə uzun illər ərzində bözi güc mərkəzlərinin bölgədə yaratdığı haqsız status-kvonun aradan qaldırılması baxımından mühüm dönüş nöqtəsidir. Hazırkı mərhələdə Ermənistanın qarşısında real seçim dayanır. Əgər bu ölkə regionda sülhün və sabitliyin təmininə səmimi şəkildə töhfə vermək niyyətində

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Kremlin Azərbaycanca qarşı əsassız ittihamları

Rusiya radikal millətçiliyini gizlətmək üçün təzyiq yolunu tutub

Rusiya tərəfindən Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə yönəlik aparılan total informasiya və siyasi təbliğat kampaniyası son dövrlərdə yeni və daha aqressiv mərhələyə keçib. Bu kampaniyanın mərkəzində yalnız siyasi təzyiqlər deyil, həm də Rusiya mediasında Azərbaycan xalqına qarşı ən absurd və təxribatçı ittihamların sistemli şəkildə yayımlanması dayanır.

Milli Məclisin deputatı Elçin Mirzəbəyli qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, Rusiyanın xarici siyasətinin əsas ideoloji dayaqlarından biri də "Avrasiyaçılıq konsepsiyası"dır. Bu nəzəriyyə postsovet məkanı üzərində Rusiyanın hegemonluğunu bərpa etmək, həmçinin Avrasiya qitəsində geosiyasi dominantlıq iddiasını həyata keçirmək məqsədi daşıyır. "Avrasiyaçılıq ideologiyası türk və slavyan xalqlarının "qardaş xalqlar" olduğu, Rusiya mərkəzli "birlikdə yaşama" modelinin qurulmasının zəruriliyi iddiasına əsaslanır. Bu nəzəriyyəyə görə, Azərbaycan kimi türk dövlətləri, etnik və mədəni qohumluq səbəbilə Rusiyanın təhlükəsizliyi və rifahı üçün Moskvanın müəyyən etdiyi şərtlər çərçivəsində "təhlükəsiz bölgə" kimi qəbul edilməlidir. Ancaq bu iddialar, əslində, Rusiyanın imperiya ambisiyalarını gizlətmək üçün istifadə olunan siyasi alətdir. Azərbaycan və digər türk dövlətlərinin suverenliyini və müstəqil siyasət yürütməsini qəbul etməyən Moskva bu ideoloji konsepsiyalar vasitəsilə bölgədə öz siyasi və hərbi təsirini bərpa etməyə çalışır", - deyir o əlavə edib.

Deputat qeyd edib ki, "türk-slavyan birliyi" iddiası Rusiya tərəfindən bölgədə həm milli identikliklərin, həm də dövlətlərin özünəməxsusluğunun zəiflədilməsi məqsədilə ortaya atılmış, heç bir mədəni təməli olmayan siyasi konspirasiya nəzəriyyəsidir. Başqa bir şey deyil. Bu, Moskvanın türk dövlətlərinə qarşı "müttəfiqlik" kimi qələmə verilən, əslində isə, asimmetrik və təzyiqli mexanizmi kimi işləyən siyasi mexanizmin heç bir perspektivi olmayan, qondarma ideya altında pərdələnməsidir.

Rusiya mediasının Azərbaycanca qarşı total dezinformasiya kampaniyasının mərkəzində olduğunu vurğulayan deputat deyib ki, bu təbliğatın əsas hədəfi Azərbaycanın beynəlxalq imicini korlamaq və daxilə Azərbaycan xalqına qarşı düşmənçilik nifrəti yaratmaqdır. "Rusiyanın dövlət nəzarətində olan media resursları Xankəndini məqsədyönlü şəkildə "Stepanakert" adlandırırlar. Xankəndinin "Stepanakert" adlandırılması vasitəsilə Rusiya separatçıları yenidən ümidləndirməyə və revanş meyillərini gücləndirməklə sülh prosesini əngəlləməyə çalışır. Bu, sıradan olan bir terminoloji yanlışlıq deyil, Kremlin informasiya müharibəsinin mühüm alətidir. Moskva bununla toponimlərin, özünün uydurduğu "tarihi həqiqət" adı ilə yenidən yazılı biləcəyinə işarə etmək istəyir. Rusiyanın

bəzi media resurslarının Azərbaycanı guya "ultramillətçi təbliğat" aparmaqda ittiham etməsi Kremlin informasiya müharibəsində yaxşı tanınan bir taktikasının - "güzgü effekti" metodunun növbəti nümunəsidir. Bu metodun mahiyyəti isə sadədir: özündə olan təhlükəli xüsusiyyətləri və ideoloji xəstəliyi qarşı tərəfə yükləməklə diqqəti yayındırmaq və təzyiqli göstərmək. Əslində isə, məhz Rusiyanın hazırkı dövlət siyasəti, beynəlxalq münasibətlərdəki davranış modeli və daxili idarəetmə üsulu nasist ideologiyasının müasir formaya salınmış variantıdır".

E.Mirzəbəyli bildirib ki, "rus dünyası" ideologiyası, rus xalqının guya xüsusi tarixi-mədəni missiyaya sahib olması tezisi, nasist Almaniya'sındakı "ari irq" konsepsiyasının köhnə şablonudur. Digər aspekt ərazi ekspansiyasının "azadlıq" kimi təqdim edilməsidir. Bu yolla hərbi təcavüzkarlıq "rus əhalisinin müdafiəsi" kimi pərdələnir. Bu, 1930-cu illərin Avropasında nasistlərin Sudet vilayətinə, Avstriyaya və Polşaya hücumları zamanı istifadə olunan ritorikanın cəsinidir. "Rus evləri" şəbəkəsi, rus dili və mədəniyyəti bəhanəsi ilə aparılan təsir əməliyyatları isə nasist Almaniya'sının "Volksdeutsche" siyasətinin təkrarıdır. Azərbaycanı ultramillətçi adlandırmaq isə həm tarixi, həm də faktoloji baxımdan absurdur. Azərbaycan Respublikasının dövlət siyasəti multikulturalizm və etnik-dini tolerantlıq prinsipləri üzərində qurulub. 30 il ərzində ölkədə müxtəlif etnik və dini icmalar sülh və qarşılıqlı hörmət şəraitində yaşayıb, bu model beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən nümunə kimi təqdim olunub.

O vurğulayıb ki, Kremlin Azərbaycanca qarşı bu ittihamları Rusiyanın özündəki radikal millətçiliyi gizlətmək və region ölkələri arasında qarşılıqlı etimad zədələmək və təzyiqli siyasətinin ekspansiyası üçün bəhanə yaratmaq niyyəti daşıyır. "Tarixi reallıq isə başqadır! Nasist ideologiyasına bənzər siyasəti həyata keçirən tərəf Azərbayc

can deyil, məhz Rusiyanın özüdür. Azərbaycanın milli siyasəti heç vaxt başqa xalqları assimilyasiya və ya məhv etməyə yönəlməyib, əksinə, bütün etnik qrupların hüquqlarının təmin olunması dövlət siyasətinin əsas sütunlarından biridir".

Prezident İlham Əliyevin ABŞ-yə səfərini Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin inkişafında yeni bir səhifə açdığını deyən deputat əlavə edib ki, bu səfər Cənubi Qafqazın geosiyasi mənzərəsini də dəyişdirəcək proseslərin start nöqtəsinə çevrilib. Strateji tərəfdaşlıq müstəvisində imzalanan sənədlər, enerji, təhlükəsizlik və iqtisadi əməkdaşlıq sahələrində atılması nəzərdə tutulan addımlar Bakının global siyasətdə çəkisinin artdığını bir daha təsdiqləyir. ABŞ Prezidenti Donald Trampın da şahidliyi ilə Azərbaycanla Ermənistan arasında illərdir davam edən gərginliyi arxada qoymaq gücünə malik bir bəyannamənin imzalanması isə bölgəni yeni təhlükəsizlik və əməkdaşlıq mərhələsinə daşıya biləcək sənəddir. Bu isə, görünür, Moskvanın əsəblərini tərnamə çəkib. Çünki Kremlin Cənubi Qafqazda "yeganə vasitəçi" rolunu özünün təbii haqqı kimi təqdim edib, sülh prosesinin yalnız onun patronajı ilə mümkün olduğunu görülməsini yaratmağa çalışıb. ABŞ platformasında atılan bu addım Rusiyanın neoimperialist iddialarına birbaşa zərbə vurmaqla yanaşı, onu sülh masasından kənarda qoyub. "İndi Moskva əsəbini gizlətmir. Ritorika sörtlənib, dezinformasiya maşını işə salınıb, Azərbaycana qarşı saxta ittihamlar səndirilir. Amma gerçəklik dəyişmir: Azərbaycan öz iradəsi və diplomatik ustalığı ilə bölgədə sülhün real memarı prosedon təcrübə edir. Məlum olduğu kimi, Moskva dövrümüzdə hibrid əməliyyatlara, yəni dezinformasiya, kiberhücum, sabotaj və sərhəd təxribatlarına etibar edir və bu, onun xarici siyasətinin mərkəzi alətlərindən biridir. Rusiyanın informasiya maşını xarici auditoriyada digər tərəfləri "aqressor" kimi qələmə vermək üçün intensiv dezinformasiya kampaniyaları aparır. Bu, Cənubi Qafqaz kontekstində də müşahidə olunur və daha da gücləndirə bilər", - deyir o bildirib.

E.Mirzəbəyli söyləyib ki, Azərbaycan isə hər cür təxribata qarşı hazır və əks mövqedə dayanar hər kəsə layiqli cavab vermək əzminindədir. Kimlərsə regionda xaos yaratmaq, sülh prosesini pozmaq barədə düşünürsə, Azərbaycanın tək olmadığını və güclü tərəfdaşları ilə birlikdə hər hansı avan-türanı dəhşətli, qətiyyətli zərərsizləşdirəcəyini bilməlidir.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Ruben Vardanyanın məhkəməsində zərərçəkmiş şəxslərin və zərərçəkmişlərin hüquqi varislərinin ifadələri dinlənilib

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin sülh və insanlıq öləyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə ilə bağlı maddələri ilə və digər ağır cinayətlərdə təqsirləndirilən Ermənistan vətəndaşı Ruben Vardanyanın barəsində cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi avqustun 12-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsində hakimlər Zeynal Ağayevin sədrliyi ilə, Anar Rzayevdən və Camal Ramazanovdan ibarət tərkibdə keçirilən açıq məhkəmə iclasında (ehtiyat hakim Günel Səmədova) təqsirləndirilən şəxs bildiyi dildə, yəni rus dilində törətməyi, habelə müdafiəsi üçün özünün seçdiyi vəkili təmin olunub.

Hakim Zeynal Ağayev dindirəndən əvvəl məhkəmə prosesinə ilk dəfə qatılan zərərçəkmiş şəxslərə və zərərçəkmiş şəxslərin hüquqi varislərinə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarını və vəzifələrini izah edib.

Ardınca təqsirləndirilən Ruben Vardanyanın vəkili Avraam Berman məhkəməyə mürciəti edərək, cinayət işi üzrə ittiham aktının rus dilinə olan tərcüməsində bir sıra ziddiyyətlər mövcud olduğunu bildirdi. Ruben Vardanyanın vəkili Avraam Berman məhkəməyə mürciəti edərək, cinayət işi üzrə ittiham aktının rus dilinə olan tərcüməsində bir sıra ziddiyyətlər mövcud olduğunu bildirdi.

R.Vardanyan vəsatəti müdafiə edib.

Baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyev vəsatəti münasibət bildirərək deyib ki, müdafiə tərəfinin ziddiyyətli hesab etdiyi hallar müvafiq ekspertizanın predmeti deyil. Ona görə də vəsatət təmin olunmamalıdır.

Prosesdə iştirak edən zərərçəkmiş şəxslər etirazın təmin olunmamasını məhkəmədən xahiş ediblər.

Sonra məhkəmə qərar qəbul etmək üçün müşavirə otağına gedib.

Müşavirədən sonra müdafiə tərəfinin vəsatətinə dair məhkəmə qərarı elan edilib. Qərara əsasən, vəsatət təmin olunmayıb. Zeynal Ağayev qərarı əsaslandıran zaman bildirib ki, cinayət-prosessual qanunvericiliyə əsasən, ekspertiza cinayət təqibi üçün əhəmiyyətli olan halların müəyyən edilməsi məqsədilə aparılır. Hazırkı prosesdə müdafiə tərəfi ekspertiza yolu ilə müəyyən edilməli olan konkret halları göstərməyib.

Bundan sonra müdafiəçi A.Berman işə baxan hakimlər kollegiyasına etiraz edib.

Zeynal Ağayev bildirib ki, müdafiə tərəfi dəfələrlə eyniməzmunlu etirazlar təqdim edib, hazırkı etirazda

da yeni hal yoxdur. Bu səbəbdən etiraz müzakirəyə çıxarılmayıb.

Daha sonra məhkəmədə zərərçəkmiş şəxslərin və zərərçəkmişlərin hüquqi varislərinin ifadələri dinlənilib.

Zərərçəkmiş şəxs Həmid Həmidlinin hüquqi varisi - atası Əlişah İsgəndərov övladının Ermənistan ordusunun qalıqları və qanunsuz erməni silahlı dəstələri tərəfindən açılmış atəş nəticəsində həlak olduğunu deyib.

Zərərçəkmiş şəxs Şəvket Yusiflinin hüquqi varisi - atası Şükran Əmənov övladının Ağdərə istiqamətində düşmən tərəfindən açılmış atəş nəticəsində həyatını itirdiyini söyləyib.

Zərərçəkmiş şəxs Mehdi Abbasovun hüquqi varisi - atası Əmrar Abbasov övladının düşmən tərəfindən açılmış atəş nəticəsində həlak olduğunu bildirdi.

Zərərçəkmiş Anar Əsgərov ifadəsində Ağdamda "sürpriz mina"nın partlaması nəticəsində yaralandığını qeyd edib. Baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi Tuqay Rəhimlinin suallarını cavablandıraraq zərərçəkmiş şəxs deyib ki, sonradan minarın Ermənistan istehsal edildiyi məlum olub.

Ruhid Hacızadə Xocavənd rayonunda Ermənistan ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən basdırılması minarın partlaması nəticəsində xəsarətlər aldığı diqqətə çatdırıb.

Ceyhun Qurbanov ifadəsində deyib ki, Ağdam rayonunun Şıxlar kəndində düşmən tərəfindən basdırılması minarın partlaması nəticəsində yaralanıb. O, hadisə nəticəsində yaranmış nevroloji problemlərinin hələ də qaldığını, müalicəsinin davam etdiyini bildirdi.

Əli Mikanayev ifadəsində Had-rutda düşmən tərəfindən açılmış atəş nəticəsində yaralandığını vurğulayıb. Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin söbə rəisi Nəsir Bayramovun suallarını cavablandıraraq zərərçəkmiş şəxs hadisə

zamanı ondan başqa daha 8 nəfərin xəsarət aldığı deyilib.

Baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyevin suallarını cavablandıraraq zərərçəkmiş şəxs Elman Süleymanov Şuşa rayonunun Xəlfəli kəndində qarşı tərəfdən açılmış atəşlər nəticəsində xəsarətlər aldığı qeyd edib.

Dövlət ittihamçısı Təranə Məmmədovanın suallarını cavablandıraraq Rəhman Quliyev Xocavənd istiqamətində düşmən tərəfindən atılmış minaatan mərmisinin yaxınlığına düşərək partlaması nəticəsində kəllə-beyin travması aldığı deyib.

Zərərçəkmiş şəxs Elmin Aliyev Ağdərədə Ermənistan ordusunun qarşı tərəfdən açılmış atəş nəticəsində xəsarət aldığı deyib.

Dövlət ittihamçısı Fuad Musayevin suallarını cavablandıraraq zərərçəkmiş Abdulləli Qurbanov ifadəsində Ağdərədə düşmən tərəfindən atılmış minaatan partlaması nəticəsində xəsarətlər aldığı bildirdi.

Kamran Cəbrayılöv ifadəsində düşmən tərəfindən atılmış minaatan mərmisinin yaxınlığına düşərək partlaması nəticəsində yaralandığını diqqətə çatdırıb.

Mehman Quliyev Şuşa şəhərində düşmənin açdığı snayper atəşi nəticəsində yaralandığını deyib.

Zərərçəkmiş digər şəxslər Səburi Novruzlu, Zəmin Cahangirzadə, Ceyhun Abbasov, Nəcat Göyüşov və Əşqin Babazadə Ağdərədə, Hüseynali Mehdiyev Xocalıda, Nurlan Məmmədov Ağdamda, Niyaməddin Allahverdiyev Füzulidə Ermənistan

ordusunun qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən düşmənin basdırdığı minarın partlaması nəticəsində yaralandığını deyiblər. N.Allahverdiyev müalicəsinin hələ də davam etdiyini söyləyib.

Nemət Məmmədov ifadəsində Ağdam rayonunun Sarıcalı kəndində düşmənin basdırdığı minarın partlaması nəticəsində yaralandığını vurğulayıb.

Məhkəmənin növbəti iclası avqustun 19-na təyin olunub.

Xatırladaq ki, Ruben Vardanyan Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 100.1, 100.2 (təcavüzkar müharibəni planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 107 (əhalini deportasiya etmə və məcburi köçürmə), 109 (təqib), 110 (insanları zorakılıqla yoxa çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd əzəlliyə məruz qoyma), 113 (işgəncə), 114.1 (muzdluluq), 115.2 (müharibə qanunlarını və adətlərini pozma), 116.0.1, 116.0.2, 116.0.10, 116.0.11, 116.0.16, 116.0.18 (silahlı münasibətlər zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 120.2.1, 120.2.3, 120.2.4, 120.2.7, 120.2.11, 120.2.12 (qəsdən adam öldürmə), 29,120.2.1, 29,120.2.3, 29,120.2.4, 29,120.2.7, 29,120.2.11, 29,120.2.12 (qəsdən adam öldürməyə cəhd), 192.3.1 (qanunsuz sahibkarlıq), 214.2.1, 214.2.3, 214.2.4 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218.1, 218.2 (ci-nayət mərmisinin partlaması nəticəsində xəsarətlər aldığı deyib).

Azərbaycanın Fransadakı səfirliyi bu ölkədə vətəndaşlarımızın üzləşdikləri vəziyyətlə bağlı məlumat yayıb

Ölkəmizin Fransadakı səfirliyi Azərbaycan vətəndaşları Məhəmməd Quliyev və Gültac Abdullayevanın üzləşdikləri vəziyyətlə bağlı məlumat yayıb.

AZƏRTAC məlumatı təqdim edir: "Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları Məhəmməd Quliyev və Gültac Abdullayevanın iki övladı ilə birlikdə yaşadığı Almaniya ərazisini tərk edərək, Fransa vasitəsilə Azərbaycana gərkən üzləşdikləri vəziyyət barədə məlumat səfirliyə daxil olan gündən konsulluq bölməsinin əməkdaşları məsələ ilə məşğul olurlar.

Qeyd edilir ki, iyulun 7-də səfirliyin qaynar xəftinə edilmiş mürciəti əsasında, Azərbaycan vətəndaşları Məhəmməd Quliyev və Gültac Abdullayevanın iki övladı üçün səfirlik tərəfindən qayıdış şəhadətnaməsi rəsmiləşdirilib. Avqustun 6-da Fransa ərazisini tərk etmək istəyən ailə bu ölkənin sərhəd polisi tərəfindən saxlanılıb və övladları müvəqqəti sığınacağa yerləşdirilib.

Fransa polisinin bu addımı Almaniya məhkəməsinin uşaqların qoyumluğunun valideynlərdən alınması qərarı ilə əsaslandırılıb.

Hazırda Fransada yerli hakim tərəfindən məsələyə baxılması və Almaniya məhkəməsinin qərarı ilə bağlı müəyyən notisiyə gəlinməsi gözlənilir. Bu müddət ərzində valideynlər uşaqlar ilə görüş imkanı əldə ediblər.

Azərbaycanın Parisdəki səfirliyi məsələ ilə bağlı Fransa tərəfinin müvafiq qurumları ilə görüşlər keçirir və müvafiq əlaqələndirməni təmin edir. Səfirlik və Azərbaycan Respublikasının Diaspor İli İş üzrə Dövlət Komitəsi vətəndaşların Fransa ərazisində müvəqqəti qalması məsələsində onlara yardım göstərir.

Məsələ səfirliyin nəzarətindədir".

Fransada müsəlman hüquqları uğrunda yeni hüquqi mübarizə

Fransada tanınmış Əlcəzair mənşəli fransız hüquqşünas, Nim (Nimes) şəhərinin vəkili kollegiyasının keçmiş sədri, vəkili Xədicə Audia nifrət və ayrı-seçkiliyə təhrik ittihamı ilə daxili işlər naziri Brünə Rötayoya qarşı Fransa Respublikasının Ədalət Məhkəməsinə rəsmi şikayət verib. Bu addım Fransa ilə Əlcəzair arasında gərginləşən münasibətlər fonunda atılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Xədicə Audia şikayəti adı açıqlanmayan, Nimdə yerləşən assosiasiya adından irəli sürdüyünü bildirib. Fransa mətbuatına görə, bu assosiasiya müsəlman hüquqlarını müdafiə edən və Fransadakı müsəlman icması ilə bağlı fəaliyyət göstərən qurumdur.

"Zorakılığa yol açmaq üçün yeganə çıxış yolu hüquqdur. Hüquq müdafiə edir və ayrı-seçkiliyə yol vermədən həlaldır", - deyir X.Audia yerli mətbuatla müsahibəsində deyib. Onun hazırladığı 30 səhifəlik məhkəmə şikayəti, Brünə Rötayonun daxili işlər naziri təyin olunduğu gündən etibarən səslən-

dirdiyi bütün ayrı-seçkilik xarakterli bəyanatları əhatə edir.

Şikayət sənədində xüsusilə Fransada yaşayan müsəlmanlara, eləcə də Əlcəzair mənşəli fransızlara qarşı ifadə olunan diskriminativ ifadələr vurğulanıb. "Bu cür bəyanatlar nöinki insan ləyaqətinə ziddir, həm də Konstitusiyanın keşiyini çəkməli olan bir nazirə yaraşmaz", - deyir vəkili nazirin Kons-titusiyaya riayət etməli olduğunu diqqətə çatdırıb.

Şikayətə dəstək verənlər arasında Fransa Müsəlman İbadəti Şurası-nı (CFCM) Nim üzrə vitse-prezidenti Abdallah Zekri də var. O,

2025-ci ilin əvvəlindən Fransada müsəlmanlara qarşı 145 islamofob aktının qeydə alındığını bildirib. Bu, 2024-cü ilin bütün ilü üzrə qeydə alınmış 173 hal ilə müqayisədə artıq çox ciddi artım olduğunu bildirib.

"Əlcəzair mənşəli fransızlar olaraq, biz Fransanı sevirik və bu ölkəyə hörmətlə yanaşıırıq. Ancaq bizi düşmən kimi təqdim etmək yaralayıcıdır", - deyir A.Zekri bildirib.

Xədicə Audia etiraf edir ki, Fransa Respublikasının Ədalət Məhkəməsi (CJR) nadir hallarda nazirlər barəsində şikayətləri məhkəməyə çatdırır. Bu sahədə 22 mindən çox mürciəti qəbul etməsi 6 iş mühakimə olunub.

Lakin o, geri çəkilmək niyyətində deyil. Əgər CJR şikayəti qəbul etməzsə, hüquqşünas Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə (AİHM) mürciəti etməyə hazır olduğunu bildirib.

Bu şikayət Fransada ifadə azadlığı, dövlətin neytrallığı və dini mənsubiyyətə görə ayrı-seçkiliyə qarşı hüquqi mübarizənin yeni mərhələsidir. Xədicə Audianın addımı yalnız hüquqi deyil, eyni zamanda siyasi və simvolik bir çağırışdır: Fransada müsəlman vətəndaşlarının hüquqlarının qorunması üçün hüquqi mexanizmlər işləməlidir.

AHIK bir ilin hesabatını verdi

qamətində aparılan işlər barədə də məlumatlandırıldı. Belə ki, akademiya 5 ixtisas üzrə bakalavr, 2 ixtisas üzrə magistr təhsili həyata keçirilir. Ali təhsil ocağında ittifaq üzvlərinin bilik və bacarıqlarının artırılması, ixtisasartırma kurslarının təşkili, həmçinin dövlət qurumları və özəl sektorun sifarişləri əsasında təlimlərin keçirilməsi məqsədilə ixtisasartırma və Kadrların İnkişafı Mərkəzi yaradılıb.

Tədbirdə vurğulandı ki, ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarını qurban verən şəhidlərin ailələrinə, qazilərə və müharibə iştirakçılarına dəstək məqsədilə tədbir həyata keçirilir, layihələr reallaşdırılır. Qeyd edildi ki, konfederasiyanın himayəsində olan 209 şəhid ailəsinin 378 övladına hər ay maddi yardım göstərilir. 148 şəhid ailəsinə isə alış-veriş kartları təqdim edilib. Bundan başqa, 20 Yanvar şəhidlərinin 95 ailə üzvünə bədsəfəlik maddi dəstək göstərilir. Bu istiqamətdə reallaşan layihələr çərçivəsində şəhid övladları üçün "Abşeron" sanatoriyasında "Texno Qəhrəmanlar" master-klasi təşkil olunub.

Konfederasiya və üzv təşkilatlar tərəfindən Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü, Yeni il, Novruz bayramları və digər əlamətdar günlər münasibətilə mədəni-kütləvi tədbirlər təşkil olunur. Üzvlərin asudə vaxtının səmərəli keçirilməsi üçün teatr tamaşalarına, konsert proqramlarına kollektiv baxış, həmçinin idman yarışları da bu sıradandır. Həmin tədbirlər çərçivəsində həmkarlar ittifaqı üzvlərinin uşaqlarına 800 minə yaxın hədiyyə təqdim edilib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2 dəfə çoxdur.

Media nümayəndələrinə AHİK-in beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində görüldüyü işlər, beynəlxalq həmkarlar ittifaqları ilə əlaqələri barədə də ətraflı məlumat verildi.

Sonda jurnalistləri maraqlandıran suallar cavablandırıldı.

*Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*

Ukraynaya dost yardımı

Rusiyanın məqsədyönlü şəkildə Azərbaycanın Ukraynadakı fəaliyyətinə zərbə vurmaq cəhdi onun ölkəmizə qarşı düşmənçiliyini təsdiq edir

Müharibə insanların minillərlə qurub-yaratdıqlarının bir anda məhv olması deməkdir. İllərlə təcavüzə məruz qalan, torpaqları işğal olan Azərbaycan xalqı müharibənin nə olduğunu yaxşı bilir.

Üç ildən bir qədər də çoxdur ki, Ukrayna xalqı torpaqlarını təcavüzə qarşı qorumaq üçün mübarizə aparır. Hər gün neçə-neçə insanın həyatı yarımçıq qalır, qocalar, körpələr ölür, yüzlərlə insan şikəst olur. Rəsmi məlumatlara görə, indiyə kimi 6,9 milyon ukraynalı öz vətəninə tərk edərək xarici ölkələrdə yaşamaq məcburiyyətində qalıb.

Rusiya-Ukrayna müharibəsi başlayan gündən Azərbaycan bir qayda olaraq bu ölkəyə humanitar yardım edir. Xatırladaq ki, Azərbaycan ilə Ukrayna arasında münasibətlər dostluq və tərəfdaşlıq zəminində müvafiq ikitərəfli sənədlər, o cümlədən 2000-ci il 16 mart tarixli "Azərbaycan Respublikası və Ukrayna arasında dostluq, əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq haqqında Müqavilə", 2008-ci il 22 may tarixli "Azərbaycan Respublikası və Ukrayna arasında dostluq, əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə" və 2022-ci il 14 yanvar tarixli "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin və Ukrayna Prezidentinin Birgə Bəyannaməsi" əsasında inkişaf edir.

Ukraynaya humanitar yardım daşıyan ilk Azərbaycan təyyarəsi 2022-ci il fevralın 27-də Polşaya eniş edib. Həmin ilin mart ayında isə Ukraynaya 550 ton çəkiddə dərman və tibbi ləvazimatlar, bundan başqa, ərzaq və humanitar yardımlar göndərilib. 2023-cü il fevral-iyun aylarında göstərilən yardımın həcmi 1000 tondan çox olub. Azərbaycan İrpen şəhərində zərərçəkmiş məktəbin bərpası, uşaqların psixoloji reabilitasiyası və mina təmizlənməsi kimi layihələr də həyata keçirib.

2023-cü ilin iyun ayında Moldovada keçirilən Ukraynanın bərpası konfransında Azərbaycan XİN-in rəhbəri Ceyhun Bayramov Ukraynaya ölkəmiz tərəfindən göstərilən yardımın məbləğinin 40 milyon dollar məbləğində olması barədə məlumat verib. Eyni zamanda ölkəmiz Kiyevdə bir uşaq kitabxanası sığınacağına barədə məlumat verib. Eyni zamanda ölkəmiz Kiyevdə bir uşaq kitabxanası sığınacağına barədə məlumat verib. Eyni zamanda ölkəmiz Kiyevdə bir uşaq kitabxanası sığınacağına barədə məlumat verib.

Bu günlər dövlətimizin başçısının imzaladığı sənədə əsasən, Ukraynaya humanitar yardım göstərilməsi məqsədilə ölkəmizdə istehsal olunan elektrik avadanlığının satın alınması və göndərilməsi üçün

min ilin mart ayında isə Ukraynaya 550 ton çəkiddə dərman və tibbi ləvazimatlar, bundan başqa, ərzaq və humanitar yardımlar göndərilib. 2023-cü il fevral-iyun aylarında göstərilən yardımın həcmi 1000 tondan çox olub. Azərbaycan İrpen şəhərində zərərçəkmiş məktəbin bərpası, uşaqların psixoloji reabilitasiyası və mina təmizlənməsi kimi layihələr də həyata keçirib.

2023-cü ilin iyun ayında Moldovada keçirilən Ukraynanın bərpası konfransında Azərbaycan XİN-in rəhbəri Ceyhun Bayramov Ukraynaya ölkəmiz tərəfindən göstərilən yardımın məbləğinin 40 milyon dollar məbləğində olması barədə məlumat verib. Eyni zamanda ölkəmiz Kiyevdə bir uşaq kitabxanası sığınacağına barədə məlumat verib. Eyni zamanda ölkəmiz Kiyevdə bir uşaq kitabxanası sığınacağına barədə məlumat verib.

Bu günlər dövlətimizin başçısının imzaladığı sənədə əsasən, Ukraynaya humanitar yardım göstərilməsi məqsədilə ölkəmizdə istehsal olunan elektrik avadanlığının satın alınması və göndərilməsi üçün

Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Prezidentin ehtiyat fondundan Energetika Nazirliyinə 2 milyon dolların manat ekvivalentində vəsait ayrılıb.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Respublikası humanizm prinsiplərinə söykənərək ikitərəfli və çoxtərəfli əsasda dünyanın bir çox ölkəsinə humanitar yardım göstərir. Bu ölkələr sırasında Ukrayna nə birinci, nə də sonuncudur. Azərbaycan təkə COVID-19 pandemiyası ilə bağlı 30-dan çox ölkəyə humanitar və maliyyə yardımı göstərib.

Təəssüf ki, ölkəmizin humanizm və insanlıq naminə bəşəri dəyərlərə söykənən humanist addımı bəzi ölkələr tərəfindən qışqançılıqla qarşılanır. Xüsusilə qonşu Rusiya Federasiyasında məsləhətçi siyasət yürütməsini nəinki regionda, eləcə də dünyada nüfuz və söz sahibinə çevirməsini həzm edə bilməməsidir.

Amma, necə deyirlər, əbədsir, bədsir. Azərbaycan öz dövlət və milli maraqları naminə tutduğu yoldan heç bir təhdid, təzyiq döndərə bilməz. Bu nəticəsiz cəhəblər Rusiyanın daha bir ölkə ilə də qonşuluq münasibətini korlaya bilər.

*E.QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*

Piyadaların yollarda ehtiyatsızlığı: gözərdi edilən təhlükə

Şəhər həyatının ayrılmaz hissəsi olan küçələr və yollar hər gün minlərlə insanın həyat ritmini müəyyən edir. Nəqliyyat vasitələrinin artımı, urbanizasiyanın sürətlənməsi və nəticədə piyada axınının intensivləşməsi yol hərəkəti təhlükəsizliyini aktual mövzuya çevirir.

Amma Allah etməmiş, bir hadisə baş verəndə çox zaman günah sürücülərə yönəldilir, baxmayaraq ki, piyadaların yollarda ehtiyatsız davranışları da az qala hər gün baş verən həmin hadisələrin əsas səbəblərindən biridir. Götürək piyada keçidlərini.

Kim inkar edərdi ki, piyadalar üçün nəzərdə tutulmuş yeraltı və yerüstü keçidlər qəzaların qarşısını alınmasına xidmət etmir. Amma nə edəsən ki, çox vaxt planlaşdırılan piyadaların məsuliyyətsizliyi, keçidlərdən istifadə etməmələri nəinki onların öz həyatları, həm də sürücülər üçün təhlükə yaradır. Piyada olmaq yolun sahibi olmaq demək deyil. Əksinə, piyada yol hərəkəti qaydalarına daha ciddi əməl etməlidir, əks halda həyatını bir anın içində itirə bilər. Hansız şahidi olmamış piyadaların avtomobillərə fikir vermədən qəfil yola çıxmalarını, keçidlərdən istifadə etməmələrini, qırmızı işıqda yolu keçmələrini, keçdikləri yola yox, əllərindəki telefona baxmalarını. Bu cür ehtiyatsız davranışlar, sadəcə, bir ehtiyatsızlıq deyil, həm öz həyatına, həm

Metronun "İnşaatçılar" stansiyasının qarşısı

Bakı Dövlət Universitetinin qarşısı

də digər yol istifadəçilərinin həyatına təhlükə yaratmaqdır.

Ən böyük problemlərdən biri də piyadalarda "mən keçim, maşın dur-

sun" kimi düşüncənin yayılmasıdır. Halbuki avtomobilin dayanma məna və məsafə tələb olunur. Bu baxımdan piyadaların "məni görəcə

üst edir. Unutmaq olmaz ki, avtomobilin dayanması üçün müəyyən zaman və məsafə tələb olunur. Bu baxımdan piyadaların "məni görəcə

"20 Yanvar" dairəsi

A.Şərifzadə küçəsi

və dayanacaq" düşüncələri bəzən faciə ilə nəticələnir.

Təəssüf doğuran hallar sırasında bəzi piyadaların zolaqlı piyada ke-

çidlərini nümayişkarənə şəkildə, həddindən artıq yavaş və arxayınlıqla keçmələri də diqqətçəkən məqamlardandır. Sanki avtomobil yo-

lunda yox, şəxsi həyatında hərəkət edirmiş kimi, piyada zolağından ləng addımlarla, telefondan istifadə edərək və ya söhbət edə-edə keçmək qəza riskini artırmaqdan başqa, sürücülərin əsəblərini də oynadır.

Digər bir mühüm məsələ isə azyaşlı uşaqlar və yaşlılarla bağlıdır. Azyaşlı uşaqlar yol hərəkəti qaydalarını tam mənimsəmədiklərindən xüsusən avtomobillərin intensiv hərəkət etdiyi ərazilərdə valideynləri onları nəzarətsiz buraxmamalıdır. Yaşlı insanlar isə bəzən hərəkət, görmə və eşitmə problemləri olduğu üçün yollarda iqlat diqqətli olmalıdırlar.

Qeyd etdiyimiz səbəblər üzündən yollarda bədbəxt hadisələrdən sağotulanmaq üçün maarifləndirmə işləri gücləndirilməlidir. Məktəblərdə şagirdlərə yol hərəkəti qaydaları öyrədilməli, media vasitəsilə ictimaiyyətə təhlükənin səbəbi, miqyası və ondan qorunmaq yolları izah edilməlidir. Həmçinin şəhər infrastrukturunu piyadaların təhlükəsizliyini təmin edəcək şəkildə dizayn olunmalıdır. Aydın işarələnməmiş piyada keçidləri, işıqforlar, səki kənarlarında baryerlər və xəbərdarlıq lövhələri bu istiqamətdə vacib rol oynayır.

Unudulmamalıdır ki, yol hərəkəti təhlükəsizliyi birgə məsuliyyətdir və bu məsuliyyətin öhdəsindən yalnız qaydalara əməl etməklə gəlmək mümkündür. Təhlükəni görmək və ondan qaçmaq azdır, təhlükənin yaranmasına səbəb olmamaq da lazımdır.

*Nərminə ƏSGƏROVA,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"*

"Qarabağ" Çempionlar Liqasının pley-off mərhələsinə yüksəlib

UEFA Çempionlar Liqasının III təsnifat mərhələsində Bakıda "Qarabağ" və "Şkendiya" (Şimali Makedoniya) komandaları arasında keçirilən cavab oyunu başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Tofig Bəhramov adına Respublika Stadionunda təşkil edilən görüş Ağdam təmsilçisinin 5:1 hesablı qələbəsi ilə yekunlaşıb. Qolları Kadi Borges, Nəriman Axundzadə, Marko Yan-

koviç və Leandro Andrade vurublar. Digər qolu isə rəqib öz qapısından keçirib.

"Şkendiya"nın heyətində yeganə qola Fabris Tamba imza atıb.

Bununla da "Qarabağ" Çempionlar Liqasının pley-off mərhələsinə vəsiqə qazanıb. Matçı niderlandlı FIFA referisi Denni Makkeli idarə edib.

Komandalar arasında ilk matç Ağdam təmsilçisinin 1:0 hesablı qələbəsi ilə yekunlaşmışdı.

Qeyd edək ki, Qurban Qurbanovun kollektivi pley-off mərhələsində "Ludogorets" (Bolqarıstan) - "Ferensvaros" (Macarıstan) duelinin güclüsü ilə qarşılaşacaq.

BEYNƏLXALQ HƏYAT

Ermənistan prezidenti respublikanın yeni düşüncə tərzinə keçdiyini bildirir

Ancaq erməni kilsəsi, daşnaklar və radikal erməni diasporu bunu qəbul etmək istəmirlər

Bu günlərdə prezident Vaqın Xaçaturyan respublika vətəndaşlarına bildirib ki, Ermənistan Azərbaycanla münasibətləri, nəhayət, normalaşdırmaq niyyətini bəyan etməklə öz siyasi təfəkkürünü yenidən qurmağı öhdəsinə götürüb.

Avqustun 9-da ABŞ Prezidenti Donald Tramp, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Vaşinqtonda keçirilən görüşünün yekunlarını şərh edən Vaqın Xaçaturyan deyib ki, respublika indi öz xarici siyasəti haqqında yeni formada düşüncəyə. O, əmin olduğunu bildirib ki, siyasi təfəkkür paradigmasının dəyişməsinə çətinliklərə baxmayaraq, Ermənistan hakimiyyətinin iradəsi olduğu üçün İrəvan bunu bacaracaq. V.Xaçaturyan Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin mətninin parafanması faktını xüsusi qeyd edib: "Sülh şəraitində parafanması təkcə diplomatik sənəd deyil, həm də tərəflərin etimadı və qarşılıqlı anlaşmanı rəhbər tutduqları halda xalqa və gələcək nəsillərə dəncə yaşamaq mümkün deyil barədə mesajdır".

Ermənistan prezidenti vətəndaşların diqqətinə çatdırıb ki, İrəvan Bakı ilə təmaslarda "etimad körpüləri" qurmaq və qarşılıqlı anlaşmanı iki ölkə arasında əməkdaşlıq ideyası ilə əvəz etmək niyyətindədir: "Biz təkcə yeni siyasi səhifəyə deyil, həm də yeni düşüncə tərzinə keçid edirik. Sübut edirik ki, sülh sadəcə razılaş-

ma deyil, gələcək naminə cəsarətli seçimdir". Bununla bağlı o, Azərbaycanla münasibətlərin normalaşdırmasına yardım edən Ermənistan rəsmilərinə və siyasətçilərinə, həmçinin danışıqların bütün digər iştirakçılarna, o cümlədən vasitəçi ölkələrə təşəkkür edib.

Lakin Ermənistanda Azərbaycanla sülh sazişlərinə qarşı çıxan müəyyən qruplar və şəxslər də var. Sülhün bu əleyhdarları tez-tez öz fikirlərini etiraz aksiyaları, ictimai müzakirələr və siyasi bəyanatlarla ifadə edirlər. Onlar, daha doğrusu, revanşistlər qrupları və əsas motivləri üzrə bir neçə kateqoriyaya bölmək olar. Məsələn, millətçilər və radikal qruplar hesab edirlər ki, "Azərbaycan istənilən güzəştə milli maraqlara və tarixi ədalətə xəyanətdir". Onlar tez-tez uydurduqları miflərə əsasən Ermənistan ərazisi bildikləri ərazilərin qaytarılmasını tələb edir və istənilən formada kompromislərə qarşı çıxırlar.

Digər qrup ölə və itkin düşənlərin yaxınları və qohumlarıdır. İkinci Qarabağ müharibəsindən bəri bir çox erməni öz yaxınlarını itirib və sülh müqaviləsinin özlərinə xatirəsinə təhqir olduğunu düşünür. Onlar müharibədə kapitulyasiyaya imza atanların məsuliyyətə cəlb olunmasını tələb edirlər.

Bundan əlavə, bəzi siyasi partiyalar və liderlər öz elektoratını səfərbər etmək üçün antisülh ritorikasında istifadə edir və mövcud hökuməti, xüsusən də baş nazir Nikol Paşinyanı suçlayır, onu təslim olmağa ittiham edir və istefasını tələb edirlər.

Ermənistan-Azərbaycan və Ermənistan-Türkiyə arasında sülhün əsas əleyhdarları isə erməni kilsəsi, erməni daşnak millətçiləri və radikal erməni diasporudur. Amma bütün bu sülh düşmənləri müstəqil deyillər, onlar əsasən Rusiyadan, Avropadan, İrandan və bəzi hallarda ABŞ-dən olan qüvvələrin dəstəyi ilə hərəkət edirlər.

Uzun illərboyu zombiləşdirilən erməni əhəlisinin beyninə indi də "Məğlubiyyət adı altında xəyanət", "Sünük (Zəngəzur dəhlizi) - qəbirə gedən yol", "Xalqın bir millət kimi ləğvi", "Xəyanətin qiyəməti Ermənistanın yoxa çıxmasıdır" və digər qorxunc narrativlər yeridilir. Əhaliyə tələp edilir ki, 2018-ci ildən bəri ölkədə yeni demokratiya və sülh adı altında sakit, lakin düşüncəli şəkildə milli kimliyin ləğvi prosesi gedir. "Nikol Paşinyanın rəhbərlik etdiyi Ermənistan yavaş-yavaş, amma şübhəsiz ki, ruhu, yaddaşı və müqavimət göstərmək istəyi olmayan əraziyə çevrilir. Bizi nəinki xarici düşmənlər sıdırır, hətta bizi qorunmalı olanlar da bizə xəyanət edirlər".

Məhz belə səbəblərə görə, Ermənistan cəmiyyətinin müəyyən bir hissəsi sülhə hazır deyil. İndi ölkə rəhbərliyinin əsas vəzifəsi xalqın düşmənləri tərəfindən fəsiləsiz həyata keçirilən anti-Azərbaycan və anti-Türkiyə siyasəti nəticəsində zəhərlənməsinə beynləri sağlamaq üçün titanik səylər göstərməkdir. Amma bunun öhdəsindən gəlmək mümkün olacaqmı?

Türkiyəli kapitan gəmi qəzasından 3 gün sonra xilas edilib

Buna qədər o, 40 saat dənizdə üzməli olub

Gəmisini Malayziyanın Pulau U adasının sahillərində batdıqdan sonra kapitan Əhməd Volkan Ata özünü xilas etmək üçün 40 saat axına qarşı üzüb. Nəhayət, onu balıqçı qayıqı xilas edib.

Dənizçi başına gələnləri "Anadolu" Agentliyinə danışdı. Onun dediyinə görə, gəmi Tailandda gedərkən fırtına zamanı çevrilib. Ata bildirib ki, gəmi iyulun 28-i axşam saatlarında Tioman adasından yola düşmüşdür: "Təəssüf ki, qayığın çevrilməsindən qorxıma ala bilmədim. Batma çox anı və sürətli oldu".

Əhməd Volkan Ata xilasətmə əməliyyatından sonra müalicə aldığı "Terengganu" xəstəxanasının əməkdaşlarına təşəkkür edib. O, həmçinin Malayziya hakimiyyəti və Türkiyənin Kuala-Lumpurdakı səfirliyi tərəfindən göstərilən dəstəyə görə minnətdarlığını bildirib.

"Eagle Partner 2025" adlı erməni-amerikan hərbi təlimləri başlayıb

Avqustun 12-də Ermənistanda ABŞ ilə birgə "Eagle Partner 2025" hərbi təlimləri başlayıb. Bu barədə yerli media xəbər verir.

Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin daha əvvəl bildirdiyi kimi, təlimlər "tibbi evakuasiya prosedurlarına diqqət yetirməklə sülhməramlı tapşırıqların hazırlanması və həyata keçirilməsi"ni nəzərdə tutur. Təlimlərin məqsədi beynəlxalq sülhməramlı missiyalarda iştirak edən bölmələrin qarşılıqlı fəaliyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, idarəetmə və taktiki rabitə sahəsində qabaqcıl təcrübə mübadiləsinin aparılması, Ermənistan silahlı qüvvələrinin sülhməramlı bölmələrinin döyüş hazırlığının artırılmasıdır. Təlimlə-

ranması və həyata keçirilməsi"ni nəzərdə tutur. Təlimlərin məqsədi beynəlxalq sülhməramlı missiyalarda iştirak edən bölmələrin qarşılıqlı fəaliyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, idarəetmə və taktiki rabitə sahəsində qabaqcıl təcrübə mübadiləsinin aparılması, Ermənistan silahlı qüvvələrinin sülhməramlı bölmələrinin döyüş hazırlığının artırılmasıdır. Təlimlə-

rə Ermənistan silahlı qüvvələrinin sülhməramlı briqadaları, ABŞ-nin Avropa və Afrikadakı Quru Qoşunlarının hərbiçiləri, Kansas Milli Qvardiyası cəlb olunublar. Təlimlər avqustun 20-dək davam edəcək.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Madonna Roma Papasını Qəzzaya səfər etməyə çağırır

Amerikalı müğənni Madonna ictimaiyyətin diqqətini Qəzza zolağında uşaqların üzləşdiyi humanitar böhrana yönəldib və katolik kilsəsinin ruhani lideri və Vatikanın dövlət başçısı Papa XIV Leonu bölgəyə səfərə çağırır.

"Siyasət vəziyyəti dəyişə bilməz, dəyişiklik yalnız maarifləndirmə yolu ilə mümkündür", - deyərək Madonna "X" sosial şəbəkəsində yazıb və Papanın köməyinə ümid etdiyini bildirib. Müğənni əmin olduğunu bəyan edib ki, Roma Papasının Qəzza zolağına səfərinin qarşısını heç kim ala bilməyəcək. "Xahiş edirəm, hələ vaxt var, Qəzzaya gedin və işi-ğımızı uşaqlara çatdırın. Bir ana olaraq onların əziyyət çəkməsinə dözmə bilmirəm. Dünya uşaqları bizim övladlarımızdır, onlar hər birimizə aiddir", - deyərək Madonna qeyd edib.

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

“AZƏRBAYCAN” qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

“Azərpoçt” MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
“Azərmətbuat yayımı” ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
“Qaya” firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
“Region Press” MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
“Səma-M” MMC	(012) 594-09-59
“Ziya” LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
“Pressinform” MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
“City press” MMC	(055) 819-09-26

1 illik -187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) **manat**
6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) **manat**
3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) **manat**
1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Azercell abunəçilərinin nəzərinə!

“Azercell Telekom” MMC tərəfindən göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin daha da artırılması məqsədilə aparılacaq təkmilləşdirmə işləri ilə əlaqədar 14.08.2025-ci il tarixi gecə saatları ərzində bəzi xidmətlərin istifadəsində müvəqqəti çətinliklərin yaranması mümkündür. Təkmilləşdirmə işləri yekunlaşdıqdan sonra xidmətlərdən tam normal əsaslarla istifadə imkanı təmin ediləcəkdir.

Özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində gənclər üçün qurulmuş xidmət sahələrinə infotur təşkil edilib

İnfoturda Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında İctimai Şuranın üzvləri, gənclərlə bağlı QHT-lərin rəhbərləri iştirak ediblər.

12 Avqust - Beynəlxalq Gənclər Günü ilə əlaqədar Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyi özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində gənclər üçün yaradılmış kiçik təsərrüfatlara infotur təşkil edib.

İnfotur zamanı nazirlik yanında İctimai Şuranın üzvləri və gənclərlə bağlı QHT rəhbərləri bu proqram üzrə aktivlərlə təmin edilməklə gənclərimizdən Emil Əliyev üçün yaradılmış bərbərxana və Rınat Quliyev üçün qurulmuş avtoyağlama xidmət sahələri ilə tanış olublar.

Agentliyin İdarə Heyəti sədrinin müavini Ramal Quluzadə aktiv məşğulluq tədbirlərinin hədəflərindən birinin də gənclərin məşğulluğunun təminatı olduğunu qeyd edib.

Bildirilib ki, görülmə işlərin davamı olaraq cari ilin 7 ayında Dövlət Məşğulluq Agentliyi tərəfindən daha 36,4 min gənc işlə təmin olunub. Həmçinin qeyd edilən dövrdə qurum 4 mindən çox gənci müasir əmək bazarının tələblərinə uyğun peşələr üzrə hazırlıq kurslarına cəlb edib, əsasən gənclərdən ibarət 152 min nəfərə isə peşə və ixtisas seçimlərinə dəstək məqsədilə peşəyönümü məsləhət xidmətləri göstərib.

Gənclərin də kiçik biznesə çıxışının dəstəklənməsində

özünüməşğulluq proqramının əhəmiyyəti vurğulanıb. Bu ilin yanvar-iyul aylarında daha 2 minə yaxın gəncin bu proqrama cəlb edildiyi bildirilib. Onlar üçün kiçik biznesin təşkili və idarə olunması üzrə təlimlər də keçirildiyi, təlimləri bitirdikdən sonra biznesplanlara uyğun aktivlərlə təmin edildikləri qeyd olunub.

Gənclərin məşğulluğuna dəstəkyönümlü digər layihələr ("Gənclərin biznes emalatxanası", "Biznesini Yarat Mərafonu", "Səyyar kofe evləri", "İrəliləyiş" və s.) barədə də məlumat verilib.

Gənc proqram iştirakçıları işsiz şəxslərin kiçik sahibkarlığa çıxışına imkan yaradan özünüməşğulluq proqramının icrasından razılıqlarını bildiriblər. Onlar öz işlərini qurmaları üçün göstərilən dəstəyə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlıqlarını ifadə edib, kiçik bizneslərinin inkişaf etdirmək üçün səylə çalışdıqlarını qeyd ediblər.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun rəhbərliyi və kollektivi Baş Prokurorluğun veteranı

ƏHMƏD İMAMQULİYEVİN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Respublikası əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini

VÜSAL NƏSİRLİYEVİN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir

Azərbaycan Respublikası Milli Paralimpiya Komitəsinin kollektivi Azərbaycan Boks Federasiyasının (ABF) vitse-prezidenti

VÜSAL NƏSİRLİYEVİN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavini	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi
Məsul katib müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisatlıq

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

azreklam@mail.ru

www.azerbajjan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3822
Sifariş 1676

Qiyməti 60 qəpik